

öğrenci POSTASI

15 HAZİRAN '86 250 TL (KDV DAHİL)

YÖK'ün Önlenebilir Tırmanışı

Öyle anlarımız olur ki, gözlerimiz pırl pırl, yüreğimiz sıcaktır. İçimiz içimize sığmaz, onurlu yorgunluğumuzla başbaşayızdır... ÖĞRENCİ POSTASI'nın çıkışını işte böylesi bir sevinç yumağıyla karşıladık. Dernek dergi birimlerinden ve çeşitli fakültelerden gönüllü temsilci olarak gelen arkadaşların onca dergiyi paylaşımına; üniversite kantinlerinde, bahçelerinde, dersliklerde dergimizin elden ele dolaşması atılan adımların boşa gitmediğini gösteriyordu.

Duyarlılığımız dergimize sahip çıkmanın ötesinde öneri ve eleştirilerimizle ona katkıda bulunmada yoğunlaştı. Daha iyi bir ÖĞRENCİ POSTASI için öneri ve eleştirilerimizi tartışarak birlikte ürettik. Posta kutumuza gelen (tümüne dergi sayfalarında yer verme olanağımız bulunmadığı) eleştiri ve önerilerle-kutlamalar bunu kanıtlamıyor mu dersiniz?

YÖK baskısına karşı öğrenci derneklerinin elele vererek seslerini böyle bir dergiyle dört bir yana duyurabilmeleri, yürek yüreğe olabilmeleri ne güzel...

Gönül Aksar
Muğla İşletmecilik Yüksek Okulu
ÖD üyesi

Benim ÖĞRENCİ POSTASI hakkındaki ilk izlenimim ise, derginin dış görünüşü olarak başka şeyler çağrıştırmasıdır. Sanmıyorum ki basımında bir derginin -hele de ilk sayısı ise ve yaşanan bazı olaylardan sonra çıkarılıyorsa- kapağına konacak ne tek bir renk, ne de katılımı simgeleyen tek bir klişe bulunsun.

Benim sorunum renklere, sembollere ve de resimlerde insanların hangi yumruklarını kaldırdıklarına dair bir fark değil, olayların ve işin sonucuna duyulan kaygıdır.

Eğer önemli olan içerik ve sonuç ise atılan her adım -hele de içinde bulunduğumuz koşullarda- temkinli atılmalıdır.

Saygılarıyla

AÜ Tıp Fakültesi'nden
Metindağ

Öğrenci Postası
Yazışları Müdürlüğü'ne

Demokratik öğrenci hareketi ayakları üstüne dikilmeye başlıyor. Toplumun önemli dinamiklerinden biri olan demokratik öğrenci gençlik hareketi, kısıtlamaların ve zorlukların üstesinden gelebilmek için, pek çok güçlük içinde, yeni araçlar yaratmaya, kanalları açmaya çalışıyor. Öğrenci Postası, bu amacı gerçekleştirmek için önemli işlevlerle yüklü yeni bir araç olarak yayın yaşamına katıldı. İlerici basının genç sesi olarak, yeni kanalları açacağı da kuşkusuzdur.

Demokrasinin kazanılmasında, öğrenci gençlik yığınlarının geleceğini karartan sorunların çözülebilmesi için gerekli toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesinde, gençliğin ağırlığını doğru yönde kullanması çok önemlidir. Öğrenci Postası'nın, öğrenci gençliğin ağırlığını kullanacağı bir dergi olacağına inanıyoruz.

İşçi sınıfımızın gözü, kulağı, sesi, soluğu olan GÜN, Öğrenci Postası'nın uzun bir yaşamı, aydınlık bir geleceği olmasını diliyor.

GÜN
Siyasi Haber ve Yorum Dergisi
Yazışları Müdürü
İdris Lütfü Melek

Dergimiz öğrenci gençliğin ortak sesidir. Onun yazarları, çizerleri başta öğrenci dernekleri kurucu üyeleri olmak üzere tüm öğrencilerdir. Bu nedenle önümüzdeki aylarda işleyeceğimiz temel konuları dergi sayfalarımızda sunmayı bir görev biliyoruz.

TEMMUZ:

- Kitap Önerileri
- Yurt Dışındaki Öğrenci Hareketinin Gelişimi
- Gençlik ve Spor

AĞUSTOS:

- Gençliğin Psikolojisi
- Sanat ve Edebiyat Ağırlıklı Yazılar
- (Festivallerin Değerlendirilmesi)
- (Müzikten Ne Anlıyoruz)

EYLÜL:

- Barış
- Atılmalar
- Harçlar

• Dergimize çıkacak yazılarda ortak sorunlarımızı işleme, çözüm ve öneriler getirme, gelişen öğrenci mücadelesine katkıda bulunma amacından hareketle yazı gönderen arkadaşların daha duyarlı davranacağını umuyoruz.

• Demokratik toplum özlemlerini bastırma istemi son günlerde yoğunlaşan baskıcı uygulamalarla kendini göstermekte. Öğrenci gençlik baskıcı uygulamalardan yarar uman kişi ve kuruluşların saldırılarıyla karşı karşıya kalıyor. Öyle görünüyor ki gençlik daha uzun süre anti demokratik uygulamaların hedef tahtası olacak. Öğrenci Postası, baskıcı tutum ve uygulamalara karşı insanlık onurunu koruyan tüm demokrasi güçlerinin yanında olacaktır.

• Elemeci sınav sistemi yine yeni kurbanlarını seçecek. Bir çok arkadaşımız "atılma" stresini üzerinde taşıırken sorunun kaynağı yine gözlerden kaçırılmaya, gençlik sorumsuz, tembel ilan edilmeye çalışılacak; ancak gençlik, kitlesel örgütleri ÖĞRENCİ DERNEKLERİ'nde örgütlenerek bu çabaları boşa çıkartacaktır. ÖĞRENCİ POSTASI yüksek öğrenim gençliğinin hak arama mücadelesinin yanındadır/yanında olacaktır.

• Bu sayımızdan başlayarak birbirinden çok farklı ekonomik-toplumsal yapıya sahip ülkelerin eğitim sistemlerini tanıtmaya çalışacağız.

• Dergimizin yaz dönemi çıkabilmesi desteğimize bağlıdır. Yazın okullar tatil olacağından tek seçeneğimiz olarak geniş katılımlı bir abone kampanyası görüyoruz. YAZ DÖNEMİ İÇİN ÜÇ AYLIK ABONE KAMPANYASI'na OMUZ VERELİM.

Yineleyelim,
Dergimiz Sesimizdir
SESİMİZİ YÜKSELTELİM...

- (3) Sezgi Balaban/BARIŞ VE NAZIM HİKMET
(4-5) Akasya Karakuş/YÖK'ÜN ÖNLENEBİLİR TIRMANIŞI
(6-7) Ünal Aydemir/44. MADDE KURBANLARI
Memet Güzel/FOTOKOPİLİ YAŞAM
(8-9) Ege/ BİRAZ DA BİZDEN
(10) Zekeriya Aytemür/DEMOKRATİK EĞİTİM SİSTEMİ
(11) Bozan Yaman/EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN YAŞAMIN
GEREKTİRDİKLERİNE UYGUNLUĞU
(12-13) Özcan Kesgeç/"ÖRGÜTLER İŞLEVLERİNİN ÖRGÜTLERİ
OLMALIDIR"

- (14) İZMİR ÖĞRENCİ DERNEKLERİ YURT BİRİMLERİ RAPORU
(16) Alp Burak Ekmeççi/ÖĞRENCİ DERNEKLERİ VE BAZI
YANLIŞLAR ÜZERİNE
(24) Demet Yalçın/FEDERAL ALMANYA'DA YÜKSEK ÖĞRENİM

ÜNİVERSİTELERDEN, DERSLİKLERDEN, YURLARDAN HABERLER
KARİKATÜRLER: YAKUP KARAHAN, MURAT ÖZMENEK,
HAKAN EKEN, EMİN BEBEK İSMAİL CEM ÖZKAN
FOTOĞRAFLAR: ALPER FADANER

Sahibi
A.SERHAT ŞİMŞEK

Yazı İşleri Müdürü
EMİN BEBEK

Hesap Numarası 21 00 60
Emin Bebek
Türkiye İş Bank
Yenişehir/ANKARA.

DERGİMİZDE ÇIKAN YAZILARDA İLERİ SÜRÜLEN
DÜŞÜNCELER YAZARLARINA AİTTİR...

Dizgi / Bil Ofset
Baskı / Sanem Matbaacılık
Dağıtım / Etkin
Yönetim Adresi / Yenidoğan Mah. Sokullu
Sok. No: 147 Altındağ / ANK.
Yazışma Adresi/ Öğrenci Postası P.K. 243
Yenişehir/ANK.

İlan fiyatları / kapak: 80.000 TL
tam sayfa: 60.000 TL
yarım sayfa: 30.000 TL
çeyrek sayfa: 15.000 TL

Abone koşulları/ 3 aylık : 600 TL.
6 aylık : 1200 TL.
1 yıllık : 2300 TL.

BARİŞ ve NAZİM HİKMET

Acıpleşti havalar,
bir güneş, bir yağmur, bir kar.
Atom bombası denemelerinden diyorlar.

Stronsium 90 yağıyormuş
ota, süte,ete,
umuda, hürriyete,
kapısını çaldığımız büyük hasrete.

Kendi kendimizle yarışmadayız, gülüm.
Ya ölü yıldızlara hayatı götüreceğiz,
Ya dünyamıza incek ölüm.

Cağımızda barış, uygar insan için bir varoluş sorunu haline gelmiştir. Artık uzun vadeli barışın anlamı "caydırıcı silahların" gölgesinde yaşanan geçici bir barış değil; savaş olasılığının ortadan kalkmasıdır. Çünkü insanlık tarihinde savaşla sonuçlanmayan hiçbir karşılıklı silahlanma kaydedilmemiştir; çünkü bugün çıkacak bir savaştan geriye kayıtlar bile kalmayacaktır.

Yeryüzünde kalıcı bir barışı sağlamanın yolu da, barışı engelleyen güçlerin neler olduğunu ve toplumsal cindamalarını görüp, onlara karşı savaşım vermekten geçer. Barış yılı olarak duyurulan 86 yılında, nükleer silahlanma yıldızlara kadar tırmanıyorsa; bölgesel çatışmalarda ve ilan edilmemiş savaşlarda ölen yüzbinlerin kanı, Afrika'da, açlıktan ölenlerin toprağına karıştıyorsa yüzlerce silah imalatçısı yıldan yıla katlanan dev kârlar elde ediyorsa ve yeryüzünün her tarafında barış için, silahsızlanma için milyonlar yürüyorsa bizlerin, yeryüzünde savaşa yandaş olan ve karşı olan güçlerin ayırđına varmamız gereklidir.

Artık Türkiye'li olmaktan çok, dünyalı bir şair sayılan Nazım Hikmet, tüm bunların ve varılması gereken sonuçların bilincindeydi. Yaşamını insanların kardeşliğine adayan bu gerçek insan, bir şairdi; insana, insanca olan bütün şeylere duyarlıydı. Bu yüzden, tek bir insan olmasına rağmen, özlemlerini ve barış istediğini bütün dünyaya duyurabilirdi.

Nazım'ın dizelerinde yaşamı, sevgiyi, acıyı ve direnmeyi buluruz; onu yaratan Anadolu nun verdiği güçle, kurulu düzenin hak sızlıklarına karşı çıkan insanı görürüz.

Nazım, bütün insanlara karşı aynı sevgiyi duymaktan hiçbir zaman vazgeçmedi; hapislerde geçirdiği 17 yıl bu bilincini daha da keskinleştirdi.

Nazım barış için dünya çapında savaşım verdi. 1950 sonrası Türkiye'den ayrılmak zorunda bırakılınca yerleştiği Sovyetler Birliğinde, önce Moskova Barış Komitesine, sonra Dünya Barış Konseyine üye olması ve yeryüzünün dört bir köşesinde toplantılara katılması bunun somut bir göstergesidir.

Bu çalışmaları Nazım'a yeni bir eylem kapısı açtı. Artık bütün yeryüzünde barış için; insanların insanca yaşamaları, mutlu olmaları için; gençlerin daha yaşamı tadamadan anlamsız savaşlarda ölüme sürüklenmemeleri için uğraş verdi. Bütün dünya halkları arasında kalıcı bir barış için imza toplanmasını ortaya atan oydu, yazdığı şiirler türküleştirdi, bütün dünya halkları arasında dolaştı, onlara barışı anlattı.

Bir yeryüzü barışı isteğinin; insanlığın gereksinimi olan insanca yaşama hakkı, özgürlük ve kardeşlik isteklerinden koparılamaz olduğunu en iyi duyumsayan insanlardan biri olan Nazım'ı dizeleriyle bir kez daha analım.

SEZGİ BALABAN

türküler söyleniyor
bahar ağaçları gibi aydınlık
ve arkada harabeler
türkülerin arkasında
onlar artık insanların arasına karışmıyor.
Tutulduk çiçek yağmuruna
kırmızı, beyaz, mavi, sarı
gülleri, karanfilleri, minaları
hepsinin de en tazesini, en dostu, en güzeli
ve sesler ...
güneşli, kumsalda sevinçle yuvarlanan
dalgaların uğultusu
gençlik,
barış,
hürriyet
hayat
fransızca,fransızca

YÖK'ün Önlenebilir

Yaşadığımız günleri de içine alan, daha geniş anlamı ile Cumhuriyet Dönemi'nden günümüze, Türkiye'nin eğitim ile sorunları olmuştur ve olacaktır.

Genel olarak eğitim, iki yönlü bir sorun olarak karşımıza çıkar. İlki, bilimin kendinden kaynaklanan sorunudur ki hiçbir zaman bitmez, tarihin devingenliği içinde gelişimi sürekli. Bunun içindir, bu yazıda geçtiği sürece genel olarak bilimin, özel olarak da eğitimin asıl sorunu, topluma kitlelere mal olması, yetkinleşmek, derinleşmek ya da daha doyurucu bir anlatımla bireyde toplumun, bilgi birikiminin derinleşmesidir.

Zaman içinde bu olgunun gelişimi değişiklikler gösterir. Bugün aşağı yukarı bütün ülkelerde tartışmalarda izlenen yol, bilimin hangi engin ortamda gelişeceği. Yöntemsel açıdan bu sorunun yanıtı da bulunmuştur. Üniversitelerin, akademik ve demokratik sorunlarının çözümü için temel nokta katıksız bir biçimde onun özerkliğidir.

Kuramsal olarak bugün herkesin üzerinde birleştiği bir tek yöntem var: Özerk üniversite.

Özerk üniversite, feodal değil kapitalist üretim ilişkilerinin yol açtığı bir gelişme. Hatta buna bir zorlama da denebilir. Çünkü özerklik, tarihte öncelikle aydın bilim adamlarının karşılaştığı bir sorun olarak ortaya çıktı. Gelişmesi daha sonra oldu. Özerklik, feodal döneme göre kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu dönemde, çeşitli baskı unsurlarına doğrudan bağımlı olmadan, dogmalardan uzak gelişmeye açık olmayı getirecektir. Oysa bugün Türkiye'de bu sorunun gelişimini tamamlamadığı da görülüyor.

Bilimin bir avuç soylu ailenin uğraşı olduğu dönemler, çağlar geride kaldı. Bilim, tek tek bireylerin kolektif çalışmaları ile, tam tersi de doğru, yüzlerce insanın bir tek konuda çalışması ile günümüzdeki yerine geldi.

Özerklik, bilim adamlarının ve öğrencilerin özgürlüğü demek. Temelinde bireysel yaratıcılık ve toplumsallık olduğu için, üniversitelerin ekonomik bağımsızlığı vazgeçilmezdir ve bu açıdan fikri takip esastır.

İşte Türkiye'de karşılaşılan ve üzerinde onca titrenen, gürültü koparılan özerklik, son tahlilde gelip ekonomik ve politik bir baskıyla karşılaşmaktadır.

Yukarıda sıraladığımız eğitimin iki sorunu da Türkiye'de, Batı ülkelerindeki özerk üniversitelerden nitel olarak ayrılır.

Türkiye'de eğitimin karşılaştığı asıl güçlük, bilimin zor yaratıcılığında değil, yapay olarak üniversitelerin siyasal iktidar tarafından ablukaya alınmasıdır.

Konu üzerinde tartışmalar ne kadar değişiklik gösterirse gösterebilir sonuç olarak, son beş yılda YÖK'ün kısacık tarihi, getirdikleri ve götürdükleriyle 24 Ocak kararlarının eğitime yansımından başka bir anlama gelmez. "24 Ocak kararları ile birlikte, eğitim alanında ortaya çıkan yeni bir anlayışın uygulamaya konması, ilerici ve demokratlarla birlikte geniş bir kesimin de tepkisine yol açtı. Ne var ki yapılan eleştirilerin ve değerlendirmelerin bir çoğu, 24 Ocak kararları bazında ele alınarak, öznel değerlendirmeler öne çıkarıldı. Uygulanan eğitim politikası ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı'nın kişisel konumu bütünleştirildi. Sonuçta, bakan görevinden alındı. Ama bakanın görevden alınması, uygulanan eğitim politikasını etkilemeyecektir. Çünkü bu bir tercih sorunu. Bugünkü siyasal iktidarın tercihi, bilimi geliştirmek, bilimi ulusal sanayide kullanmak, kalkınmanın temelini ulusal kaynaklara ve bu kaynaklardan yüklenmesi gereken ulusal sanayiye dayandırmak değil." (1)

Özerkliğin var olup olmaması gibi bir sorun, yansıdığı alanlarda örneğin, bilim adamları ve öğrenciler üzerinde kendine özgü sorunlar doğurmaktadır.

Üniversitelerde özerklik salt ilerici, demokrat bilim adamlarına rahat çalışma ortamını sağlanması için gereklidir gibi bir yanlış anlayış ve yorumun önüne geçilmesi, olaya nesnel bakılması gerekir. Bugün, özerklik ağırlıkla toplumbilimlerinde, Darwin teorisinin gerici bir kuşkuyla bakıldığı fen bilimlerinde çeşitli dünya görüşleri, felsefi konuların, kuram ve teorilerin yeterli, doyurucu irdelenmesi için yarar sağlayacaktır. Böylelikle bilimsel üretkenliğin yolu açılacaktır.

Özerkliğin kaldırılıp YÖK'ün oturtulmasıyla, fen bilimlerinde dalında uzman ve üretken nice sağ görüşlü bilim adamının üretkenliğinin önüne geçilmiştir. Ohalde ne olursa olsun özerklik, üniversitelerin bilimsel üretkenliği için gereklidir.

YÖK'ün gelmesi salt, ilerici ve demokrat bilim adamlarına yönelmiş bir saldırı olarak da ele alınmalıdır. Ama şu da doğrudur ki, son beş yılda YÖK'ü protesto ederek görevlerini terkedene, 1402 sayılı sıkıyönetim yasası ile görevlerine son verilen bilim adamı ve uzman sayısı ikibinlere ulaştı. YÖK'ün bilime ve eğitime verdiği zarar gerçekten çok büyük. Yaklaşık kırk bin öğrencinin de ya

okullarıyla ilişkisi kesildi ya da öğrenciler tek dersle sürüncemede bırakıldı. Bu olay, sistem ayakta kaldığı sürece devam edecek. Sorun bu tasfiye işlemleriyle de bitmiyor. Eğitimde YÖK ile atılan adımlarla giderayak, tek tek bilim adamlarının, tek tek öğrencilerin ve bir bütün olarak eğitimin içi boşaltıldı. Türkiye, eğitimde büyük bir karanlığa yaşıyor. Örnelemek olası; 1960 sonrası Türkiye'de, özerk üniversite ortamında toplumbilimlerinde ki araştırma kalitesi uluslararası düzeydeydi. 1980 yılına dek devam eden bu araştırma düzeyi 80'le birlikte kesintiye uğramıştır. Bir süre önce, YÖK'ün aldığı bir karar ile, bilimsel araştırma yapmayan öğretim görevlileri akademik ünvan kazanamayacaktır. Oysa yaptırımlar konarken bunun bir de uygulanabilirliği yanıtlanmalıdır. Şöyle; öğretim yılını sınav kağıdı okuyarak geçiren öğretim görevlileri acaba ne zaman araştırma yapacak, ne zaman üretecektir?

Bir de şu sorulabilir: Bilim ne kadar özerk, bilim ne kadar özgürdür? Bunun sınırlarını çizdikten sonra yapılacak araştırmaların niteliği de ortaya konmuş olacaktır.

"YÖK'ün bu yapısıyla, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izlemek özümsemek olanaksızdır. (Gelişmeler tarıma dayalı sanayi alanında olsa bile) Nitekim holdinglerin bir bölümü, özellikle de tekstil alanındaki YÖK'ten yakınırlı olmaya başlamışlardır." (2)

Öteden beri Türkiye'nin birincil sorunlarından biri olmaya devam eden işsizlik sorunu, artık YÖK ile birlikte yeni bir kimliğe büründü. Artık YÖK, üniversiteli gizli ve açık işsizleri geliştiriyor, büyütüyor.

Son yıllarda yüksek öğrenim kapılarında görülen yığılmaların başlıca nedeni, orta dereceli okulların nitelikli işgücü yetiştirme gibi bir hedeften yoksunluğudur. Bu yığılmalara önlem olarak YÖK ile birlikte kendi mantığı içinde tutarlı ve kalıcı ama kendi ömrüyle sınırlı çözümler geldi. Fazladan öğrenci alıp, mezun etmeden bir kısmını eleme ve okuldan atmaya yönelik bu önlemler sonucu kontenjanlar artırıldı, varolan yükseköğrenim kurumlarını toparlayıcı yeni üniversiteler kuruldu. Görülüyor ki, bu yığılmalar yine de önlenememiştir.

Vize uygulamalarıyla oluşan "baraj" YÖK mantığının dışına büyük öğrenci kitlelerini salıyor. Öğrencilerin bir program doğrultusunda sınırlanan dünyaları, fotokopi makinaları ile ders notları oluyor. Buna eklenen bir de harçlar orunu var. Son beş yıllık planda ve enflasyonla birlikte, 1986 bütçesinde eğitime ayrılan miktar biraz daha kısıldı.

Tırmanışı

Dün de sorun olan ve bir türlü çözümlenemeyen "üniversiteli işsiz" sorunu bugün daha büyük boyutlarda. Yükseköğrenim sonrası üretken olmanın yolları iş piyasasının darlığından dolayı tıkalı. Yüksek öğretim kurumlarına fazladan öğrenci alınmasının yaratacağı ekonomik yükü birlikte ilk elden (öğrenciden) para sağlamak gerekli. Tüm bu önermelerden kalkarak harç uygulamasının, yürütülen eğitim ve ekonomi politikaların bir sonucu olduğunu söyleyebiliriz.

Bütün bu genelde sorunları gözönünde bulundurarak diyebiliriz ki, son yıllarda daha da artan bu eğitimsel sorunlar geçici çözümlerle değil, kalıcı çözümlerle ortadan kaldırılabılır.

Ve kalıcı çözümlere doğru öğrenci gençliğe düşen görev; bilinçli adımlara yönelmektir. Bilinçli adımlar da ancak ve ancak örgütlü bir mücadeleyle atılabilir ki, öğrencilerin, sorunların dayattığı bu noktada derneklerinin çatısı altında birleşip, seslerini duyurmaları kaçınılmaz olmaktadır.

Bu kaçınılmazlık, öğrenci üzerinde karar otoritesini elinde bulunduran kurumlarda söz sahibi olmayı işaret ediyorsa, burada öğrenci dernekleri yaşanan sorunları "ilgili makamlar" a ileticek bir kurumdan öte işleve sahip olmalıdır. Demokrasi mücadelesinde, örgütlü öğrenci birliğini oluşturmak ve giderek geliştirmek gibi. Tersine çelişkidir. Öğrenci dernekleri makamlararası iletişim aracı değildir, öyle de olmamalıdır. Söz konusu "makamlar" öyle, sorun iletişimlerinde hak dağıtan kurumlar olmadıklarından öğrenci derneklerini, tek tek bireylerin derneklerini kullanarak sorunlarını ilettilikleri bir kurum olarak görmemeli, bu yanlış düşmemeli, bu gibi yanlış anlayışlarla savaşımalıdır. Çünkü; olay iletişim düzeyinde kaldığı sürece yarının bugünden farklı olması için hiçbir neden yoktur.

YÖK ve siyasal iktidarın ekonomik-politik tercihleri arasındaki yakın ilişkiden yola çıkarak, makamların hak dağıtan kurumlar olmadığını yinelemek gerekecek. Demokrasi mücadelesinde etkin katılımı gözardı edilemeyen öğrenci gençliğin dinamizmini, aktivitesini ve etkinliğini diğer demokratik kitle örgütleriyle birlikte, siyasal iktidarın tercihlerini değiştirme veya bu gibi tercihlerin varlık nedenlerini ortadan kaldırma yönünde kanalıze etmek gereklidir, zorunludur. Çözümlerin geçici değil, kalıcı olmaya yani gerçek anlamda çözüm olması için gereklidir ve zorunludur. Burjuva ideolojisi çerçevesinde 18.yy. da ortaya atılan "felsefi çoğulculuk" görüşünün politik alanda yansımaları bulduğu "çoğulcu demokrasi" anlayışının yaşam-

sal gerçeklerle uyuşmadığını, ekonomik ve siyasal iktidarın tercihlerinin sınıfsal güç bileşmeleri temelinde değişmediğini görüyoruz. Bu anlamda yaşamsal gerçeklerle, çıkar grupları ve bunların aktivitesini bulduğu "baskı grubu" kavramlaştırmasının pek çakışmadığını söyleyebiliriz. Çünkü toplumlar meslek gruplarından değil, toplumsal sınıflardan oluşmaktadır. Öğrenci derneklerinin mücadelesi, baskı grupları kavramlaştırması ve eylemleştirmesi dar bir düşünsel temel üzerinde yükselediği ve öyle kaldığı ölçüde sorunlar hiçbir zaman aydınlanamayacak, çözümü için de bilinçli ve tutarlı adımlar hiçbir zaman atılamayacaktır.

Burjuvazi boş durmuyor, olası tüm silahlarını deniyor. Burjuva ideologlarının, yükselen demokrasi mücadelesini kösteklemek, onu toplumsal, bütünsel ve sınıfsal olandan soyutlayarak saptırmak için ortaya attıkları ve geliştirdikleri "baskı grubu" terimi, ne onursal bir ayıptır ki, demokratik kitle örgütlerinde ve daha çok genç olan öğrenci derneklerinde kucaklanmıştır. Ne yazık ki mücadeleimiz, dillerde baskı grubu ile anlatılmı bulmaktadır. En ilginç olanı ise, bu kavramın gençlik içindeki ilerici unsurlarca da benimsenmiş olmasıdır.

Gençlik son birkaç yıldır politik bir boşluğu yaşıyor. Depolitizasyona karşı çıkarken, burjuva icadlarını örgütlerimizin temeline koyarak onları temelden çürütmeyelim, hapsetmeyelim.

Devletin sınıflarüstü bir nitelik taşıdığını öne süren düşünceler akımı geride kalmıştır. Artık Türkiye'de "Kadro" hareketi dönemi kapanmıştır, kapanmalıdır. Tarihte tekerrürleri yaşamayalım. Demokrasi mücadelesini sağlam temellerde yükseltelim. Toplum bilim bize şu gerçeği göstermiştir; devlet tarihin hiçbir döneminde sınıflarüstü bir nitelik göstermemiştir ve devlet hak dağıtan bir kurum değildir. Bu anlamda ne öğrenci derneklerine ne de diğer demokratik kitle örgütlerine birer baskı grubu niteliği kazandırılmamalı, böyle bir nitelik atfedilmemelidir. Çünkü; "baskı grubu" terimi, kendi içinde sorunların geçici çözümlerini yani gerçek anlamda çözüm olmayı, temelde olmayı, toplumsal anlamda statikliği, bir başka deyişle mesleki bir takım olguların ötesinde, ilerisinde bir hedef göstermeyen ideolojik bir sığınağı ve de körlüğü, mevcut dengenin (ya da dengesizliğin) devamını ifade etmektedir.

Oysa şu veya bu toplumsal gruba ait sorunların temelinde şu veya bu toplumsal grubun birbirinden apayrı sorunları değil, ekonomik ve politik nedenler yatmaktadır. Ekonomik ve politik olan, farklı mesleki alanlarda kendine özgü sorunlarda yansımaları bulmaktadır. Ekonomik ve politik te-

melinden ayrıştırılmış sendikal mücadelenin sürekliliği söz konusu değildir. Böyle bir mücadele, kısa ve uzun vadede net hedefler üretmez. Kazanımları kalıcı kılamaz ve her yeni kazanımda, her yeni dönemde yeni hedefler gösteremez. Kalıcı olmayan, kalıcılığı sağlanamayan ve hedefsizliği taşıyan bir demokratik sendikal mücadele ise potansiyel güç kazanamaz, mevcut gücünün de çözülmesi-ne yol açar.

Baskı grubu gibi bir kavramlaştırma ve onun böylesine bir etkinliği her yeni kazanımda, her yeni adımda ve her yeni dönemde hedefler üretmek için gerekli ve yeterli bir bakış açısını ve bu bakış açısı çerçevesinde ürülecek yeni hedefleri, eylemi kendiliğinden hapsetmektedir. İşte bu niteliğiyle baskı grubu anlayışı, demokrasi mücadelesini varolanın ötesine veya her mesleki alan ekseninden dışarı salmamakta, sorunları toplumsal bütünsel ekseninde incelemeye olanak vermemektedir. Demokrasi mücadelesi böyle bir sığınağı bir yere varamaz ve yükselmez. Bizim kaygımız, demokrasi mücadelesini sonuna dek yükseltmek olmalıdır. Böyle bir kaygı demokratik kitle örgütlerini birer baskı grubu niteliğinden arındıracak, örgütlerimizi; demokrasi savaşımında etkin yerlerini alacaktır.

Sendikal sorunları tek başlarına değil, ekonomik ve politik nedenleriyle ele almak, sendikal mücadeleyi de böyle irdemek bizleri en doğru olana götürecektir. Bu düşünsel temel oturtulduktan sonra öğrenci dernekleri ve diğer demokratik kitle örgütleri, demokrasi mücadelesinde daha kararlı, sağlam ve kalıcı adımlar atabileceklerdir.

Demokratik kitle örgütleri; bu anlamda baskı grupları olarak mevcuta hizmet dışında, demokratik kazanımları bir ileri hedefe götürebilecek, geliştirebilecek, etkin bir nitelik kazanacak, gelişkin demokrasi hedefine doğru kalıcı adımlar atabileceklerdir. Burjuvazi ne tür araca başvurursa vursun, ne öğrenci gençliğin ne de bir başka toplumsal grubun sorunları politik yaşamdan soyutlanamaz.

"Öğrenci Postası'nın 1.sayısındaki "Niçin Dernek" ve "Demokratikleşme sürecinde Öğrenci Dernekleri" adlı yazıların bu yazının ışığında yeniden gözden geçirilmesi gerektiği inancındayım

(1) Bilim ve Sanat. sayı: 59 "24 Ocak'ın Eğitimi" İlhan Alkan

(2) age.

Bu ders yılının da sona ermesiyle birlikte çok sayıda öğrencinin, kayıtlı bulunduğu Yüksek Öğretim Kurumuyla ilişkisi kesiliyor. İlgili kanun ve yönetmeliklerde hangi hallerde ilişik kesileceği belirtilmiş. YÖK kanununun 44'üncü maddesi ve öngörülen süreler içinde yıl sonu ve ara sınavlarda başarılı olamayanlara ilişkin hükümleri içeriyor. 44. maddeye göre başarısız olunan ders bir tane bile olsa o dersten bir sonraki yıl içinde de vize alamayanın Yüksek Öğretim Kurumuyla ilişkisi kesiliyor. Öyleki üst sınıfın aynı dersinden vize alınması halinde bile sonuç değişmiyor. Orta öğretim kurumlarında bile bu konuda daha toleranslı bir uygulama söz konusu: Lise veya ortaokuldaki bir öğrenci, üst sınıfın aynı dersinden başarılı olması halinde, borçlu olarak geçtiği dersinden de geçmiş sayılıyor.

Geçtiğimiz yıl tek dersten başarısız oldukları için atılanlara bir defaya mahsus olmak üzere af çıkmıştı. Bu aftan yalnızca geçen yıl kaydı silinenler yararlanabiliyordu. Tek ders nedeniyle sonraki yıllarda atılanları af kapsamadı. Ayrıcalık yaratan bu işlemle, haksız ve eşitsiz uygulamalara bir yenisi daha eklenmiş oldu. Kaldı ki af kapsamına girenler de bu haklarından henüz gerçek anlamda yararlanamamaktadırlar. Yeniden kayıt için başvuran bu öğrenciler aftan bu yana geçen bir yıldan fazla geçmesine karşın hala sınava alınacakları anı beklemektedirler.

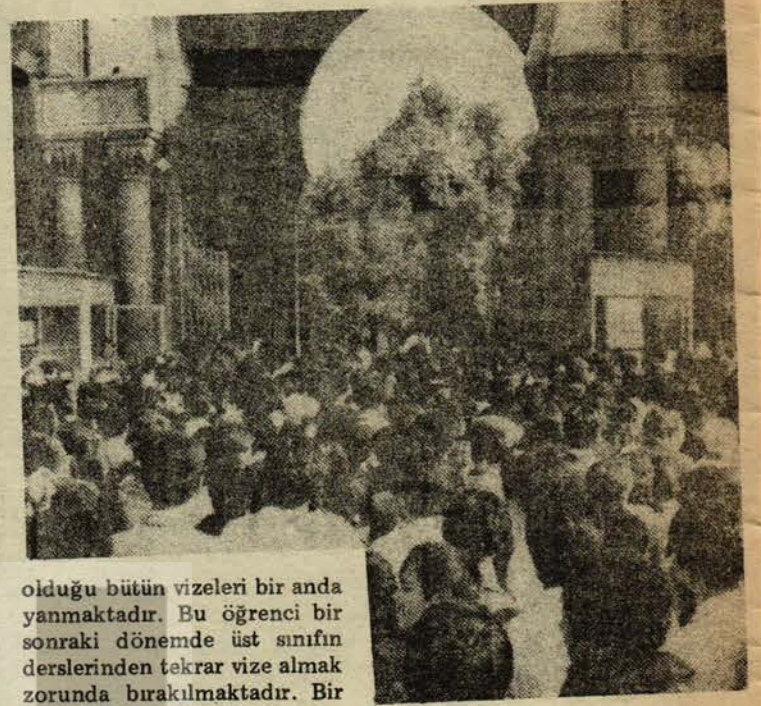
Ünal AYDEMİR
İ.Ü.H.F.

44. MADDE

Üniversiteler genelinde gözlenen, bir takım öğrenciyi madur eden işlemlerin yanı sıra, tek tek fakültelerde de değişik türden haksız uygulamalar alıp başını gitmektedir. Örneğin İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi de bir kısım keyfi işlemlere sahne olmakta, bunların önüne geçilmesi bir yana gitgide yenileri eklenmektedir. Fakülte Dekanının duvarlara astırdığı ilanlarla öğrencilerin yasal haklarından olan Öğrenci Derneğine kayıt olmalarını bir suçmuş gibi göstererek, bu öğrencilerin kovuşturmaya uğ-

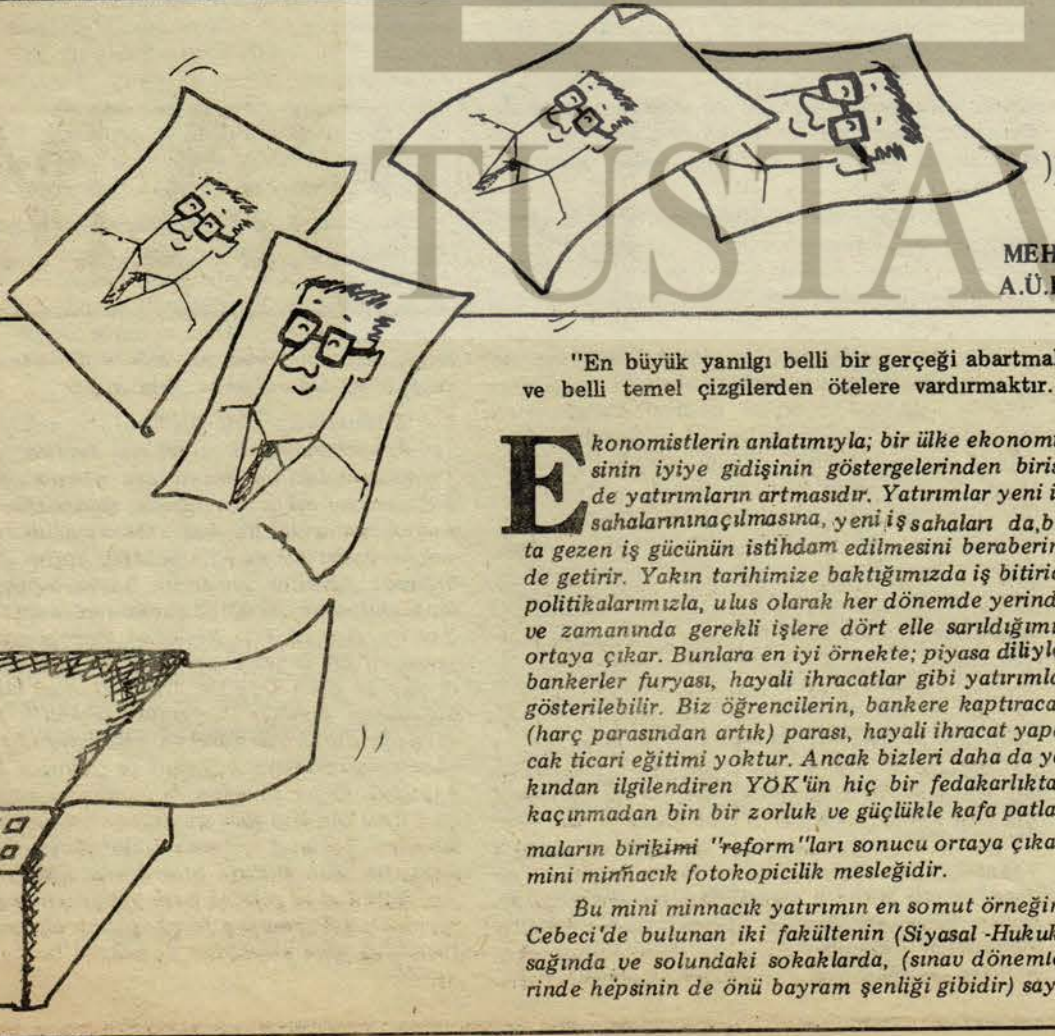
ratılacağını duyurması, bunlardan sadece bir tanesidir. Öte yandan, öğrencilerin dekanlığa sunmak istedikleri dilekçeleri, öğrenci işlerindeki memurların geri çevirmesiyle daha başından reddedilmiş olmaktadır. Yine İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nde görülen bir uygulama ile üst sınıfdaki derslerden bir tanesinden de olsa vize alamaması halinde, vize aldığı üst sınıf derslerinin final sınavına alınmıyor. Final sınavına giremeyen bir öğrenci de o dersten "0" almış sayılacağından böylelikle almış

olduğu bütün vizeleri bir anda yanmaktadır. Bu öğrenci bir sonraki dönemde üst sınıfın derslerinden tekrar vize almak zorunda bırakılmaktadır. Bir başka haksız uygulama not ortalamalarını 70 olması halinde ortaya çıkmakta. Bilindiği gibi herhangi bir sınıfta okuyan bir öğrencinin o sınıftaki not ortalaması en az 70 olursa, bu öğrenci başarısız kaldığı bir tek dersten başarılı sayılıyor. Oysa İ.Ü.H.F. de öğrencilerin bu haktan ya-

rarlanmaları da engellenmektedir.

Tüm bunlara bakarak şu soruyu sormadan geçmek elden gelmiyor! Tek bir ders yüzünden, iki yıl içinde başarılı olamadıkları gerekçesiyle ilişkileri kesilen yüzlerce öğrenci gerçekten öğrenimlerini tamamlayamayacak durumda mıdır? Acaba bu durumda ki öğrencilere yeterli kadar sınav hakkı tanınmış olsa yine de başarısız olurlar mı?

MEHMET GÜZEL
A.Ü. HUKUK FAK.

FOT

"En büyük yanlış belli bir gerçeği abartmak ve belli temel çizgilerden ötelere vardırmaaktır."

Ekonomistlerin anlatımıyla, bir ülke ekonomisinin iyiye gidişinin göstergelerinden birisi de yatırımların artmasıdır. Yatırımlar yeni iş sahalarına açılmasına, yeni iş sahaları da, bosta gezen iş gücünün istihdam edilmesini beraberinde getirir. Yakın tarihimize baktığımızda iş bitirici politikalarımızla, ulus olarak her dönemde yerinde ve zamanında gerekli işlere dört elle sarıldığımız ortaya çıkar. Bunlara en iyi örnekte; piyasa diliyle: bankerler furçası, hayali ihracatlar gibi yatırımlar gösterilebilir. Biz öğrencilerin, bankere kaptracak (harç parasından artık) parası, hayali ihracat yapacak ticari eğitimi yoktur. Ancak bizleri daha da yakından ilgilendiren YÖK'ün hiç bir fedakarlıktan kaçınmadan bin bir zorluk ve güçlük kafa patlatmaların birikimi "reform"ları sonucu ortaya çıkan mini minnacık fotokopçilik mesleğidir.

Bu mini minnacık yatırımın en somut örneğini Cebeci'de bulunan iki fakültenin (Siyasal-Hukuk) sağında ve solundaki sokaklarda, (sınav döneminde hepsinin de önü bayram şenliği gibidir) sayı-

ları onu (10) aşkın fotokopçilere rastlayarak görürüz. Hemen belirtmek gerekir ki ülkemizdeki fakülte sayısını gözönünde bulundurarak, ve ortalama her fakülteye üç ile dört fotokopçici hesaplasak çıkan sayı hiç te küçümsenecek gibi değildir. Çıkardığımız bu sayı, bu iş kolundaki yatırımın önemini de yanında getirir. Sadece bununla da kalmayıp her fotokopçide en az iki ile üç kişinin çalıştığını da varsayarsak bu iş kolunda istihdam olunan çalışan sayısı bir kaç fabrikayı çalıştıran toplam işçi sayısından fazla çıkar; bu da istihdam edilen işçi sayısını gösterir ki; iyiye giden ekonomimiz açısından önemli yeri olsa gerekir.

İşin ilginç yanı sanırım, serbest piyasa ekonomisinin özelliğinden gelen rekabet yapma iç güdüsü olsa gerek, her fotokopi dükkanının camında; "...fakültesinin... sınıflarının ders notları bulunur" etiketinin asılı olması. Eh bunda yadırganacak fazlaca taraf yok! ama, "...fakültelerinin... ders notlarına abone yapılır türünden etiketlerin asılı olması, biraz şaşırtıcı olsa gerek. Abone kaydı yaptıranlar hiç zahmet çekmeden diledikleri adresi vererek, postayla gelen ders notlarını ödemeli olarak edinebiliyorlar. Ya da teknolojiyen de yararlanılarak not edinmek için başka bir şehirden fotokopçilerden

KURBANLARI

gelmiş, bir yüksek öğretim kurumunda okumaya başlamış bir öğrenci, genel olarak, çalışması ve okulunu bir an önce bitirmesi gerektiğinin bilincindedir. Bundan hareketle başarısızlığın başka nedenleri olduğu söylenebilir. Ki başarı süresinin iki yıl gibi kısa bir süreyle sınırlı tutulması bu nedenlerden sadece bir tanesidir. Ders ve sınıf geçmek için ön görülen sürelerin YÖK öncesi dönemlere kıyasla büyük oranlarda kısaltılmış olması, görülmedik derecede yoğun ve kitlesel okuldaki atılmalara neden olmuştur. Bu ve benzeri durumlar

da göstermektedir ki okuldaki atılmaların çayırdan ot biçmekle hiç bir farkı kalmamıştır. Öğrencinin, başarılı olamadı gerekçesiyle iki yıl biterbitmez sokağa atılması doğrudan doğruya öğrenim özgürlüğünü yok etmek demektir. İki yıllık süre besbelli ki sadece okulun binalarını ve kurulduğu sahayı tanımaya yetmez.

Bu kadarcık bir süre atılan öğrencinin "Okula girdim, ama kampüsü olsun gezmeye fırsat bulamadan atıldım" diyeceği ölçüde bir süredir.

Sonuç olarak:

— Kitlesel bir şekilde okuldaki atılmalara derhal son verilmelidir. Bu tür işlemler öğrenim özgürlüğünün kabaca yok edilmesinden başka bir şey değildir.

— Başarısız sayıldıkları bir tek ders yüzünden bile kapı dışarı edilecek olan yüzlerce öğrenciye hemen bir ek sınav hakkı tanınmalı.

— Başarısızlık halinde kısa bir süre içinde okuldaki atılma tehdidi sağlıklı öğrenme bir yana ezberi bile engellemektedir. Yangından mal kaçıran gibi sayfalardan kapılan bilgiler daha belleğe yerleşmeden unutulmaktadır. Öğrencinin öğrendiklerini kendine mal edebilmesi için yeterli süre tanınmalıdır. Sene içinde yapılan ara sınavları bu konuda kaldırılması gereken başlıca engel durumundadırlar.

— Fakültelelerdeki bir kısım keyfi işlemlerin önüne geçilmesi için etkin bir denetleme getirilmelidir.

— Sene içinde yapılan vizelerin hem öğrenci, hem de hocalara boşu boşuna bir sürü zaman kaybettirdiği bilinen bir gerçektir. Ara sınavları bir yandan da üniversitelerin bir bilimsel araştırma kurumu niteliğine kavuşmasına da engel olan bir konum arz etmektedirler. Bu bakımdan da vizelerin tamamen kaldırılması gerekir.

— Öğrenci dernekleri üzerindeki birçok baskılar varken bir de rektör-dekan gibi idarecilerin derneklerin karşısına çıkmasına, işleri karıştırmasına son verilmelidir.

— Tek ders affından yararlanmaların bir an önce sınav girmeleri sağlanmalı, boşu boşuna kaybettirilen bir yıldan fazla süreyi telâfi edebilmeleri için önlemler alınmalıdır.

OKOPİLİ YAŞAM

birine telefon etmek yeterli. Hemen ardından istediğiniz notlar bir hafta içinde elinize geçiyor. Fotokopilikte asıl kâr ise geniş aralıklarla el yazması notlar ve sınavdan sonra soruların çoğaltılmasıdır. Özellikle test sınavlarından sonra öğrencilerden biri soru kağıdını aşırıya, bu soru kağıdı aşama kadar çoğaltıp durur.

Aklımıza hemen şu soru gelebilir? Peki fotokopiler sattıkları ve abonelerine postaladıkları notları nereden buluyorlar? Bu işin de kolayı bulunmuş. Her fotokopininin, dersleri düzenli takiple, dikkatli not tutan öğrencilerden paralı ya da dostane ilişkilere dayalı adamları var tabii.

Olayın ince ayrıntılarına girmeden, temelinde yatan nedenleri de kısaca şöyle sıralayabiliriz: Öğrenciler açısından baktığımızda, temelinde yeni nesille büyük ölçüde amacına ulaşan, düşünce ve okuma tembelliğinin yattığı açıktır. Fakat suçlu öğrencilerde aramak olguyu saptırır. Bir örnekle açıklarsak olay daha da aydınlanır. Yüksek öğretime devam eden bir öğrenci, kendi alanında uzmanlaşmak için bilimsel çalışmalar yapmak zorundadır. Fakat sınavsız geçmeyen günü olmadığından, öğrenci sınavdan sınavına koşan ve bilimsel çalışma

yerine sınav formunu korumak zorunda olan bir sporcu gibidir. Somut örnekle irdelersek; Ankara Hukuk Fakültesi'ni ele alalım. Bu okuldaki ikinci ya da üçüncü sınıf bir öğrencinin küçük olasılıkla da olsa alt sınıftan dersinin olmadığını varsayarsak; on üç (13) dersi vardır. Bu on üç dersten yalnızca yıl içinde dörder defa sınav girer ki, sadece yıl içi sınavları (13x4: 52) elli iki tane eder. Ayrıca bütünleme ve final sınavlarını da (13 + 13: 26) hesaba katarsak, bir öğrencinin bir yıllık öğretim döneminde girdiği sınav sayısı (52+26: 78) yetmiş sekiz tane dir. Bunun yanında okulun yıllık ders programı sekiz aya yakındır. Eğer bu sekiz aylık süreden resmi tatilleri de çıkarsak, yetmiş sekiz sınav giren öğrenci yüz yetmiş gün civarında okula gider. Çıkan yüz yetmiş günü sınav toplamına bölerssek, yaklaşık iki güne bir sınav düşer. Ki, bu da öğrenciyi zorunlu olarak bin küsur sayfalı ders kitapları yerine yüz küsur sayfalı fotokopi notlarını seçmesinin kucağına iter. Fakat daha da önemlisi YÖK "reform"larıyla birlikte azalan öğretim üyelerinin işlevleri kalanların üzerine yüklendiğinden bilimsel çalışmalarını tamamen durmuş, sınav kağıdı okumaktan üretkenlikleri de hemen, hemen askıya alın-

mıştır. Bunun yansıması, öğrencilerinde başvuru kaynakları azaldığından, baş kaynaқта, yardımcı kaynaқта, fotokopi olmuştur.

Kısaca belirtmek gerekirse, fotokopinin yaygınlaşmasındaki en önemli öge, yüksek öğretimde hızlanan reformların etkisiyle, öğrencinin başarısı gerçek anlamda düşmüş, fotokopilik alanında yükselmiştir. Ayrıca ilim ve irfan yuvası yüksek okullarda öğretim üyelerinin bilimsel çalışmalarla da ilişkileri büyük ölçüde zarara uğramıştır. Bunu Ankara Hukuk Fakültesinden önceki yıl basına yansıyan bir örnekle anarsak; "Hukuk Sosyolojisi derslerine giren Doç.Dr. Ülker Gürkan vize sınavı kağıtlarını görünce baygınlık geçirdi". Dikkatle üzerinde durulması gereken yön baygınlığa neden olan yalnızca sınav kağıtları ve yalnızca bir sınav kağıtları. Diğer sınavları da hesaba katarsak ya da nice dört bin kağıtları da düşünürsek öğretim üyelerinden bilimsel çalışma yapmalarını beklersek haksızlık olur. Burada bize düşen, ülke ekonomisine katkıları ve gelecek nesli yetiştiren ve yararları saymakla tükenmeyen fotokopilik alanındaki yatırımların nice nicelerine demekten başka bir şey değil!

A.Ü.Hukuk Fakültesinin başvurusuyla yeni dönemin son eğitim-öğretim sezonunda (1985-1986) öğrenci dernekleri kurma çalışmaları başladı. Doğaldır ki, bu çalışmalar beraberinde bir çok tartışma getirdi. Başlığımızdan da anlaşılacağı gibi karınca kararınca biz de katılmak istedik.

Konunun genel içeriğini çizmeden, herkesin ağzında sakız olan ama kimsenin gerektiği gibi anlamak istemediği, "Diyalektik bakış açısı" ve "Somut koşulların, somut tahlili" gibi kavramların, bizim yazımıza da temel olacağı belirtmek isteriz.

GENELDE DEMOKRATİK ÖZELDE ÖĞRENCİ DERNEKLERİ'NİN KAPSADIĞI KESİM

Demokratik kitle örgütlerinin tanımını burada kabaca koymak yerine, yazımızın bütününde ilkeleriyle, işleyiş ve varoluş nedenleriyle, algılanmaya bırakıyoruz.

Toplumun her kesiminden insanlar, kendi grupsal çıkarları doğrultusunda D.K.Ö oluşturabilirler. İşçiler sendikalarında, köylüler kooperatiflerde, memurlar çeşitli birliklerde (ya da derneklerde), işverenler işveren sendikalarında, öğrenci gençlik ise bu oluşumu öğrenci dernekleri adı altında gerçekleştirir. Demokratik kitle örgütlerini zorunlu kılan her çeşitten sorular ve başarıya ulaşma şansı örgütlülükten geçer.

Özelde konumuz olan öğrenci derneklerini incelemek için, bu örgütlülüğü oluşturacak insan kümesinin doğru saptamasını yapmak gerekir. Bunun için de önce gençliği ele almak gerekir.

Öncelikle eksik bakış açısının doğurduğu bir kaç gençlik tanımı verelim.

"Genç büyük bir hayal gücüne sahip, cesaretin çekingenliğe, macera isteğinin rahata üstün geldiği insandır"

Aristo şöyle tanımlıyor:

"Ölçü tanımmamak, ihtirasta hareket etmek, herşeyde aşırılığa kaçmak"

Hegel.

"Gerçekler önündeki hoşnutsuzluk ve aşamalar yapmak için hayalcilik"

Kendi dönemine özgü gençliği dahi tanımlamayan bu bakış açısı, ne yazık ki günümüz gençliği için de kullanılmaya devam ediyor. Gençliğin ekonomik temelleri ve sosyolojik kesimlerinden soyut tanımlamaların günümüzde de devam etmesi nedendir?

Çağdaş bilimin ülkemizde tam olarak yerleşmediği yıllarda (1960 ve sonrası) Batı Avrupa'dan başlayarak, tüm dünyaya yayılan öğrenci eylemleri, gençlik eylemleri olarak nitelenmiş, gençlik denince akla öğrenci gençlik (Özellikle, yüksek öğrenim gençliği) gelir olmuştur.

Böyle bir geçiş yapmamızın nedeni, D.K.Ö'ni öğrenci dernekleri bazında açacağımızdan yüksek öğrenim gençliğinin genelde gençlik içerisinde çok az bir kesimi içermesidir. Toplumun her kesiminin kendine özgü niteliklerini taşıyan bir gençliği vardır. Fabrikada işçi gençlik, tarlalarda

BİR AZ DA BİZDEN

EGE ALTIN
GAZİ ÜNV.Ö.D.ÜYESİ

köylü gençlik, üretim süreci dışında bulunan ve sayıları hergün biraz daha artan işsiz gençlik ve bunların da kendi aralarındaki ayrımları da bize açıkça gösterir ki gençliği bir bütün olarak, öylesi kesin yargılarla tanımlamak yanlış olacaktır.

Yine bu tür tanımlamalara ulaşırken, öğrenci gençlik bazındaki eylemlerin içeriğinin göz ardı edilmesidir.

Fazla düşünmeye gerek olmadığı kanısındayız, yakın tarihimize baktığımızda; Atatürk'ün ölümü ile duranlaşan ve 1960'lı yıllardan sonra geriye gitmeye başlayan reform hareketlerine en dinamik tepki öğrenci gençlikten gelmiştir. Atatürk'ün emanetini korumak ve geliştirmek için iktidara tavrı koymaya başlamıştır.

Örneğin: 1967-1968 yılları arasındaki boykot eylemlerinin 33 tanesi eğitim sistemini protesto, 7 tanesi öğrencilik koşullarının düzeltilmesi, 1 tanesi siyasal görünüme sahiptir.

1969 ocağından sonra öğrenci boykot ve işgallerinin temel niteliği siyasileşiyor. Bunun nedeninde, öğrenci ve üniversite içi sorunlarının, toplumsal düzenden soyut olamayacağına anlaşılmasıdır. Bu saptama 20.Haziran.1968 tarihinde yayınlanan "İstanbul Üniversitesi genel reform tasarısı ve fakülterlere özgü istekler" başlıklı broşürde somutlanır. Şöyle deniyor:

"Üniversitemizde gerçekleştirilmesi zorunlu görülen değişimlerin, sadece üniversitelerin kuruluş ve işleyiş sistemiyle ilgili" olmayacağı açıktır. Üniversite düzeni bu müesseselerin kuruluş ve işleyiş biçimlerinden öğrencilerin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesine kadar yaran bütün sorunları içine alan bir şekilde anlamaktayız. Eğitilmenin, özellikle yüksek öğretim yapabilmeyenin bir şansı, bir imtiyaz durumunda olduğu ülkemizde, üniversite sorununun tüm eğitim sorunlarından ayrılmayacağını, eğitim sorunlarının, temel düzen sorununa bağlı bulunduğunu bilmekteyiz"

Görüldüğü gibi, çağdaş bilimin gelişmesiyle birlikte, öğrencilerin yurtlar, beslenme, mediko-sosyal, sınav sistemleri, eğitimde bilimsel-tek-nolojik gerilik, sosyal faaliyetler, özerk bilimsel üniversite vb. öğrencinin yaşam koşulları ve üniversite içi sorunları içeren eylemleri, toplumsal düzene bağlanıyor, ve öğrenci derneklerini daha geniş bir platforma çekerek emperyalizme karşı mücadele-

de yoğunlaştırıyordu.

Örneğin; 1973 yılındaki 53 öğrenci boykot ve işgalinin hemen hepsi siyasal iktidara karşı bir nitelik taşıyor (A.T.K-Ö.A-S.14)

Anlaşılacağı üzere gençliğe, hiç de çağdaş olmayan tanımlamalar yüklenirken, içerik bağlamında yüksek öğrenim gençliğinin, toplumdaki diğer kesimlere rağmen, ateşleyici niteliğiyle kendisine tarihin verdiği görevleri yerine getiriyordu.

Öğrenci gençliği, koşullar bağlamında siyasileşen mücadele süreci içerisinde, yaygın ve etkin eylemleriyle, kaybettiği canlarla çizdiği çerçeveye, aynı koşulların devamında, ona anti-emperyalist, anti-faşist ilkeleri kazandırmıştır. Daha sonraki yıllarda gelişen mücadele tüm insanlığa (dünya insanları-ulusal sorunlar boyutunda) yönelmiş ve özelde anti-şövenist ilkeyle birlikte gelenekselleşmiştir.

Genelde ilk iki, özelde üçüncü ilkelerle somutlanan mücadele çizgisi, sonraları netleşmeye başlamış, 1969 sonrasında kendi içerisinde tutarlılık kazanmıştır. 12 Mart kesintisinden sonra yeniden sürekli büyüyen bir ivmeyle gelişmiş, 12 Eylül 1980'de yeni bir kesintiye uğramıştır ve daha bozulan koşullarla, bunalm dönemlerine özgü, sözde yeni özde yeni olmayan bir çok seçenekle, demokratik mücadelede yeniden yoğunlaşmalar başlamıştır.

Bu noktada, daha doğru düşüncelere yönelebilmek bağlamında genelde gençlik, özelde yüksek öğrenim gençliğinin çerçevelerini koyalım.

Çağdaş toplumbilimciler gençliği şöyle tanımlıyor.

"Belirli bir toplumsal yapı içerisinde özgül toplumsal biçimlenmenin oluşturduğu ve toplumsal gelişme süreci içerisinde tarihsel olarak şekillendirdiği "objektif" toplumsal bir olgu olarak ele alınması gerekir. Gençlik insan toplumlarının geleceğini yakından ilgilendiren ve doğal olarak oluşturan, toplum nüfusunun en dinamik ve yaratıcı kesimi olarak tüm insanlık tarihi boyunca toplumların gelişmesinde tayin edici olmuştur. Aynı zamanda gençlik sadece bir dönemin ya da toplumun yaşamında, belli dönemlerde yer alan, görülen bir olgu değil, tersine tarihin her döneminde, toplumların bütün dönemlerinde var olan ve var olacak olan bir katagoridir"

Bu perspektiften de anlaşılacağı gibi, gençliği, "belirli bir toplumsal

yapı içerisinde, özgül toplumsal biçimleme..." oluşturuyor. Bu noktada çok çeşitlilik içeren gençliğin, çeşitli kesimlerinden insanların oluşturduğu yüksek öğrenim gençliğini tanımlayalım.

"Yüksek öğrenim gençliği, çeşitli sınıfsal kökenleri olmasına karşın, üretim süreci dışında yer alan, yüksek öğrenim yapmak üzere bir araya gelmiş, küçük burjuva yaşam tarzını benimseyen ve bu yüzden benzer alışkanlıkları bulunan, toplu hareket edebilen, genç insanların oluşturduğu bir bütündür"

YENİDEN YOĞUNLAŞMANIN BELİRLEYİCİLERİ NELERDİ?

Önceki bölümlerde, yakın tarihteki gelişimini vermeye çalıştığımız sürecin, son dönemini yaşamaktayız ve bu son dönem, diğer bütün dönemlere oranla farklı bir karakteristik içeriyor. Yine bu olağanüstü dönemin ürettiği Y.Ö.K., üniversiteleri hoşnutsuzluk yuvaları haline getirdi ve artık sınıf geçmek için değil, atılmak için çalışılır oldu. Getirilen harçlar sistemiyle, paramızla rezil olur olduk. Y.Ö.K. mantığı sonucu üniversiteleri terk eden yüzlerce öğretim üyelerinin yeri deneyimsiz ve bilgisiz personelle dolduruldu. Dekan' mı yoksa araştırma görevlisi mi ne olduğu belli olmayan insanlar fakültelerde volta atar oldu. Tüm bunların yanında klasik öğrenci sorunları, özerk-bilimsel üniversite istemleri etkileyici olmakla birlikte, öğrenci sorun ve istemlerine yaklaşımda, tıpkı Y.Ö.K. ve üniversite yöneticileri gibi siyasal iktidarların da, gençlik sorunları ve gençlik politikası konusundaki tutumları anlayışsız, güven-siz ve uygulamada düşünceye zincir vuracak kadar anti-demokratik olması ve gençliğin gelenekselleşmiş mücadelesine kararlılığı bugünkü yoğunlaşmanın temellerini oluşturmuştur.

Köşe yazarlarımızdan İlhan Selçuk şöyle yazıyor

"Toplumsal düzende kişinin gelişmesi, sağlıklı bir yolda yürümüyorsa, konuşmak bile olanaksızlaşıyor ve "insan konuşan hayvandır" tanımı, yerini "insan hayvandır" yargısına bırakmak tehlikesiyle karşılaşıyor"

MÜCADELE ANALIZI VE YÖNTEMİ

Konumuzun varoluş nedenleri-

nin başlangıcında, kendi yasalarını bile uygulamayacak kadar anti-demokratik uygulamalara yönelen dizgenin, yarattığı koşulların, öğrenci gençliğe özgü yansıması olduğu inancındayız.

Bu noktada "Demokrasi mücadelesi" ile "demokratik mücadele" kavramlarını açalım.

A- Demokrasiler, yönetim şekilleridir. Doğal olarak, her türden tanımı olmasına karşın (Bu tartışmaya girmiyoruz) her demokrasi, toplumun siyasi düzeninin bir biçimi olarak, son tahlilde üretime hizmet eder ve bu bakımdan o toplumun üretim ilişkileri tarafından şekillenir.

Yukardaki tanımında doğrulayacağı üzere, "demokrasi mücadelesi" bir iktidar mücadelesidir ve iktidar mücadelesi vermek siyasi grupların işidir.

İktidar mücadelesi, üç ana temelde verilir. Bunlar ideolojik mücadele, politik mücadele ve ekonomik-demokratik mücadele. İktidar mücadelesinde, bu temeller arasındaki diyalektik ilişki kavranamazsa ve somut koşullarda ağırlıklı ön plâna çıkan mücadele biçimleri yanlış tespit edilirse, mücadelenin başarı şansı ortadan kalkar.

İdeolojik mücadele, (siyasi grupların) iktidara, onun ideolojik saldırılarına ve her türlü yalan ve demogöjiye karşı sürdürülürken diğer yandan da aynı hedefe yönelmiş olan sapmalara karşı verilir.

Politik mücadele, çok karmaşıktır, iktidarı hedef alan ve düzenin her türlü baskısına, zulmüne karşı yönelmiş ve bunları ortadan kaldırmayı amaçlayan bir mücadeledir.

Ekonomik demokratik mücadele, sosyal çalışma şartlarını düzeltmek ve daha iyi yaşam koşullarına kavuşmak için verilen mücadeledir.

İşte bu üçüncü nokta "demokrasi mücadelesi" ile "demokratik mücadele" arasındaki etkin bağı kurar. B- Demokratik mücadele, toplumun çeşitli kesimlerinin, doğrudan iktidara yönelik olmaksızın, kitleleri, acil talepleri etrafında, onları bu taleplerin yerine getirilmesi için mücadeleye sokarak baskı unsuru olmasını sağlar.

Demokratik mücadelede esas olan, koşullara uygun olarak ekonomik-demokratik mücadeledir. Bu esas, özel olarak öğrenci derneklerinde akademik-demokratik mücadele olarak yaşamdadır.

Şimdi, siyasi gruplar ile demokratik kitle örgütleri arasındaki çalışma esasları kaynaklı farklılığa bakalım.

Siyasi gruplar savaşım örgütleridir, bu noktada çalışmalarındaki esas genel olarak gizliliklidir. Ve açıktır ki siyasi gruplar öyle alabildiğine geniş ve herkese kapılarını açık tutan bir yapı değildir. Oysa, demokratik kitle örgütleri yürüttükleri ekonomik-demokratik (özelde, akademik-demokratik) mücadelede, alabildiğine geniş olmalı ve çalışma esasları olabildiğince gizlilikten uzak olmalıdır. Doğal olarak da koşullara uygun bir biçimde, örgütlendikleri kesimlerde en geniş kitlelere açık olmalıdır.

Demokratik kitle örgütlerinin örgütsel bağımsızlığı sorunu bu açı-

dan değerlendirilmelidir. Bu bağımsızlığın sınırı bazen çarpıtılarak politikanın bağımsız olması biçiminde algılanmaktadır. Oysa, hepimiz biliyoruz ki özelin sorunları genel sorunlarından ayrılmaz, hele mücadelede ortak olan temeller varsa.

Yani demokratik kitle örgütlerinin kendi içine kapanma ve dar bir platformda mücadele anlayışına sahip olmaması gerekir. Böylece demokratik mücadele veren demokratik kitle örgütleri, demokrasi mücadelesinde etkili bir kesim olarak kaçınılmaz yerini alacaktır.

Burada şu saptama yanlış olmayacaktır; Demokratik kitle örgütleri, mücadele biçimleri açısından iktidar mücadelesi veren siyasi grupların çalışma alanı içerisinde yer almaz. Ve hiç bir siyasi grup demokratik kitle örgütlerinde çalışma yapmak için izin almaz. Buna karşın, siyasi gruplar, demokratik kitle örgütlerinin çalışma alanı içerisinde değildir. Fakat mücadele içerisinde ortak yanlar bakımından aralarında diyalektik bir bütünlük vardır.

İşte bugünden yarına demokratik kitle örgütleri bu ilişkileri iyi belirleyemezse ve mücadele biçimleri arasındaki birincilleri seçemezse ve en önemlisi somut koşulları tahlil edemezse çok geçmeden sıfırı tüketektir.

Ve duyarlı insanlar, demokratik kitle örgütlerini kalıcı çözümlere yöneltmelidir. Çünkü reformlara dayalı çözümler tarihsel süreç içerisinde varoluş nedenleriyle birlikte varlığını yitirmiştir.

ÖRGÜTLENMENİN İLKELERİ VE İŞLEYİŞİ

Somut koşulların, somut tahlilli yadsınamaz bir saptamadır. Bunu yadsınmayan duyarlı insanlar bilirler ki "çevre ne kadar demokratikse her türden oluşumlar da o kadar demokratik olur"

Böylesi bir girişten sonra, üzerinde en çok tartışılan "demokratik merkezîyetçilik"

Duyarlı insanlar, demokratik kitle örgütleri içerisindeki faaliyetlerin de, diğer ilkelerle birlikte bu ilkeyi işletmek ve hayata geçirmek için yoğun bir çaba göstermelidirler.

Neden?

Sınırları olabildiğince geniş tutulmuş, olabildiğince açık ve değişik düşüncelere sahip kişileri çevresinde toplayan demokratik kitle örgütleri ile, politik mücadeleyi üstlenen bir siyasi grupta bu ilkenin işleyişi, açıktır ki farklı olacaktır.

Demokratik kitle örgütlerinin işleyişinde genellikle demokratik yan ağır basar. Örgütün yönetimi kitlesinin sorunlarını ve taleplerini kendi subjektif değerlendirmeleriyle saptayıp, tepeden inme çözümler önermez. Örgütün tabanı, kendi somut taleplerini ve bunların çözüm yollarını ancak demokratik mekanizmanın işleyişi sonucu gündeme getirebilir.

Demokratik yan, örgüt içi birliği korur ve güçlendirir. Eleştiri-özeleştiri mekanizmasının ilke olarak işletilmesiyle, kitlenin somut akademik-demokratik taleplerinden hareketle, doğru hedeflere yönelmek olasıdır. Kitlenin sorunları, talepleri, tartışma-

lar eleştiriler ve öneriler sürekli olarak merkeze ulaştırılır. Bu işleyiş canlı tutularak örgütün, çoğunluğun görüşlerine uygun olarak çalışması ve azınlığın görüşlerinin savunulmasına olanak tanınması sağlanır. Öyleki, merkezi yan, bu demokratik mekanizmanın işleyişi sayesinde, üyeleri birbirine kânetleyebilecek bir konumda olabilsin.

Demokratik kitle örgütlerinde demokratik merkezîyetçilik ilkesi, demokratik yan ağır basacak biçimde uygulanmadığı takdirde, merkezîyetçi yan ağır basacak ve merkezîyetçi anlayış, örgütü en geniş kitlelerden soyutlayacaktır. Bu durumda, kaçınılmaz olarak tersi bazı yanlış sonuçlara gidilebilir. O da demokratik yana dört elle sarılmak adına merkezîyetçi yanın önemini yadsımaktır. Bir diğerinin nedeni olan bu tür yanlış tavırların içine düşmemek için, kitleden merkeze demokratik işleyiş, merkezden kitleye yönlendirme diyalektik birliği iyi kurulabilirse, (yani "karar almada demokratik, uygulamada merkezi) ancak o zaman, demokratik kitle örgütlerinde tutarlı bir yönetimden söz edilebilir.

Yalnız demokratik kitle örgütlerinde, demokratik yan ağır basar dememiz, merkezîyetçi yanı küçümsemediğimiz veya belirli bazı koşullarda merkezîyetçi yanın ön plâna çıkarak ağır basmayacağı anlamına gelmez. Tam tersine bu sorun, bu ülkenin özgül koşullarında ve bu koşullar içinde değişik platformlarda mücadele veren demokratik kitle örgütlerinin yapılarıyla birlikte değerlendirilmelidir. Demokratik kitle örgütlerinde, demokratik ve merkezîyetçi yanlar karşı karşıya getirilirse, ortada ne örgüt kalır, ne de bu ilkenin uygulanacağı bir alan.

Günümüz demokratik kitle örgütlerinin oluşum süreci içerisinde, "demokratik merkezîyetçilik" ilkesine karşı, sözde geçmişin değerlendirilmesinden kaynaklı saldırılara rastlanıyor. Oysa duyarlı insanlar biliyorlar ki geçmişteki hata "demokratik merkezîyetçilik"te değil, demokratik kitle örgütlerinin siyasi gruplara özgü davranışlar geliştirmesindedir. Doğal olarak siyasi grup gibi davranan demokratik kitle örgütlerinde merkezi yan ağır basacaktır. Bu tür, bilimsellikten yoksun bakışların "teoride eklektizm, pratikte pasifizm"i yaratan düşüncelerden kaynaklı olduğuna inanıyoruz.

Demokratik merkezîyetçilik ilkesinin uygulanmasında merkezi yanın ağır basması (siyasi gruplarda) merkezi olarak alınan karara uyma zorunluluğunu (genelde) getirir. Oysa demokratik kitle örgütlerinde çoğunluğun aldığı kararda, azınlığın hakları saklıdır.

YANLIŞ GÖRÜŞ VE TAVIRLAR

Demokratik kitle örgütlerinin tarihsel gelişim süreci içerisinde, yanlış bakış ve tavırlar oluşmuştur. Şimdi bunlara kısaca girelim.

Birincisi, demokratik kitle örgütlerini tüm çevresel koşullamalardan soyutlayarak sadece ekonomik-demokratik ve paralelinde mücadele veren örgütler olarak değerlendiren anlayıştır. Bu anlayış yine tarihsel süreç içerisinde çeşitli zaman di-

limlerinde. "ekonomizm" olarak karşımıza çıkmaktadır.

İkincisi ise, demokratik kitle örgütlerinin, ekonomik-demokratik mücadeleyi esas alarak omuzlayan örgütler olduğunu reddedip, ona bir siyasi grubun yapacağı görevlerin yüklenmesidir. Yakın tarihimizde bolca örneğine rastlamaktayız.

Üçüncü ise, demokratik kitle örgütlerinin varoluş nedenlerini ve demokrasi mücadelesi içerisindeki önemini tamamıyla reddedip, demokratik kitle örgütlerini gereksiz bulan görüştür.

Bu eğilimlerin temelinde, yazımızın gelişimi içerisinde koyduğumuz, mücadele biçimleri arasındaki ilişkinin doğru olarak kavranılamamasının yattığı kanısındayız.

SONUÇ

Tüm bu yaklaşımların sonunda gelenekselleşmiş ilkelerle birlikte, genelde demokratik kitle örgütlerine, özelde öğrenci derneklerine, varoluş nedenlerine uygun olarak aşağıdaki ilkeleri öneriyoruz.

- Demokratik merkezîyetçilik
- Kitlenin acil ve genel talepleri doğrultusunda mücadele vermek
- Eleştiri-özeleştiri mekanizmasını uygulamak
- Demokrasi mücadelesinden soyutlanmamak
- Aktif kitle mücadelesini savunmak.
- Örgütsel bağımsızlığı korumak, ve pratikte demokrasi mücadelesine teorik yol göstericiliği kavramak.
- Diğer kitle örgütleriyle bağlar kurmak.

ÇAĞRI

Tüm düşüncelerdeki insanlar, demokratik kitle örgütlerinin ve bunların temsil ettiği toplumun değişik kesimlerinin, demokratik mücadelesinin birliği için, önyargılardan sıyrılarak, bireysel mantıkların, kitle örgütlerine dayatılması anlayışından vazgeçilmelidir.

Demokratik mücadeledeki, farklı bakışlar arasındaki tartışma, ilkesel mücadelenin seviyesini aşmamalı ve herkesin görüşlerini açıklıkla ortaya koyabileceği bir tartışma platformu yaratılmalıdır.

Demokrasi ve demokratik mücadele içerisindeki değişik kesimlerin hareketinin birliğini engelleyici, sektör ve yanlış tavırlara, güçlü bir şekilde karşı konulmalıdır.

En geniş kitlelerle bağlar kurmanın yolu ve somut duruma uygun mücadele ve örgütlenme yöntemleri geliştirilmeli ve bu konuda yoğun bir çaba gösterilmelidir.

Kaynaklar

- 1 Öğrenci ayaklanmaları (A.T.Kışla-ly)
- 2 Olaylı yıllar ve gençlik (H. Karadeniz)
- 3 Yaşamından acı dilimler (H.Karadeniz)
- 4 Devlet ve Demokrasi (Server Tanilli)

Demokratik Eğitim İstemi...

ZEKERİYA AYTEMUR
İSTFÖD YÜRUCUSU

İnsanların temel hak ve özgürlükleri, ülkelerin anayasaları ile güvence altına alınır. Ancak bu temel hak ve özgürlüklerin her zaman yaşama geçirilmesi o denli kolay olmamaktadır. İşte "Eğitim Hakkı" da insanların en temel haklarından biridir, ve 82 Anayasasında güvence altına alınmış hatta ilköğretim zorunlu kılınmıştır. Peki, eğitim hakkı yaşama ne kadar geçirilebilmiştir? Toplumdaki her katmandan insanlar bu haktan gereğince yararlanabiliyorlar mı?

Türkiye'deki eğitim sistemine baktığımızda seçkin bir yapıya sahip olduğunu görüyoruz. Özellikle yüksek öğretimin çok sınırlı bir kesimin hizmetine sunulması bu seçkin yapının bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. O halde bu temel hakkın yaşama geçirilmesinde birtakım engeller vardır. Türkiye'de eğitim sistemi insanların yaratıcı kişiliklerinin gelişmesini, yeteneklerinin alabildiğince uygulanabilmesini değil, sermayenin hizmetinde çalışacak seçkin kadroların yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Bu nedenle de temelde iki ilkeyi hedef almaktadır: oyalama ve robotlaştırma. Oyalama bu eğitim sisteminin sınıfsal, robotlaştırma ise içeriksel niteliklerinde temellenmektedir.

Oyalama eğitim kurumlarının kapılarını zorlayan genç yığınları iş piyasasından, sokaktan ve üretimden uzak tutmayı hedefliyor. Çünkü ülkemizde üretim alanları kısıtlıdır. Çalışmak isteyen herkese iş olanağı bulunmamaktadır. Bu oyalama çeşitli basamaklarda yığılmaları sağlamak (özellikle üniversite kapılarında) ve kapalı tüp modelini benimseyen eğitim sistemi ile sağlanmaktadır.

İstek fazla olanaklar kısıtlı olduğundan belli bir elemeciliğe gitme yolu seçilmiştir. Bu elemeciliğin temelinde toplumsal köken elemeciliği yatmaktadır. Böylece işçi ve emekçi yığınların çocukları eğitim hakkından yoksun kalmaktadır. Öğretimin giderek paralı hale getirilmesi de bu toplumsal köken elemeciliğini kat kat arttırmaktadır.

Eğitim sistemimizin en büyük kanaması üniversite kapılarında meydana gelmektedir. Bu alanda da ayrıcalıklı okullardan gelenler yüksek öğretim hakkını elde etmektedirler. Bölgeler, katmanlar, aile gelirleri açısından gözlenen eşitsizlik de bu seçkin yapının özellikleridir.

Yüksek öğretim hakkı elde edilse bile bu hak kısıtlanmaktadır. Üniversite ve yüksek öğretim öğrencileri açısından bu hakkın kısıtlanması, çeşitli ekonomik zorluklar, yönetsel baskılar ve öğretimin paralı hale getirilmesi gibi nedenlerle öğrenimin sürdürülememesi, yüksek öğretimin yaşamda işe yarayan bilgi ve becerileri kazandıramaması biçiminde ortaya çıkmaktadır. Fakat yüksek öğretim hakkını elde edenler bu hakkı elde etmek için çabalayanların yanında çok küçük bir azınlıktır. Bu yılın rakamları ile ifade edersek: 500000 öğrenciden sadece 156000'i yani yaklaşık % 25'i bu hakkı elde edebileceklerdir. Geriye kalanlar ise beklemektedirler.

Bu bekleme aşamasında yeni kâr alanları "özel dersaneler" ortaya çıkmaktadır. Bekleyen öğrencilerin büyük kısmı bu dönemi seçme ve yer-

leştirme sınavına hazırlayan özel dersanelerde geçirmektedirler. Böylece özel dersaneler işgücünün beklediği, eğitimin bir kademesi haline gelmekte fakat bu kademedeki gelir seviyesi yüksek kesimin temsilcileri yararlanabilmekte, ayrıca bu dersanelerde yeni şeyler öğretilmekte sadece sınavı kazanmayı sağlayacak kalıp ve anahtarlar ezberletilmektedir.

Yüksek öğretim kurumlarının kapılarındaki bu yığılmanın temel nedenleri şunlardır:

Halk arasında eğitimin bağımsız bir değişken olduğu imaj ve inancı son derecede yaygındır. Yani rahat bir yaşam standardına sahip olmanın tek yolunun yüksek öğretim olduğuna inanılmakta üretim ilişkilerine dayanan diğer etmenler göz ardı edilmektedir.

Elden geldiğince çok sayıda genci elden geldiğince uzun bir süre için iş talebi piyasasından, sokaktan ve fabrikadan uzak tutma, eğitim kurumları içinde hapsedme esasına dayanan bir istihdam ve eğitim politikası ve anlayışı yürürlüktedir. Ayrıca yatay geçişleri olan, başka eğitim kurumlarına geçişlere olanak tanıyan üretime orta derecede uzmanlaşmış işgücü yetiştiren bir orta öğretim politikası yerine hiçbir mesleki beceri kazandırmayan günümüz Türkiye'sinin orta öğretimde üniversite önündeki yığılmanın temel nedenlerinden biridir.

Şu anda uygulanan üniversite seçme ve yerleştirme sınavı sistemi de izlenen orta öğretim politikasının bir gereği olarak bazı olumsuzluklar taşımaktadır. Bu sistemde ne kurumlar kendilerine en uygun öğrencileri seçebilmekte, ne de öğrenciler kendisi için en iyi seçmeyi yapabilmekte, tüm çabası "kapağı üniversiteye atabilmeye" yönelmektedir.

Açık öğretim, alt yapı ve üst yapı sağlanmadan yeni fakülteler açmak ve fakülte kontenjanlarını arttırmak gibi sistem için düzenlemelerle yüksek öğretimde kapasitenin artırılması ve daha çok sayıda gencin yüksek öğretim olanağına kavuşturulması mümkündür. Ancak bu çözüm değildir. Çünkü üniversite mezunları bile iş bulamamakta diplomalı işsizler ordusunu yaratmaktadır.

Soruna yönelik çözüm: eğitimi

yatay ve dikey geçişlere olanak tanıyan bir hale getirmek, orta öğretimi ise politenik esaslara dayandırarak, eğitim sistemini kapalı tüp modeline uydurmaya çalışan eğitim politikasından vazgeçmektir.

Eğitim sisteminin içerik olarak robotlaştırmayı amaçladığını söylemiştik. Gençleri robotlaşmadan kurtarmak; yaratıcı, bilimsel düşünen, soran, inceleyen, araştıran kişilikler yaratmak için eğitimin içeriğinin demokratikleştirilmesi gereklidir. Bunun sağlanması sürecinde parolamız laik ve birleştirilmiş eğitim sistemidir.

İmparatorluk döneminde eğitimin ikiliği medrese-üniversite söz konusuydu. Cumhuriyetle birlikte eğitimin bu ikiliğine son verilip, dini eğitimin İmam-Hatip liselerinde verilmesi kararlaştırıldı. Fakat bu dönemde İmam-Hatip liseleri tutmadı ve kapatıldı. 1946'da çok partili döneme geçilince İmam-Hatip liseleri yeniden açıldı ve bir de İlahiyat Fakültesi kuruldu.

Eğitimin birleştirilmesi temelde laiklik ilkesine dayanmaktadır. İmam Hatip liselerinin normal lise statüsüne konması ve böylece bu liselerden mezun olanlara üniversiteye girme hakkının tanınmasıyla eğitimde ikileşme yeniden ortaya çıkmıştır. İmam-Hatip liseleri ilk statülerine yeniden döndürülmeli ve böylece eğitimde laiklik ilkesini tehdit eden ikileşmenin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Laiklik ilkesi sadece kurumsal düzeyde değil, eğitimin içeriği düzeyinde de zedelenmiştir. Bunun en güzel örneği din bilgisi derslerinin zorunlu kılınmasıdır. İsterseniz yeniden İmam-Hatip liselerinin amacına dönelim, bu liselerin amacı toplumun imamet ve hitabet ihtiyaçlarını karşılayacak din adamlarının yetiştirilmesidir. Yani din eğitiminin verileceği kurumlar olmalıdır. Normal orta öğretim kurumlarında din bilgisi derslerinin verilmesi bu nedenle laiklik ilkesine avkıdır.

Normal orta öğretim kurumlarında verilmesi gereken dinsel eğitim kültürel yönde olmalıdır. Yani din derslerinde din kültürü-dinlerin doğuşu, gelişimleri-verilmelidir. Ve bu "Din Kültürü" dersleri zorunlu değil seçmeli olmalıdır. Din bilgisi dinsel eğitim yapan kurumlarda yani İmam-Hatip liselerinde verilmelidir.

Eğitimin anti-demokratik içeriğinin öğrencileri robotlaştırmayı amaçladığını söylemiştik. Bu eğitim sistemi düşünmeyen, eleştirmeyen, soruşturmayan ve edilgen kuşaklar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Derslerin işleniş biçimleri de; yani araştırmacı kişilikler yetiştirmek, öğretici olmak yerine belli kalıplar halinde, üzerinde düşünülmesine gerek duyulmayacak şekilde "bilgi drajeleri" halinde verilen eğitim de bunu amaçlamaktadır. Eğitimin aynı zamanda dinsel ağırlıklı olması yeni bir tehlikeyi yaratmaktadır, saf dinsel inançların çarpıtılıp, genç kuşaklara "gelenek, görenek, milli değerler" adı altında sunulması tehlikesini.

Bugün derslerdeki genel başarı oranlarına baktığımızda öğrencilerin en çok matematik ve fen bilimlerini içeren derslerden başarısız duruma düştüklerini görüyoruz. Bu göreceli başarısızlığın temeli anlatmaya çalıştığım ezberciliğe dayanan, öğrencileri araştırmaya, soruşturmaya yöneltmeyen uyuşturucu eğitim sisteminde yatmaktadır. Deneye, gözleme ve araştırmaya dayanan bu pozitif bilimlerin bile kalıplar halinde öğretilmesine çalışılması bu sonucu doğurmaktadır.

EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN YAŞAMIN GEREKTİRDİKLERİNE UYGUNLUĞU

BOZAN YAMAN
(DTCF)

Yüksek öğretim kurumlarını idare eden merkez YÖK ise ilk ve orta öğretimde uygulanan bu uyusturucu eğitim sistemini yüksek öğretimde de uygulamaya sokmaya çalışmaktadır. Ve belirli ölçüde başarılı olduğu da açıktır. Yeni sınav yönetmelikleri, değişik fakültelerin ders programlarının tek tip haline getirilmesi çalışmaları, değerli bilim adamlarının görevden uzaklaştırılması veya istifaya zorlanması hep bu planın parçalarıdır.

Eğitimin içeriğinin demokratikleştirilmesi kadar önemli bir diğer konu da eğitim kurumlarının yönetimsel işleyişlerinin de demokratikleştirilmesidir. Bunun sağlanması öğretim kurumlarının seviyesine göre değişiklik gösterir. İlkokul öğrencilerinin okul yönetimine katılımını istemek saçma olur ama ilköğretim kurumlarındaki "aile-okul birliklerini" okulun maddi ihtiyaçlarını karşılamayı sağlayan birer mini-banka olarak görmekten vazgeçip bu birlikleri işlevsel hale getirmek yani bu birlikleri ilgili öğretim kurumlarındaki işleyişini denetleyen ve direk kendi çocuklarını ilgilendiren eğitsel somut sorunların tartışılması ve gerekli kararların alınması aşamasına etkin olarak katılan birlikler haline getirebiliriz. Aynı işlevi taşıyan birliklerin orta-öğretim kurumlarında da oluşturulması gerekir.

Yüksek öğretim kurumlarında ise kurumsal yönetime ve karar alma süreçlerine katılım direk öğrencilerin örgütlü birlikteliklerini ve ortak kararlarını temsil eden öğrenci dernekleri tarafından sağlanmalıdır. Üniversiteler herşeyden önce bilim merkezleridir. Gerekli bilimsel araştırmaların ve çalışmaların yapılması ancak özerk ve demokratik bir işleyişle sağlanabilir. Demokratik işleyişin anlamı ise üniversitelerin öğretim görevlileri, araştırma görevlileri, personeli ve öğrencileri ile tüm unsurlarının katılımı ile sağlanabilir. Bu katılımda öğrencileri temsil edecek olan öğrenci dernekleridir.

Sonuç olarak; eğitim hakkının yaygınlaştırılmaması bulunması, eğitim sisteminin seçkin yapı, eğitim hak ve olanaklarının dengesiz ve adaletsiz dağıtılması, eğitimin gerici ve tutucu içeriği ve örgütlenişteki anti-demokratik mekanizmalar yüzünden eğitim anti-demokratiktir.

Demokratik eğitim, eğitimi sadece üretim sürecinin geleneklerine uydurmayı amaçlamaz. Eğitim, işçi kesimi ile geniş emekçi yığınlarının bütün bireylerinin ve gelecek kuşaklarının, bütün yeteneklerini alabildiğine ve en özgür biçimde geliştirebilmeleri gözetilerek planlanmalıdır. Eğitim bütün yeteneklerini sonuna kadar geliştirmeye çalışan ve bunu sadece kendi kişisel özlem, ya da çıkarları için değil, topluma karşı duyduğu sorumluluğun gereği olarak yapan insanın yaratılmasında önemli bir araç haline getirmeyi amaçlamak durumundadır.

Toplumun demokratikleşmesi sürecinde, eğitim de demokratikleşecek, demokratikleşen eğitim ise toplumun demokratikleştirilmesine katkıda bulunacaktır. Sorun toplumsal yapıdan kaynaklanan eşitsizlikleri ortadan kaldırma, eğitimin her kademesini giriş, işleyiş ve çıkışı ile demokratikleştirme sorunudur.

Üniversitelerin sayı hacim ve teşkilat bakımından büyümeleri, onların bir milletin hizmetinde başlıca ne gibi bir göreve sahip olacağı hakkında yaygın bir fikir birliği olmadığı takdirde, onlardan beklenen faydaları yok etme tehlikesi doğurur." (1)

Konuya böyle bir ayrıntıyla girmemizin tek nedeni, üniversitelerden yararlanmak için, her şeyden önce bu kurumlardan nasıl yararlanılabileceğinin saptanmış olması ve bu konuda üzerinde anlaşılmasına varılmış ortak bir düşüncenin olması gerekliliğine işaret etmesidir.

Bu temele dayanarak, şu anda Türkiye'deki bir uygulamayla ilgili bazı şeyler söylemek istiyorum. Kontenjanları her yıl arttırılan iki yıllık meslek yüksekokulları hangi gereksinimi karşılamak üzere, hangi alanda çalıştırılacak uzman yetiştirmektedirler? Bu okullardan mezun olan kaç kişi iş bulup çalışabilmektedir?

Eğer amaç, eğitim ve öğretim aracılığıyla insanları topluma yararlı bireyler durumuna getirmek ve insanlara daha iyi bir yaşama düzeyi sağlamaksa, bu okulların mezunları hakkında yapılacak ufak bir araştırmayla uygulamanın başarısızlığı YÖK yetkililerince de görülebilir.

Yok, eğer orta öğretimin çağdaş insan yetiştirmede yetersiz olduğu anlaşılmış ve buna çözüm olarak da herkesin yüksek öğrenim görmesi gerektiği düşüncesine varılmışsa, olgu doğru keşfedilmiş fakat çözüm yanlış yöntemlerle aranmıştır. Yüksek öğrenim, insanlara daha iyi yaşama koşulları sağlamıyorsa, her yıl binlerce öğrenciyi iki yıllık bir "üniversite" düşüyle oyalayıp daha sonra ellerinde birer kağıt parçasıyla işsizler ordusuna katıyorsa bunun adı sanırım çözüm olamaz. Dolayısıyla, son yıllarda daha çok öğrencinin bu tip okullara kaydırılıp, kafaları pratik yaşamda karşılığı ya da uygulama alanı olmayan bazı bilgilerle doldurulduktan sonra mezun edilmeleri YÖK'ün kendi sürekliliğini sağlamak için başvurduğu bir yoldan başka bir şey değildir.

Simdi, konuyu üniversite düzeyinde öğrencisi olduğum bir alanda sınırlandırıp daha somut şeyler söylemeye çalışacağım. Yalnız, Türk Dili ve Edebiyatı konusunda söyleyeceklerimize geçmeden önce konuyu pekiştirici niteliğinden dolayı dil konusu üzerinde kısaca durmakta yarar var.

İnsanlar arasında iletişimi sağlaması açısından dilin önemli bir araç olduğunu söylemeye gerek var mı bilmem? Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan bir araç, kavramların simgelerle ifade edilmesi olduğundan, bu simgeler üzerinde görüşbirliğine varılması dilin görevini yapması açısından temel koşuldur.

Yine bunun gibi, kavramların ortak sözcüklerle dile getirilmesi de dil açısından yaşamsal bir sorundur. Dildeki kargaşanın öğretimde kavgayız hızını etkilediğini gözönünde bulundurarak, bu sorunlarını çözmemiş bir dille sağlıklı bir öğretim yapılamayacağını da söyleyebiliriz.

Burada, Çin düşünürü Konfüçyus'un bir ülkeyi düzeltmek işine o ülkenin dilinden başlamak gerektiği biçimindeki düşüncesini anımsatalım.

19. yüzyılda, uygarlaşmak anlamında, üstyapısal olarak Batılılaşmaya çalışan Osmanlı aydınlarının soruna dili düzeltmeye çalışmakla başlamaları bir rastlantı mıdır? Değil, çünkü Osmanlıca, yaygın öğretimde kullanılmayacak kadar karmaşık gramer yapısına sahiptir. Çok az kişi bu dili yanlışsız okuyup yazabilmektedir. Öyle ki, o dönemde Osmanlıca'yı eksiksiz ve güzel yazabilmek (yazı güzelliği) herhangi bir devlet kurumunda memur olmak için yeterli neden olmuştur çoğu zaman. Kavramlar ortak dilden başka, çeşitli dillerden sözcüklerle dile getirildiği için Osmanlıca'yı bilenler ile bilmeyenler arasında bir kopukluk oluşmuştur.

Bu olayın farkına varan kimi ilericiler Osmanlı aydınları, daha çok insan arasında iletişimi sağlanması, yaygın eğitim ve öğretiminin geliştirilmesi için ilk iş olarak dilin yalınlaştırılması ve sağlıklı bir yapıya kavuşturulması gerektiği dü-

şüncesiyle işe koyuldular. Onların başlattığı çaba günümüzde de sürmektedir. Yüzyıllık aşkın bir süredir gündemde olan ve hala çözülmemiş olan bu sorunun önünde iki önemli engel vardır. Birincisi, Türk dili gibi çok sorunlu bir dilin ülkemizde yetkin uzmanının az oluşu ve onların da çeşitli nedenlerle az şey üretmesi. İkincisi, ise dildeki ileriyeye dönük her çabanın karşısında —ne yazık ki çok kez etkin olabilmiş— tutucu ve gericielerin olmasıdır.

Konunun dille ilgili bölümüne kısaca değindikten sonra asıl konumuza geçebiliriz. Yukarıda meslek yüksekokullarından söz ederken bu okulların yaşamın gereklerine ne ölçüde uygun olduğunu tartışmıştık. Değişik bir açıdan aynı şeyi fakülte düzeyinde öğretim veren Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri için yapacağız bu kez.

T.D. ve Edebiyatın geçmişinin ve bugününün incelenmesi, dilin ve edebiyatın geliştirilmesi gibi işlevleri olması gereken bu bölümler hangi dalda yeterli ve kendi alanında araştırma yapabilecek insan yetiştirmektedir? Böyle bir soruya, yanıt vermek, pek de kolay değil. Bu bölümlerde, yeterli ölçüde alan sınırlandırması olmadığından, mezunlarının hepsi hem eski Türk dili ve Edebiyatı hakkında hem de yenisi hakkında bir şeyler bilir. Fakat kendi özel çabasıyla belli bir alana yönelmiş kişiler dışında, hiçbirisi bu iki alandan birinde veya ötekinde yeterli bilgiye sahip değildir.

Bu bölümlerin amacı araştırmacı yetiştirmekten, mezunlarının birçoğunun öğretmenlik yapabilmek için hazırlanmalarının en başta gelen nedeni budur.

Bir öğrenci düşünün ki, hem Türk dilinin geçmişten bugüne dek geçirdiği değişiklikleri, hem günümüzde ve geçmişte yaşayan lehçeleri, hem de eskisinden yenisine, geniş bir alanda Türkçenin çeşitli lehçeleriyle oluşturulmuş edebiyat metinlerini incelemeyi gerektiren bir alanda öğrenim görecektir. Üstelik, bu metinlerin çoğu, öğrencinin üniversitede tanıştığı bir alfabeyle yazılmış olacaktır. Bu koşullarda bir öğrenciden ne kadar başarılı olmasını bekleyebilirsiniz ki?

Oysa, en azından "Eski Türk Dili ve Edebiyatı", "Yeni Türk Dili ve Edebiyatı" gibi yeniden belirlenmiş alanlarda araştırma ve öğretim bölümleri oluşturulabilir. Sınırlı, araştırma alanlarının daraltılması daha sağlıklı bir öğretim yapılmasını sağlayacaktır.

Böyle bir uygulamanın sağlayacağı yararları birkaç ana başlık altında, şöyle sıralayabiliriz:

1— Eski Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinden mezun olacak kişilerin yapacakları ilk ve en önemli iş, çeşitli alfabelerle yazılmış tüm metinleri bugün kullandığımız alfabeyle aktarmaları olacaktır. Daha sonra, bu metinlerden başka lehçelerde yazılmış olanlar, Türkiye Türkçesine çevrilebilir.

Kısaca, eski dilin ve edebiyatın bu bölümün öğrencileri ve mezunlarınınca daha geniş çaplı olarak incelenmesiyle yararlı sonuçlara varılabilir.

2— Ağırlıklı olarak Yeni Türk Dili ve Edebiyatıyla uğraşacak olan diğer bölümün öğrenci ve mezunları da böylece, gerektiğinde eski edebiyatın metinlerinden yararlanma olanağına sahip olacaklardır.

3— En önemlisi de, Y.T.D. ve Edebiyatı bölümünde ülkemiz edebiyatının ve dilinin daha kapsamlı olarak incelenmesi olacaktır. Bugün Türk edebiyatı ve dilinin bazı sorunları varsa, bu sorunların çözümünü uğraşacak kurumların başında üniversiteler bulunmalıdır.

Vesonucu olarak; eğitim ve öğretim ancak sınırları belirlenmiş bir alanla ilgili ve yaşamın gereklerine uygun olarak yapıldığında yararlı olur, diyebiliriz.

(1): Üniversitelerin görevleri, A.N. Whitehead, Dünya Edebiyatından Seçmeler, K. Bakanlığı Yay. S. 1 Ankara—1977.

Özcan Kesgeç:

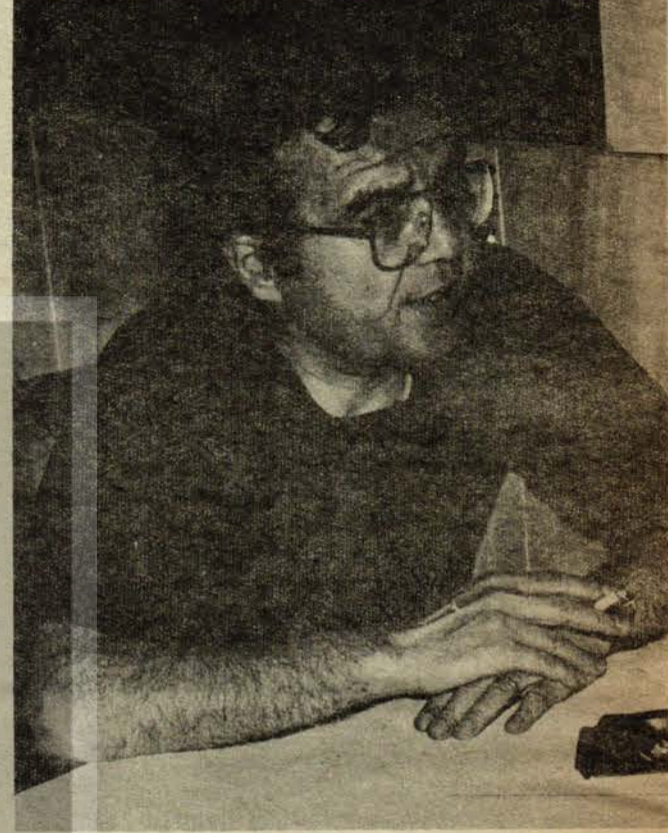
"Örgütler işlevlerinin"

□ Sayın Özcan Kesgeç bir sendikacı olarak 15 Haziran olaylarına, işkin değerlendirmelerinizi alabiliriz.

□ 15-16 Haziran 1970 olaylarının üzerinden 16 yıl geçti. Demek ki 1970 yılında doğanlar bugün 16 yaşında. 15-16 Haziran, Türkiye'nin kendi tarihinde hatta Osmanlı'dan bu yana yapılmış en büyük işçi hareketidir. Yüzbinlerce işçi sendikal hakların ortadan kaldırılması girişimine karşı başta İstanbul ve Kocaeli olmak üzere protesto eylemlerine baş vurmuşlardır. 15-16 Haziran olaylarının ne olduğunu bu günden güne giderek anlatmaya çalışayım. İnanıyorum ki bu günü iyi değerlendirmek 15-16 Haziran olaylarının içeriğini iyi kavramakla eş anlamlıdır. Aksi takdirde 15-16 Haziran olayları bir kahramanlık türküsü, bir menkıbe gibi anlatılan ve bu anlamda kutlanan olaylar olma özelliğini sürdürür. Bu da son derece yanlıştır.

Özellikle çağımızda tek başına sendikal özgürlük diye bir olay yoktur. Sendikal hak ve özgürlükler, temel hak ve özgürlükler önkoşuluna bağlı özgürlüklerdendir. Yani bir ülkede temel hak ve özgürlükler kısıtlanmış ve yok edilmişse, o ülkede tek başına sendikal hak ve özgürlüklerden bahsedilemez. Bu husus 1970'li yıllarda Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO)'nun bir Birleşmiş Milletler kuruluşudur— topladığı bir çalışma konvansiyonunda şu ilkelere tespit edilmiştir: „Düşünce ve onun ayrılmaz parçası olan örgütlenme özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşleri özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlükler sözkonusu olmadıkça sendikal hak ve özgürlüklerden bahsedilemez. Dolayısıyla sendikal hak ve özgürlükleri geneldeki hak ve özgürlüklerden ayrı düşünmek, ondan ayırarak sendikal hak ve özgürlükler mücadelesine yönelmek bizleri son derece yanıltıcı bir yola sürükler. Bu açıdan baktığımız zaman Türkiye'de 12 Eylül sonrası yeni bir yapılanmanın başladığını, yeni bir yapılanmanın zorlandığını görüyoruz. Bu da 1982 Anayasasında somutlanmaktadır 1982 Anayasası anti-demokratik niteliği ağır basan, baskıcı, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, temel hak ve özgürlüklerin özünü yok edici bir anlayışa ve yapıya sahip. İşte sendikal özgürlükler de bu yapı içerisinde ayrıca özel kısıtlamalara tabi tutulmuştur. Örneğin grev hakkı son derece işlemez, kullanılamaz hale getirilmiş 1982 Anayasasıyla. Dayanışma grevi gibi, grevi etkin kılan türler anayasayla yasaklanmıştır. Yine anayasayla sendikal hak ve özgürlükler de büyük ölçüde kısıtlanmış; sendika kurmaya, sendikalarda yöneticilik yapmaya kısıtlamalar getirilmiştir. Daha sonra çıkartılan, sendikalar yasası grev ve toplu iş sözleşmesi yasasıyla anayasanın bu hükümlerinin ne anlamda düşünüldüğünü açıklığa kavuşturmuştur. Buna göre Türkiye'de şu hususların varlığı görülüyor bugün. Grev hakkı işlemez, kadar kısıtlanmış durumdadır. Bu kısıtlama iki türlü yapıyor. Birisi, Anayasa'dan da kaynaklanan, biraz önce saymaya çalıştığım belli grev türleri yasaklanıyor ve grev yapabilmek sadece sendikalarla, işverenlerin veya işveren sendikalarının toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde anlaşamamaları koşuluyla bağlanıyor. Ancak gidilen grev de tümüyle özgür olarak kullanılabilen bir grev hakkı değil. Örneğin hükümet grevleri ertelendiği andan itibaren

YHK denilen bir kurum devreye giriyor ve sözleşmeyi bağlıyor. Bu andan itibaren de grev durduruluyor. Rakamla ifade etmek gerekirse bir hükümet istediği takdirde, bugünkü yasal çerçevede Türkiye'de hiç bir sendika 60 günden fazla grev yapamaz. Çünkü 60 günün sonunda hükümetin ertelemeyle konuyu YHK'na götürmesi ve grevi ortadan kaldırması mümkün. Diğer bir konu ise grev yasağının çok genişletilmiş olması. Pek çok işkolu grev yasağının kapsamına sokulmuş. Örneğin bir kısım belediye hizmetlerinde, banka hizmetlerinde, petrol dağıtım hizmetlerinde vb. bir çok hizmet dallarında grev yasağı getirilmiş. Sendikal kuruluşların işleyişlerine ilişkin yasaklar ise çok daha kapsamlı. Sendika yöneticisi ve sendika kurucusu olabilmek için belli kıdem aranıyor. Sendika yöneticilerinin belli orandan fazla görev almaları engelleniyor. Devletin denetimi adı altında sendikaların tüm işleyişlerinin devletçe kontrolü ve kısıtlanması getiriliyor. Yine bu anlamda çok önemli noktalardan birisi de Türkiye'de sendika kurma özgürlüğünü ortadan kaldıran bir uygulama da görülüyor. Bu da Türkiye'de bir sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için kurulu bulunduğu iş kolunda % 10 üyeye sahip olması koşulu. Bu koşulun altını özellikle çizmek istiyorum. Çünkü başta da değindiğim gibi 15-16 Haziran olaylarının temel nedenlerinden birisi de 1970'li yıllarda buna benzer bir koşulun yasallaştırılması girişimiydi. 1970 li yıllarda siyasal iktidar, muhalefet ve Türk-İş üçlüsü bir sendikanın Türkiye çapında faaliyette bulunabilmesi için kurulu bulunduğu iş kolunda 1/3 üyeye sahip olması koşulunu getiren bir yasa değişikliği gündeme getirdi. 274 sayılı sendikalar yasasında 1317 sayılı yasa ile bu anlamda bir değişiklik yapıldı. Bununla amaç DİSK'i ve DİSK'e bağlı sendikaları tasfiye etmekte. Bu doğrudan doğruya sendika kurma hakkına yönelen bir saldırıydı. Çünkü dünyanın hiçbir yerinde bir sendika, kuruluştaki kendi iş kolundaki üyelerin 1/3'ünü toplayarak kurulmaz. Bunu fiilen imkanı yoktur. Düşünün ki 100 bin kişilik bir iş kolunda bir sendikanın 30-35 bin civarında üyeyi, peşinen, bir araya getirerek sendika kurması mümkün değildir. Bununla amacın DİSK'i ortadan kaldırmak olduğu devrin siyasal iktidarının sözcülerince açık açık ifade ediliyordu. Çünkü Türkiye'nin gelişimi içinde DİSK'le yeni bir sendikal anlayış doğmuştu. Sınıf ve kitle sendikacılığı dediğimiz, ABD destekli Türk-İş sendikal anlayışına zıt bir sendikal anlayıştır. Ve süratle işçiler bu sendikal anlayış içerisinde örgütleniyorlardı. Çünkü ekonomik-demokratik haklarını DİSK ve bağlı sendikalar çatısı altında daha iyi koruyorlar ve sorunlarının tümüyle ekonomik mücadeleyle sınırlı olmadığını siyasal mücadelesinin de gerekli olduğunu bilincine ulaşıyorlar. Yeni sendikal anlayışın işçi sınıfının sendikal mücadelesinin siyasal mücadelesiyle bütünlük için de olması uyum içinde olması gerektiği biçimindeki görüşü gitgide yaygınlık kazanıyordu. Burjuva ve işbirlikçileri bu temel nedenler büyük ölçüde rahatsız ettiği için de böylesi bir girişim gündeme getirilmişti. Bu girişime karşı birçok kuruluşlar aydınlar büyük tepkiler gösterdiler. Ama bu tepkilerin hiçbirisi fayda etmedi. Yasa meclisten geçti senatodan geçti yasalaştı. İşte 15 16 Haziran

ran olayları bu süreç içerisinde meydana geldi. İstanbul'da Kocaeli'de işçiler yürüdüler, mitingler düzenlendi, çatışmalar oldu. Yüzlerce işçi tutuklandı, aylarca mahkeme önüne çıkarılmadan tutuklu kaldılar. Ölüm olayları meydana geldi, ama işçi sınıfı hakkına sahip çıkma sendikal hak ve özgürlükleri koruma bilincine ulaştığını gösterdi. TİP Anayasa Mahkemesine giderek yasanın anayasaya aykırı olduğunu iddia etti. Anayasa Mahkemesi bu görüşü yerinde bularak yasa iptal etti.

Bu gün 15 16 Haziran direnişiyle engellenen şey yürürlükte. Bu kez sendikalar yasasında değil biraz önce değindiğim gibi grev yasasında buna benzer bir yüküm bulunuyor. Sendikaların toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için işkolundaki üyelerin % 10 u na sahip olmaları gerekiyor. Biraz önce söylediklerimi hatırlayacak olursak bir sendika önce kurulacak faaliyette bulunacak etkinlik gösterecek kendisini beğendirecek ki üyesi artsın. Başlangıçta böyle bir oran aramak sendika kurma hakkını doğru dan doğruya ortadan kaldırmakla eş anlamlıdır. İşte bugün Türkiye'de bu yasal düzenleme nedeniyle sendika kurma hakkı yoktur. Son derece imkansız hale gelmiştir ki bu da hakkın özünü ortadan kaldırmıştır.

Düşünmek gerekir 1970 li yıllardaki bütün düzenlemeler bugün yürürlükte. 15 16 Haziran da büyük bir direnç gösteren işçi sınıfı bugünkü bu yasal düzenlemeleri sendikal haklara özellikle sendika kurma hakkına getirilen bu kısıtlamaları da kuşkusuz aşacaktır. Belli suskunluk dönemleri belli gerileme dönemleri elbette sözkonusu olabilir.

Örgütleri Olmalıdır"

güçsüzleştirmenin en kolay yollarından birisi tüm tarihte de görüldüğü ve ülkemiz yakın geçmişin de de yaşandığı gibi örgütleri işlevlerinden saptır maktadır. En güçlü örgütler gerek nitel gerek nicel anlamda söylüyorum bir anda güçsüz konuma sokabilecek bir davranış biçimidir örgütleri işlevlerinden uzaklaştırmak. Daha açık söylemek gerekirse örgütleri kendi işlevlerinin dışında başka işlevlerin araçları gibi görmek. Bunların en çarpıcı sıvı kitle örgütlerinin doğrudan siyasi iktidarı olmayı amaçlayan örgütler gibi gören anlayıştır. Bugün sendikalarda anarko sendikalizm diye adlandırılan bu anlayış, dünya sendikal hareketinde büyük ölçüde yok olmaya yüz tutmuş durumdadır. Ama henüz tümüyle yok olduğu söylenemez. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde bu tehlike her zamankinden fazla mevcuttur. Bu tehlikeye yol açan birçok neden sıralanabilir. Bunların belli başlılarını şöylece söylemek mümkün örgütleri işlevlerinden saptırarak güçsüzleştirmeyi arzu ezenlerin girişimleri, yanlış temelden kaynaklanan dünya görüşlerinin etkileri, heyecan, acelecilik doğru çözümlerden uzaklaşma, dünya konjüktürünü, ülke konjüktürünü başka bir ifadeyle iç ve dış dinamik dengelerini ve bunların birbirleriyle iletişimini doğru değerlendirmeme gibi nedenler, örgütleri işlevlerinden saptıran işlevler yüklemeye yol açacak sebepler olarak görülmektedir.

□ Ülkemizde demokratik sendikal hareket üzerindeki kısıtlamaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

□ Ekonomik-demokratik mücadele, ekonomik demokratik haklar mücadelesi asla küçümsemez, küçümsememelidir. Ekonomik haklar için mücadele demokratik haklar mücadelesiyle içi-mücadelelerdir. Elbette ki bu mücadelede ekonomik demokratik kitle örgütleri, siyasi perspektifi, politik mücadeleyi onunla uyumlu olmayı hiçbir zaman gözden irak tutmamalıdır. 12 Eylül sonrası DİSK, MİSK ve Hak İş Milli Güvenlik Konseyi kararlarıyla faaliyetten men edildi DİSK yöneticileri bağlı sendika yöneticileri ve işyeri temsilcileri binlerce işçi gözaltına alındı. Daha sonra bilindiği gibi MİSK ve Hak-İş'in faaliyetlerine izinle ilgili TKK'nun 146 maddesini ihlalden dava açıldı. DİSK yöneticileri uzun yıllar tutuklu kaldılar. Dava hala devam ediyor. Savunma aşamasında. Bu dava birşeyi daha ortaya koydu sendikal hak ve özgürlüklerin bugününe ve yarınına ipotek koymak anlayışıyla yola çıkanlar DİSK ve bağlı sendikaların yürüttüğü demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı hareketini suçlamaya onu karalamaya yöneldiler. Bu dava halen yargıda devam etmektedir. Devam eden bir dava hakkında yasalar konuşmayı yasaklamış durumdadır. Ama bu gün savunmalarda DİSK ve bağlı sendika yöneticileri bu davanın neden açıldığını, ne yapılmak istendiğini bir bir ortaya koymaktadırlar. DİSK davası sendikal harekette de bir mihenk taşıdır. Sendikal hak ve özgürlüklerden yana olan sendika ve sendikacıların DİSK davasına sessiz kalmaları söz konusu olamaz. Veya bir başka ifadeyle, DİSK davasına sahip çıkmak sendikal hak ve özgürlüklere de sahip çıkmakla eş anlamlıdır. Tabii bütün bunlardan sonra şunu da ifa

de etmek gerekiyor. 12 Eylül sonrası tüm oluşumlara Türk-İş ortaktır. Türk İş bilineceği gibi 82 Anayasası'na evet oyu verilmesi için çağrı yapan Tek demokratik kuruluş olmuştur ülkemizde. Bugünkü yasal kısıtlamaların hepsine Türk-İş ortaktır. Bugün bu ortaklıklarını sürdürememekteyiz. Kerhen de olsa yürüyüş ve miting yapmak zorunluluğunu hissetmekte, anayasaya karşı olduklarımızı, anayasanın özellikle sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili maddesinin değiştirilmesi gerektiğini söylemektedirler. Türk İş yöneticilerinin bu sözlerinde samimi olduğu düşünülemez. Ama onları bu ifadeye zorlayan işçi tabanıdır. İşçilerin gün geçtikçe haklarına sahip çıkan tavrıdır. Bu açıdan bu tavırlar olumlu olarak değerlendirilmeli ve Türk-İş vebağlı sendikalarında yöneticilerin inanmadan da olsa söyledikleri bu çizgide daha ileri adımlar atmaları için gerekli etkinlik ve çaba gösterilmelidir.

□ Sizin de bildiğiniz gibi bu yıl Barış yılı. Ve ilk kez bu yıl Atatürk Barış Ödülü verildi ülkemizde. Bu konuda bir şeyler söylemek ister misiniz?

□ 1986 Yılı tüm dünyada barış yılı olarak ilan edilmiş bulunuyor. Ülkemizde barışla ilgili yeni bir ödül düzenlendi. Ve Cumhuriyetimizin kurucusunun adı verildi. Bu ödüle ilk kurtuluş savaşını başımsızlık savaşını vermiş ve bir çok mazlum ülkeye bu anlamda örnek olmuş bir ülkede barış adına bir ödül konması ve bu ödülün de cumhuriyetimizin kurucusunun adını alması elbette olumlu ve sevindirici bir davranış. Ne var ki bu olumluluğa çok büyük gölgeler düştü. Bir savaş örgütü olan NATO'nun eski genel sekreterine bu ödül verildi. Bu gerçekten barış yılında barış severler adına üzücü bir davranış. Bir TC vatandaşı olarak benim bu davranıştan onurum kırıldı. Barış yılında barışın önemini kitlelerce daha iyi kavranması, daha iyi anlaşılması için yine bütün görev ülkemizde ilerici aydınlarla ve yurtseverlere düşüyor. Ve tabii ki onların bu anlamdaki demokratik kitle örgütlerine düşüyor. 86 yılında kitle örgütlerinin etkin uğraşları içinde bulunması gerektiği inançındayım. Barışın kitleleşme özelliği, bu özelliğinin taşıdığı olumluluk geniş kitlelere ulaşmada büyük kolaylık sağlar. Kanaatimce işte bu nedenle ülkede ve dünyada barışın gerekliliği, savaşın kötülüğü ve bir daha savaş çıkmayacak bir dünya yaşamının, çocuklarımızı böyle bir daha dünyaya getirmenin onuru ve erdemliliği geniş kitlelere anlatılmalı. Barış kavgası, barış mücadelesi bilindiği gibi, dili, dini, ırkı, dünya görüşüne olursa olsun bütün insanları kucaklayan bütün insanları bünyesinde barındıran bir kavga bir mücadele. Ne yazık ki böylesi bir mücadele yine ülkemiz açısından Barış Derneği'nin yargılanması olumsuzluğuyla sürüyor. Bu olumsuzluklarında mutlaka aşılabacağına inanıyorum ve bu anlamda barış yılında tüm barışseverlerin kendilerini bir barış mücahidi addederek barış yılını içeriğine uygun kutlamalarını diliyorum. Daha önce belirtmiştim 1985 yılında gençlik yılında gençliğimizin birçok hakları örgütlenme, sendikalaşma hakkı ellerinden alınarak kutlandı ülkemizde. Bu da bize gösteriyor ki BM'in tüm dünyada kutlanması amacıyla ilan ettiği Barış Yılı'nı amacına ve kapsamına uygun kutlamaları bugün resmi kuruluşlardan beklenemez ülkemizde.

Önemli olan bu gerileşimleri kalıcılığa dönüştürmemenin yollarını bulabilmektir.

□ Çalışan öğrenci gençliğin sorularına ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

□ 12 Eylül öncesi yasal düzenlemelerde çalışan öğrenci gençliğin yani işçi öğrencilerin sendika hakkı vardı. Büyük oranda sendikalaşabiliyorlardı. En çok işçi öğrenci üyeye sahip sendikalardan birisi de genel başkanı bulunduğum Sosyal İş Sendikasıydı. İşkolumuzun niteliği gereği banka büro sigorta eğitim ve kooperatif işkolunda çalışan pek çok işçi öğrenci sendikamızın üyesiydi. 12 Eylül sonrası yasal düzenlemelerle işçi öğrencilerin sendikalaşma hakkı ellerinden alındı. Özellikle bu uygulama geçtiğimiz yıl gençlik yılında daha da anlam kazanıyor. Gençlik yılında Türkiye çalışan gençlerine işçi öğrenci gençlerine sendikalaşma hakkı vermeyerek varolan hakkını ortadan kaldırarak katkıda bulundu. Gençlik yılını resmi makamların anlayış ve değerlendirmesinin en çarpıcı örneklerinden birisidir bu. Yine buna dayalı olarak geçtiğimiz günlerde yeni bir düzenleme sözkonusu oldu. Özellikle orta öğretim kurumlarında, mesleki öğretim yapan okullarda çalışanlar yeni çıraklık yasası ve buna bağlı yönetmelik uyarınca fabrikalarda işçi olarak çalışacaklar asgari ücretin altını da ücret alacaklar sigortalı olacaklar ama sendika kalıma hakları sözkonusu olmayacak.

□ Demokratik kitle örgütlerinin işlevleri ve örgütlenme anlayışları nasıl olmalıdır?

□ Herşeyden önce örgütler işlevlerinin örgütleri olmayı işlevlerinin gereğini yerine getirmeyi hiçbir zaman gözardı etmemelidirler. Örgütleri

Yüksek öğrenim gençliği atılmalar, harçlar, barınma, beslenme anti demokratik uygulamalar gibi ağır sorunları yaşamaktadır. Ülkemizdeki siyasal iktidar ile YÖK uyum içindedir. Sorunların kaynağında yer alan bu kurumsallaşmaya karşı tek tek öğrenci derneklerinin çözüm arama çabaları yetersiz kalacaktır. Öğrenci dernekleri bir yandan fedrasyonlaşmanın önünü açmaya çalışırken diğer yandan da birim derneklerini güçlendirmek ve demokrasi güçleriyle dayanışmak zorundadırlar. Bu süreç içinde örgütsel birliği güçlendirecek somut araç ve yöntemleri yaratmak gerekiyor. Derneklerde oluşturulan komisyon ve birimlerin diğer derneklerle aynı doğrultuda çalışmalarını yaşam zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan ele alındığında üniversite eğitimi, kültür ve sanat, basın-yayın yurtlar gibi birim çalışmalarının ortak yürütülmesi, örgütsel birliği güçlendirecek, birlikteliğimizi üretken bir zeminde sürekli kılmaya yarayacaktır. Etkin çalışmalar sonucunda elde ettiğimiz kazanımlar kitleselleşmemizin önünü açacaktır. Önce kitleselleşelim sonra ortak çalışmalara gidelim demek yaşamda karşılığını bulamamaktadır. Şimdi önümüze bu ortak ve bizim çalışmalarımızın nasıl sürdüreceği sorusu çıkıyor. Bu birimlerde etkin kararların alınarak örgütlü biçimde yaşama geçirilmesi, kazanımlar elde edilmesi, derneklerin demokrasinin kalıcı kurumları haline getirilmesi; demokratik ve katılımı esas tutan, iç işleyişle kolektif çalışmaları bütünleştiren örgütlü yapılarla olasıdır. Birimlerin işleyiş ilkeleri amaçlarına uygun olmalıdır. Açıklamalardan sonra İzmir öğrenci dernekleri yurt birimleri olarak yurt sorunlarına yönelik çalışmalarımıza geldiğimiz noktaya kadar değerlendirerek kısaca ve uzun elimi hedeflerimizi içeren birim raporumuzu sunuyoruz.

YURT BİRİMİNİN AMACI İLKELERİ

öncelikle neden yurt birimi sorusunu açıklığa kavuşturmak gerekir.

Yurtların özgün koşulları, yurt öğrencilerinin sorunlarının genelde gençliğin sorunlarından ayrı olmamasının yanı sıra, kişi hak ve özgürlüklerine yöneltilen saldırıların yurtlarda yoğunlaşması, fiziksel yetersizlikler, keyfi disiplin cezaları dergi ve kitaplara yönelik korkutma ve yasaklamalarla kışla disiplini- keyfi ve baskıcı uygulamaların çok daha hızlı ve tepeden inme gündeme gelmesi, hatta yurt yöneticilerinin desteğiyle gerici yurtlarda saldırı odağı taşıy nitelikte örgütlenmeleri-Erzurum da öğrencilere yapılan saldırı-öğrenci dernekleri bünyesinde birer yurt birimi oluşturulmasını zorunlu kıldı.

Yurt Biriminin Amacı: Yurt öğrencilerinin yurtlardaki demokratik hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi, yurt yönetimine öğrencilerin etkin katılımının sağlanması amacıyla çalışmalar yürütür. Bu amaçlar doğrultusunda sorunlarını ve çözüm yollarını araştırır, hedeflerini belirler, bu hedeflere yönelik kararlar alır, alınan kararları etkin bir biçimde yaşama geçirir.

Yurt birimi çalışmalarını alt komisyonlarla yürütür.

- A- Yurt sorunları komisyonu
- B- Spor, sanat ve kültür etkinlikleri komisyonu
- C- Araştırma komisyonu
- D- Basın Yayın komisyonu

1985 1986 ÖĞRETİM YILINDA İZMİR ÖĞRENCİ DERNEKLERİ YURT BİRİMLERİNİN GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ ÇALIŞMALAR

1- Yurt ücretlerinin Mart ayında artması ve yemek yardımlarının yükselmemesi konusunda İzmir öğrenci dernekleri Şubat ayı içinde Basın bildirisi hazırladı. Ancak Olağanüstü Hal Yasası gereğince izin verilmedi. Ankara da bir araya gelen 24 öğrenci derneği temsilcisi sorunları Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne ileterek ardından basına açıklama yaptılar.

2- Sözlü başvuruların yanısıra dilek föylerini, dilek kutularına yazılarak, dilekçeler verilerek Bor-

nova Yurt Müdürlüğünden (istemlerimizi yurt yönetimine iletmek ve çözüm yollarını tartışmak amacıyla) periyodik toplantılar istendi. İlk toplantı Mart ayı içinde gerçekleştirildi.

"Periyodik toplantılara" toplantıda karar verilmesine karşın yurt yönetimi ikinci bir toplantı yapmadı.

3- Yurt birimlerinin önerisi üzerine Öğrenci Derneklerinin yurt müdürlüğüyle görüşmelerinin ardından aylarca rektörlük ve yurt müdürlüğü arasındaki koşuşturmalar sonunda üniversitenin Bornova yurdu öğrencilerine akşamları 250 liradan 4 kap tabldot yemek vermesi sağlandı.

4- Tiyatrolara gitmek için yurt öğrencilerine indirimli biletler ve gerektiğinde otobüsler sağlandı. "Yalınayak Sokrates" adlı tiyatro oyununa gidilmesine özel tiyatro olduğu gerekçesiyle yurt yönetimi tarafından izin verilmedi. Ancak Kentelerin "Beş Yol" Oyunu yurt yönetimince düzenlendi. Yine Öğrenci Derneklerinin organize ettiği "Ödenmeyecek" adlı oyunun duyurusu öğrenci dernekleri düzenlediği gerekçesiyle izin verilmedi. Engellemelere karşı her iki oyunda da tüm yurtta uğraşarak geniş katılım sağlandı.

5- Ege Üniversitesine bağlı Mediko ile ilişkiye geçilerek Sanat ve Kültür anfisinde Pazar günleri "Sinema" Gösterileri gerçekleştirildi. Medikoya bağlı Sinema Kolu kuruldu.

6- Hacettepe Yurdunda gelişen protestolar, İnciraltı Yurdunda gelişen protestolar, Bornova yurdunda bir öğrencinin ölümü, yurtlardaki anti demokratik uygulama ve baskıları veren 1500 imzalı toplu dilekçe İzmir Öğrenci Derneklerine verildi. Ankara ve İzmir Öğrenci Dernekleri de yurt sorunlarına yönelik istemlerini içeren bir üst dilekçeyle birlikte toplu dilekçeye eklenerek 21-Nisan-1986 da TBMM Başkanlığına ve Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne iletili.

TBMM ve Yurt Kur'a iletilen dilekçeler İnciraltı, Bornova Yurt müdürlüklerine ve İzmir Yurt-Kur Bölge Müdürlüğüne de verildi.

7- Derneklerde yurtlarla ilgili duvar panoları oluşturuldu. Öğrenci Derneklerine yurtlarda duyuru panosu verilmesi için yurt müdürlüklerine dilekçeyle başvuruldu, yanıt alınamadı.

8- Yurtlardaki sağlık sorunlarına yönelik oluşturulan "sağlık seçeneği" İzmir Yurt-Kur Bölge Müdürlüğü ve diğer yurt yönetimlerine iletili.

9- İnciraltı ve Bornova Öğrenci Yurdu'nun fi-

ziksel koşullarının insan sağlığına uygunluğunun incelenmesi için İzmir Valiliğine-İzmir Öğrenci Dernekleri-dilekçeyle başvuruldu.

10- Yaz aylarında öğrenciler yurtlarda kalmalarına karşın gelecek öğrenim döneminde yurtlarda kalmayı garantilemek için yurt ücretlerini peşin ve tüm vermek zorunda kalmakta. Bu dönemde yurt ücretini yatırmayan öğrencilerin yurtla ilişkisi kesilmekte.

Öğrenciler bu uygulamayı "haraç" alımı olarak görmekte. Öğrenci dernekleri bu sorunu İzmir Yurt-Kur Bölge Müdürlüğüne ilettiklerinde yaz dönemi yurt ücretlerinin alınması gerektiğini çünkü yönetmeliklerde yer aldığını öğrendiler. Öğrenci Dernekleri bir dilekçeyle başvurarak şu öneriyi götürdü: Alınan yurt ücretlerinin bir bankaya hesap açılarak aylık olarak ödenmesi, toptan alınmaması...

Ancak yanıt alınamadı.

11- Yurt biriminin çalışmalarından birisi de "Nasıl Bir Yurt" sorusunu yanıtlamak için Türkiye ve Dünya'da yurtları tarihsel gelişim süreci içinde araştırmaktır. Bu konuda arşiv oluşturma çabalarına başlandı.

İzmir Öğrenci Dernekleri Yurt Birimleri olarak aşağıdaki yurt sorunları üzerine de araştırmalar yaptık. Araştırmalar Öğrenci Postasının gelecek sayılarında yer alacak.

- a- Yurtlarla ilgili yönetmelik ve talimatnameler (MUFÖD Yurt Birimi)
  - b- Yurtlarda sağlık sorunu (ETÖD-DET FÖD)
  - c- Yurtlardaki beslenme sorunu (ETÖD-DETFÖD)
  - d- Yurtlardaki fiziksel yetersizliklerden kaynaklanan sorunlar (BEFÖD yurt birimi FENFÖD yurt birimi)
  - e- Yurtlarda spor sanat ve kültür etkinlikleri (İİBFÖD yurt birimi)
  - f- Yurt yönetimine öğrencilerin katılımı nedir? Nasıl olmalıdır? (HUFÖD yurt birimi)
  - g- Öğrenci dernekleri sorunların çözümü doğrultusunda neler yapabilir? Yöntemler nelerdir? (ZİFÖD yurt birimi)
- Hazırlanan raporları tartışmaya açık, birlikte yaptığımız değerlendirmelerle yaz süresince ve gelecek öğrenim yılına yönelik hedeflerimizi belirledik. Hedeflerimizi içeren program taslağımızı "Öğrenci Postası" aracılığıyla tartışmaya açıyoruz.Ö-

İzmir Öğrenci Dernekleri Yurt Birimlerinin Raporu

**ETÖD YURT BİRİMİ
ZİFÖD YURT BİRİMİ
EBYÖD YURT BİRİMİ**

Konumuz Ö.D.leri olarak yurtlarla ilgili İzmir Bölge Müdürlüğü ve Yurt Müdürlükleri'ne verdiğimiz dilekçeler ve aldığımız yanıtlar.

Geçtiğimiz Mayıs ayı başında yurt birimlerinin önerisi üzerine Ö.D.leri daha önce Kredi ve Yurtlar Kurumu ve T.B.M.M.'ne de ilettikleri, yurtlardaki koşulların iyileştirilmesi ve Ö.D.lerinin önerilerini içeren dilekçeyi İzmir Bölge Müdürlüğü'ne verildi.

O günlerde ve izleyen günlerde 10 Ö.D.nin "yurtlarda pano istemek" ve "sağlık konusundaki seçeneklerini sunmak" için ortak olarak imzaladıkları dilekçeler Atatürk Öğrenci Yurdu, Bornova Öğrenci Yurdu ve Bölge Müdürlüğü'ne iletildi.

Dilekçeler hiçbir zaman yurt koşulları bilinmeden, yurt öğrencilerinin ve bu konuda özelleşmiş "Yurt Birim"lerinin önerileri alınmadan ayakları havada hazırlanmadı. Dilekçeler her seferinde tüm dernekler adına bir dernek yetkilisi tarafından gerekli yere iletildi. Dernek temsilcilerinin yurtlarla ilgili dilekçeyi iletme, yurt sorunlarına sahip lenmek için ille de yurttan kalmaları gerekmiyordu, halende gerekmiyor.

Gelin görün ki dernekler bu konuda nelerle karşılaştı?

Herşeyden önce pano istemimiz reddedildi. Tabii ki ortak olarak gösterilen tavrı "derneklerin meşruluğunu tanınamak" iken, derneklerin eline kitle ile iletişimini güçlendirecek bir araç vermek onlar için olacak şey değildi.

Yetkililerimiz yalnızca bununla da kalmadılar.

Oluşturduğumuz sağlık seçeneği ile ilgili dilekçeyi Atatürk Öğrenci Yurdu Müdürü ilkinde yırttı, ikinci kez götürüldüğünde aldı.

Bornova Öğrenci Yurdu Müdürü ise yine klasik olarak önce dernekleri tanımadığını, daha sonra dilekçenin sorumluluğunu alamayacağını söyledi. Seçeneği inceleyen Müdür bu arada bloklarda olacak ilk yardım gereçlerinin nelere yolaçacağını anlattı. Birincisi öğrencilerin kullandıkları ilkyardım malzemelerini geri getirmeyebilecekleri. İkincisi bayan arkadaşıyla tartışan bir öğrencinin ilkyardım dolabındaki tentürdiyotu içip intihara kalkışması durumunda sorumlunun kim olacağı sorusu. Müdürün sağlık sorununa bu duyarlı yaklaşımı bizleri duygulandırdı.

Bölge Müdürü'ne gelince; derneklerin illegal bir örgüt ol-

duğu imajını yaratmak için elinden geleni yapan, görevine sadık yetkililerimizden birisi 21,6' 1986 gecesi Bornova Öğrenci Yurdu'nda düzenlenen eğlenceye konuşan Bölge Müdürü; yurttan kalmayan, kandırılmış bir öğrencinin yurt sorunlarıyla ilgili bir dilekçe getirdiğini, getirdiği dilekçede ne yazılı olduğunu bile bilmediğini ileri sürdü ve "sevgili öğrencilerine bu tür kötü yollara sapmamaları" konusunda uyararak istem ve sorunları öğrencilerin direk kendisine iletmelerini söyledi. Eğer Müdür bey bu arada dilekçenin tamamını okusa ve derneklerin verdiği de söylemiş olsaydı, kuşkusuz dernekler yararına çalışmış olurdu. Bu nedenle bunu yapmadı. Dilekçenin kimliği belirsiz kişiler tarafından getirildiği imajını yaratmaya çalıştı. Bunun yanısıra Bölge Müdürü kütüphanede olsun yemekhanede olsun grup grup öğrencilerle konuşuyor, onlara "sorunlarınızı derneklere iletme yin benim bir cebimde 15, diğer cebimde 35 milyon var, ben çözerim" diyor. Bölge Müdürü götürdüğümüz dilekçelerdeki istemlerin haklı olduğunu fakat dernek olarak değil kişi olarak getirilmesi gerektiğini söylüyor.

Bölge Müdürü'nün karşı çıktığı temel yan, öğrencilerin sorunlarına örgütlü olarak sahip lenmelerinde yatıyor. Öğrenci gençliğin toplumun yönetimine katılmalarının önü hep tıkanıyor, sorunları üzerine söz ve karar sahibi olmaları sürekli engelleniyorlar.

Siyasal iktidarların kendi ekonomik ve siyasal politikasını toplumun diğer kesimlerine dayatmak için yalnız baskı yöntemlerini değil, kendi ideolojilerini de çeşitli yöntemlerle yaymaya çalıştıklarını düşünsel yarılguları gündeme getirdiklerini görüyoruz. Bu koşullarda sorunlarımıza kalıcı çözümler sağlamanın yolu ise öğrenci derneklerine de en geniş birliktelikte hakları sağlamaktan, örgütlülük bilincini yükseltmekten geçiyor. Bireysel başvurularla şimdiki koşullarda bir takım sorunlarımız çözüme kavuşabilir ancak geniş kitlelerce sahiplenilmeyen hak ve özgürlüklerin istenildiğinde biranda elimizden alınabileceğini ve alınabildiğini unutmamak gerekiyor.

NEDEN ALTERNATİF YURT YÖNETMELİĞİ

MUFÖD Yurt Birimi

İzmir Ö.D.leri Yurt Birimleri olarak hazırladığımız ve "Öğrenci Postası"nın bu sayısı aracılığıyla tüm öğrenci hamuoyuna sunduğumuz ortak raporu muzda, hedeflerimizi içeren program taslağımızı da tartışmaya açtık. Biz MUFÖD Yurt Birimi olarak taslağın 2. maddesinde

yer alan "Alternatif Demokratik Yurt Yönetmeliği"ni niçin gündeme getirmediğimizi açmak istiyoruz.

80 öncesi ortamın suçlusu olarak gösterilen gençliğin üzerindeki yoğun baskılar sürmektedir. Bu baskılardan da kuşkusuz en çok etkilenen yurtlarda barınan öğrenciler olmuştur. Bu durum öğrencinin başarısını etkilediği gibi, kişi hak ve özgürlüklerini yok etmekte, öğrencilerin sosyo-kültürel yaşantısında büyük ölçüde etkilemektedir. Bütün bunlar da öğrencilerin her adımını kontrol eden ve 80 sonrasında oluşturulan yönetmelik ve talimatnamelerle sağlanmak tadır. Bu yönetmelikler öğrencileri sürekli cezalandırır bir niteliktedir. Ayrıca talimatnamelerle öğrenciler, düşünmeyen, ders dışında hiç bir uğraşısı olmayan, edilgen duruma getirilmeye çalışılmaktadır.

Tüm bunların önüne geçmek, yurtları gerçekten öğrencilere hizmet eden kurumlar haline getirmek ve diğer sorunlara da çözümler bulmak zorundayız. Bu konuda ALTERNATİF YURT YÖNETMELİĞİ'ni geliştirmek te çabalarımızın bir bölümünü oluşturmaktadır.

Raporumuzda da belirttiğimiz gibi hem öneri ve eleştirileri bekliyoruz, hem de tüm arkadaşlara, Alternatif Yurt Yönetmeliği'ni oluşturmak için birlikte çalışalım diyoruz.

YEMEK YARDIM KUPANLARI ARTTI MI ?

ETÖD Yurt Birimi

Bornova Öğrenci Yurdu'nda yemek yardım kuponlarının 45 TL den 50 TL ya çıktığını belirten ve üzerinde 4-2-1986 tarihi yazılı olan duyuru, duyuru tahtasına 10-15-1986 tarihinde asılmıştır. Radyo ve TV den kuponların ocak ayında arttığı duyurulduğu halde bu süre içinde yemek yardım kuponları hep 45 TL dan işlem görmüştür.

Ayrıca bazı kantinciler tarafından 50 TL nun 5 TL sinin KDV olduğunu söylenerek yine 45 TL dan işlem görüyor kuponlarımız.

Sonuçta 1 yılda harçlarımız % 100 artarken, yardım kuponlarındaki 2 yılda % 11.1 lik artış pratikte geçerli değil.

Sayın yetkililerimize soruyoruz:

Geçerliyse KDV adı altında 5 TL'larımızı niçin geri veriyoruz?

Eğer KDV alınmıyorsa ayda 400 000 TL yapan (4 bin kişi üzerinden hesaplandı) 5 er TL lik farklar nerelerde kullanılıyor ?

Bizler hem bunları öğrenmek istiyor, hem de göstermelik olan kupon fiyatlarının en az bir tablodot yemeğin ederini karşılarken şekilde ayarlanmasını istiyoruz.

neri, eleştiri ve yurtlarla ilgili araştırmaları olan tüm arkadaşlara düşüncelerini "Öğrenci Postasına" iletmeleri için ÇAĞRIDA bulunuyoruz.

PROGRAM TASLAĞI

1- Yurt sorunlarıyla ilgili yaz boyunca daha kapsamlı bilimsel verilere dayanan raporların tüm derneklerce (varsa yurt birimince) hazırlanması. Değerlendirmelerin yapılmasını gerçekleştirerek 1986-1987 öğrenim yılına öğrenci dernekleri ve yurt sorunları konusunda net bir programla başlamak.

2- Anti-demokratik yurt yönetmeliğine karşı yaz süresince "Alternatif Demokratik Yurt Yönetmeliği"ni hazırlamak

3- İzmir Öğrenci Dernekleri yurt birimleri olarak yurtlardaki sağlık sorunu, yurt temsilciliğinin anti-demokratik yapısını keyfi disiplin cezalarını öncelikli sorunlar olarak saptadık. Bu sorunların çözümünü doğrultusunda yoğunlaşmayı ve gelecek öğrenim yılı boyunca sistemli ve sürekli bir mücadele vermeyi hedefliyoruz.

4- İzmir Öğrenci Dernekleri yurt birimleri olarak hedeflerimizden birisi de yurt içinde spor, sanat ve kültürel çalışmalarını gerçekleştirmek, bu çalışmalar yurt içinde gerçekleştirilemiyorsa öğrenci derneklerinde yurt öğrencilerine yönelik, onların koşullarını gözeten sanat ve kültür çalışmalarını gelecek öğrenim döneminde başlatmak bu amaç doğrultusunda öğrenci derneklerindeki sanat ve kültür birimleriyle ortak çalışmak.

SONUÇ

Günümüzde yurtlarda yaşanan sorunların aşılabilmesi tek başına öğrenci derneklerinin çabalarıyla gerçekleştirilemez. Sorunlar, doğrudan politik tercihlerin biçim verdiği üniversite yapısının bütününden kaynaklanıyor. Temel ve kalıcı çözüm üniversitenin, yurtların demokratik bir yapıya kavuşturulmasından geçiyor. Bu denli köklü değişim ise ülkedeki siyasal güçler dengesinden bağımsız düşünülemez. Sorun, eninde sonunda siyasal iktidar sorunu, demokrasi sorunu

Öğrenci dernekleri olarak yurtlarda yaşanan sorunları ele aldığımızda kalıcı çözümlerin demokrasi güçlerinin savaşımları verdiği gelişkin bir demokraside gerçekleşeceğini görmekteyiz.

Böylece, program taslağımızda yer alan hedeflerimiz doğrultusunda demokrasiden yana güçlerle dayanışmayı güçlendirmek yaşamsal bir önem kazanmaktadır.

Zinciraltı Mülteci Kampında Yaşam

UFUK DEMİREL

Yurt denince akla doğal olarak uygulanan sıkı kışla disiplini geldiğinden, soruna uyulması gereken kurallar ve keyfi uygulamalardan başlayacağım.

Yurt idare ve işletme yönetmeliği başlı başına yasak ve sınırlamalardan oluşmaktadır. Bu yasaklamalar o kadar yoğun ve mantıksızdır ki bunların yaşama geçirilmesi hemen olanaksızdır. Bu olanaksızlık hem öğrenci açısından hem yönetim açısından geçerlidir. Bu kurallar öğrencinin bütün inisiyatifi yok etmeye dönüktür. Öğrencinin dolap düzenlemesinden, yatahta başını hangi tarafa koyacağına, kaçta yatıp kaçta kalkacağına kadar herşey idarece düzenlenmiş olup aksi türlü davranmak suçtur. Sekiz kişinin kaldığı odada oyun oynamak bunun ötesinde sohbet etmek yasaktır. Kız-Erkek ayrımı kesin-kalın çizgilerle çizilmiş olup sanki bunlar doğal ve yapılması gerekir şeylermiş gibi de insanlara sürekli empoze edilmektedir. Kız arkadaşlar yönetime göre korunması kol lanması gereken birer hazinedir. Eğer kızlar korunmazsa erkeklerin hışımına uğrarlar ve hepsi araya düşerler. Erkeklere asla güvenmemek gerekir. Onların ne zaman ne yapacaklarına hiç mi hiç güven olmaz.

Bütün bunların yanında yurt müdüründen memuruna ve hatta işçisi ne kadar herkes öğrenciyi bir düşman bir hasım olarak görmekte ve

bir sürü keyfi uygulamalara girmektedir. Keyfi uygulamaların asil uygulayıcısı doğaldır ki yurt müdürüdür. Ya saların da kendisine verdiği yetkilere dayanarak görünüşte sınırsız yetkisi vardır. Yurt yönetimi adeta devlet içinde devlet konumundadır. TCK da yer alan meşru müdafaa hakkı ve hatta savunma hakkı yurtta geçerli değildir. Saldırıda savunmada aynı cezai işlemle karşı karşıyadır.

Kız-Erkek ilişkilerinden insanlar arası ilişkilere kadar herşeye keyfi olarak müdahale edilmekte ve baskı yapılmaktadır. Son örnek oldukça ilginçtir. Bütün dernekler adına yurt yönetimine bir dilekçe götüren arkadaşın elinden dilekçe yurt müdürü tarafından alınarak, yırtılıp atılmıştır. Ki dilekçe verme hakkı endoğal ve yasal hakkımızdır. Bunun yanında kendisinin hiçbir yasal yetkisi olma

dığı halde istediğine izin vermekte istemediğine vermekte, izin sürelerine kısıtlamalar koymakta, izin zamanını ve süresini kendisi ayarlamaktadır. Yine hiç bir yasal yetkisi olmadığı halde Saç Sakal' ve Giyim Kuşama karışmakta ve gerektiğinde ceza uygulamalarına gitmektedir. Çalışma odalarından kız erkek ayrımı yapılmaksızın herkesin yararlanması gerektiği halde yurt yönetimi keyfi olarak bunu engellemektedir. Kızların çalışma odalarından yararlanma hakkını zorla ellerinden almaktadır.

Yurt müdürünün yanında yurt müdüründen aldığı cesaret ve yasal olmayan yetkilerle keyfi uygulama yapan işçi ve memurlar bütün bunlara tuz biber ekmekte, sorunların katmerleşmesini sağlamaktadır.

Öğrencinin yönetime katılma yolu ise yasalarca ve keyfi uygulamalarla engellenmiştir. Seçilen öğrenci temsilcisinin uygulamada hiçbir yetkisi, görevi ve hakkı yoktur. Yasaya göre Sosyal Kültürel faaliyetleri yürütmek yurtta asayışı sağlamak ve yönetime öğrenci arasında ilişkiyi kurmak gibi görevler ve yetkiler olmasına karşılık yurt yönetiminin keyfi engellemesiyle karşılaşmakta ve sistem işletilmemektedir. Ve temsilcilik bir kurum niteliğinde olmadığından temsilcinin hiç bir gücü ve dayanağı yoktur. Ve bundan dolayı da göstermeliktir.

Kafeterya ve kantin gereksinimlerimiz dekalitesiz sağlıksız ve piyasa fiyatlarıyla sağlanmaktadır. Kantinler kesinlikle denetlenmemekte bu da yemek, çay vb gibi şeylerin hiç bir temizlik sağlık vb koşullara uymadan sunulmasının ortamını sağlamak tadır. Öğrencilerin çabalarıyla getirilen tabldot sistem ise ucuz olmasına karşılık denetim olmadığından önce kalite bakımından bozulmuş ve bunun yanında da yurt yönetiminin yaptığı bir sürü baskı ve su buharının verilmemesi ya da geç verilmesi bardak tabak su şişelerinin verilmeme-

si vb gibi engellemelerle bu sistemin işleyişi engellenmeye çalışılmış ve sonunda da mutfak tamirati ve yenilenmesi bahanesiyle tabldot sistemi durdurulmuştur.

Kütüphanenin ise varlığıyla yokluğu arasında bir fark yoktur. Gereksinimimizler karşılamaktan çok uzaktır. Var olan kitaplar gereksiz ve çok eskidir. Bundan dolayı kütüphaneden hiç bir şekilde yararlanılamamaktadır.

Sıcak su sorunumuz özellikle kış aylarında çekilmez bir hâl almaktadır. Özellikle dördüncü katlara hiç sıcak su çıkmamaktadır.

Bütün bunların ötesinde sosyal kültürel faaliyetler hemen hemen sıfırdır. Öğrencilerin kendi güçleriyle ve istekleri ile kuracakları çalışmalara ısrarla izin verilmemektedir. Yapılan çalışmalar kesinlikle idarenin inisiyatifinde ve onun istediği yönde dir. Kişisel inisiyatif geliştirecek bütün çalışmalar engellenmekte ve her şey yönetimle bütünleştirilmektedir. Böylece de sözde yapılan çalışmaların hiçbir çekiciliği kalmamakta ve üstüne üstlük çalışmaya katılan arkadaşın sıkıntıları ve sorunları daha da artmakta ve çalışma başlamadan bitmektedir.

Bunun yanında vizelerin hemen hemen öğrenim döneminin yarısını kapsamaması insanları birbirinden koparmakta ve sosyal kültürel faaliyetlere katılmanın ortamını ortadan kaldırmaktadır. Bunun yanında fakülte lerin sınav tarihleri birinde bitip öbüründe başlayacak şekilde düzenlendiğinden fakülteler arası ilişkilerde kopartılmaktadır.

Ve son olarakta Laik bir devlette yaşamamıza ve giderilemeyen bir sürü gereksinimimiz olmasına karşılık açılan mescit bizlere bu yönetime ve anlayışla içerisinde bulunduğu sorunların çözülemeyeceğini ve gittikçe de artacağını göstermektedir.

Ve bu sorunlar ve ortam içinde çevreden kopuk içine kapalı ve hiç bir etkinliği olmayan depolitize insanlardurumuna getirilmek isteniyoruz. Ve bu politikada da büyük ölçüde başarılı olmuş bulunmaktadır.

Ancak sürekli bu sorunlar altında yaşayan insanlar bir çıkış yolu aramakta ve muhalefet günden güne artmaktadır. Tabldot yemeğinin getirilmesi yurt ücretlerine yapılan zamların kaldırılması için verilen toplu dilekçeler Bornova yurdunda kalan ALTAN DURMUŞ arkadaşın ilgisizlik doktorsuzluk ve revir olmayışından dolayı ölmesine gösterdiği somut tepki Anti Demokratik yasalara karşı yürüyenlere verdikleri destek bu gelişen muhalefete gösterilebilecek engüzel örneklerdir. Muhalefet eden konuşan tartışan insanların sayısı günden güne artmaktadır.

Bu da bizlerin önüne bir görev getirmektedir. Bu muhalefetin geliştirilmesi yönlendirilmesi ve bu yönde örgütlenilmesi.

Hep birlikte hareket etmenin ortamını yaratmak için çalışalım ve sesimizi daha gür çıkartmanın yollarını bulalım.

Öğrenci Dernekleri ve Bazı Yanlışlar Üzerine

A Ü T F Ö D Kurucu Üyesi
ALP BURAK EKMEKÇİ

Ülkemizde verilmekte olan demokrasi mücadelesinde, bizler öğrenci gençlik olarak, akademik demokratik haklarımızın savunusu için kurduğumuz veya kurmakta olduğumuz öğrenci dernekleriyle yasal platformda yerimizi alma çabası içerisindeyiz. Öğrenciler arasında birlikteliğin hele örgütlü bir birlikteliğin sağlanmasına kuşkuyla bakanlar bunu engelleyebilmek için deyim yerindeyse ellerinden geleni artlarına koymamaktadırlar. Yasal dayanaktan yoksun bu engeller verilen kararlı mücadeleler sonucu teker teker aşılmış veya aşılmaktadır. Getirilen bu dayatmalara karşı etkin bir güç oluşturulmasında ve genelde de öğrenci derneklerinin başarıya ulaşmasında öznel konumumuz da gözönüne alınarak ülke boyutunda gerçekleştirilecek "demokratik öğrenci birliği" büyük etken olacaktır.

Değindiğimiz gibi, kitle örgütlerini parçalama ya, yoketmeye yönelik amaçları gerçekleştirebilmek için her olanaktan yararlandığı gün gibi ortadayken, sendikal mücadeleye, özelde de demokratik kitle örgütleri olarak öğrenci derneklerine yanlış açılardan yaklaşılması, kabul edilmesi olanaksız kriterleri beraberinde getirmektedir. Bunun bir uzantısını Öğrenci Postası'nın birinci sayısında yer alan Sedat Karaduman imzalı "Dernekler ve Demokrasi Üzerine Bir Görüş" başlıklı yazıda görmek olasıdır.

Bizim amacımız ideoloji ile felsefe arasındaki ayrımı koyamayan her ikisini aynı şeylermiş gibi algılayan ve "ülkemizde ne emekçi yığınlar tek bir ses, tek bir yürek, tek bir dilekle bir araya gelip kendi sınıfsal öğretilerine dört elle sarılmışlar, ne de ülkemizdeki sosyal katmanlar işçi sınıfının önderliğinde hareket edebilmişlerdir." gibi ülke gerçeklerinden uzak bölümlere yanıt vermek değil. Konumuz sendikal mücadeleye yaklaşım açısından değerlendirmek. Sözü edilen yazıda sendikal mücadele "ülkemizde yer alan sınıf ve katmanların kendi sınıf çıkarları için bir araya geldiği ve bu çıkarları kazanmak ve savunmak için toplumsal kategori olarak birlikte davranan, baskı yapan demokratik işleyişin-tabandan tavana karar almada katılım, tavandan tabana uygulamada katılım- egemen olduğu, tekelciliğe ve ülkemizdeki tekellerle birlikte uluslararası tekellere, her türlü baskıcı ve gerici yönetime, ülkemizde halen var olan feodal nitelikteki kalınlara karşı çıkan, ülkemizdeki prekapitalist unsurların yok edilmesinden yana olan, adına davrandığı katmanların gerek güncel ve gerek genel çıkarları için savaştan ve bu savaşın genel çıkarları ile emekçi yığınların çıkarlarını birarada gören sendikal kurumların kurulması, yaşatılması, toplumda demokratik mevziler oluşturulması savaşıdır." şeklinde gösterilmektedir

Bu sözlerle en geniş öğrenci yığını kucaklaması kitlerin hareketine katkıda bulunması gereken öğrenci derneklerinin bugün gelmesi gereken nokta ile getirilmek istenen nokta arasındaki uçurum belirlenmektedir. Oysa sık sık yinelediğimiz ve AÜTFÖD Çalışma Birimleri Program Taslağında da yer aldığı gibi, tüm demokratik kitle örgütleri ve

dolayısıyla öğrenci dernekleri de içinden çıktıkları toplumsal kesimin yani öğrenci gençliğin sorunlarına sahip çıkmak, o kesimin günlük somut çıkarlarını savunmak için kurulurlar. Bu bakımdan öğrenci derneklerinin yaşam alanı yüksek okullardır, üniversitelerdir ve ayaklarını bu alana sıkı sıkıya basmak zorundadırlar. Amaçlarını yanlış belirledikleri ya da amaçlarından saptıkları zaman öğrenci derneği olma niteliklerini yitirdikleri gibi tabanı olan öğrenci gençliğin desteğini de yitirirler. Öğrenci dernekleri bu yüzden "kitlesele" ve "demokratik" olmak zorundadırlar. Ancak hemen şunu belirtmek gerekir ki, üniversite öğrencilerinin sorunlarının ülke sorunlarından soyutlanması gerektiğini öne sürmek çok büyük bir yanılgıdır. Bu devkesunun kafasını kuma gömmesine benzer. Elbetteki genç insan içinde yaşadığı toplumun sorunlarına karşı duyarlı olacak, araştırarak, çözümler üretecek, belli siyasi düşünceleri olacak ve mücadele verecektir. Ancak hiçbir zaman öğrenci dernekleriyle 'parti' veya 'siyasi örgütlenmeler' karıştırılmamalıdır. Bunlar birbirlerini etkilemekle birlikte kesinlikle aynı şeyler değillerdir. Tersini savunmak tam anlamıyla maceracılıktır. Türkiye'de öğrenci gençliğin maceralara değil, sorunları için mücadeleye gereksinimi vardır.

Bu yazıda yer aldığı gibi demokratik kitle örgütlerinde, sınıf ve katmanların kendi sınıf çıkarlarını savunmak için bir araya geldiğini söylemek bunların iktidar mücadelesi yapabileceği çıkarımını getirir. Emekçi yığınların bilimsel öğretisinin genellikle küçük burjuva üniversiteli aydın nitelikteki insanların elinde kaldığı, entellektüel tartışmalarda bir baz oluşturduğu "söylenilen" bu yazının sonuçlarına göre, yarı iktidar mücadelesi veren bir şöförler derneğini ya da bir bakkallar derneğini gördüğümüzde şaşmamamız gerekir.

Bilimsel tahlilden yoksun bu düşünce tarzınca 'genel' ve 'mutlak' bir öğrenci gençlik kavramının yaratılmasının baş nedeni, öğrencilerin bir gün mezun olup mühendis, avukat, doktor vb meslek

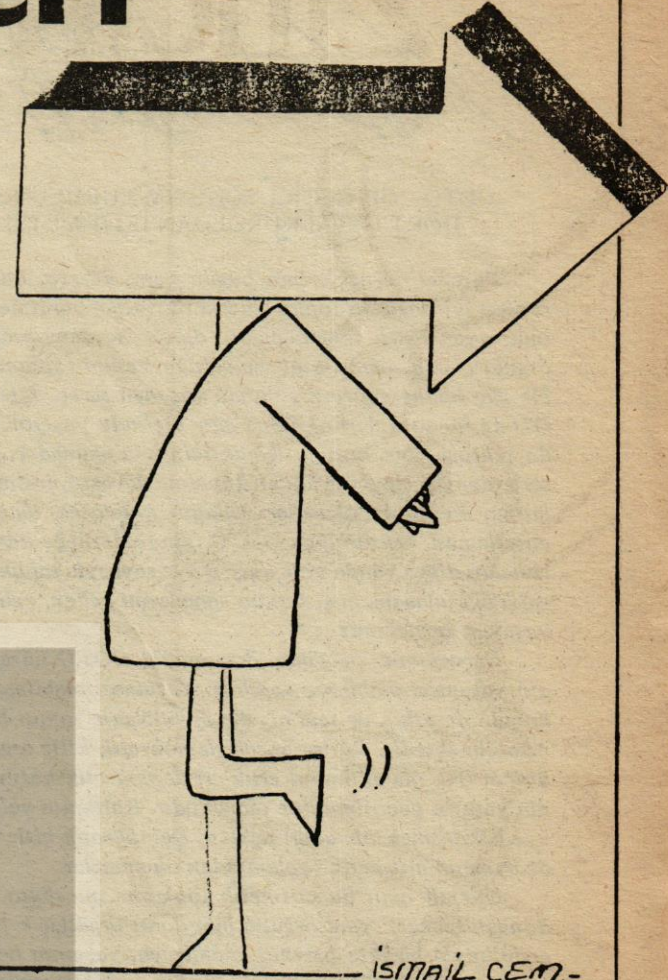
gruplarına ayrılacağı ve sınıfsal konumunu oluşturacağı gerçeğinin sürekli gözardı edilmesidir. Oysa geniş bir tabanı olan gençlik kavramı bir sınıf ya da katmanı kucaklamaz. Her sınıftan ve katmandan öğeler içerir. Ailelerin toplumsal devrim sürecinde uğradıkları sınıfsal değişiklikler, onların içinde yaşam yollarını belirleyen çocuklarını da doğrudan etkilemektedir. Ekonomik bakımdan ailelerine bağımlı bulunan gençlerin bu değişim sürecinden nasıl etkileneceğini onların bilinç ve bilgi düzeyi belirleyecektir. Bundan dolayı sapkın akımların en aktif kitle tabanını öğrenci gençliğin oluşturması doğaldır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu mantıkça meslek sahibi olmak, hiçbir gösterişi olmayan ve bu nedenle sağlam bir kişiliği olmaksızın kimseyi ilericiliğine inandıramayacağı bir dönem olduğu için belirli şeylerden ödün vermek ya da düzenle bütünleşmek olarak gösterilir. Bu düşünce tarzının ilericiliği de ya üniversite ile birlikte biter ya da sudan çıkmış balığa dönmek için suları yani üniversite kantinlerine geri dönerler

Demokratik kitle örgütlerine bakış açısı bu olan yazının ikinci bölümünde, AÜTFÖD'e yönelik açıkça yalan olan suçlamalar bulunmaktadır. İlke olarak bu tür karaçalmaya yönelik yazıların Öğ. Post. gibi sendikal bir dergide yayınlanmasını doğru bulmuyoruz.

Öğrenci Derneklerine bu açıdan yaklaşmak, yaşanan hataların tekrarına yol açabileceği gibi bunlara çanak tutmak, Makyavelist tutumlarla öğrenci derneklerini bir vitrin haline çevirip etiketleme çalışmak da, en az bu düşünce tarzı kadar hatalıdır

Kısacası nesnel sonuçları bakımından yığın örgütlerini parçalayan, kitle ile arasında uçurumlar yaratan bilimsel bakış açısından yoksun her solumsuz düşünce ve davranış öğrenci derneklerinin kuruluşunu engelleyen güçlerin değirmenine su taşımaktan başka bir şey değildir

ODTÜ- ÖD GEÇİCİ YÖNETİM KURULUNUN DÖRT ÜYESİ KURULDAN İSTİFA ETTİ

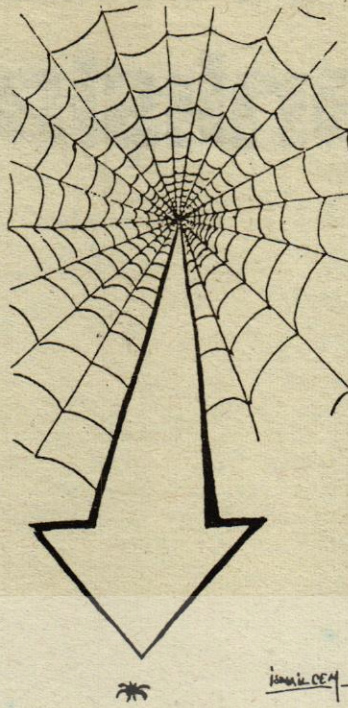
Öğrenci derneklerinin bugün karşı karşıya kaldığı sorunları iki başlıkta toplayabiliriz. Birincisi, yürütmenin yasa tanımayan keyfi uygulamaları, diğeri ise demokratik kitle örgütü olarak, çıkarlarını savunduğu kesimi toplumda etkin bir güç haline getirme yolunda yaşanan süreç. İşte ODTÜ-ÖD de bu sorunları oldukça ağır biçimde yaşıyor. Bir yanda rektörlükten kurucu üyelik için izin alamadığı gerekçeyle dernek aleyhine açılan kapatma davası, yürütme organlarının keyfi uygulamaları-valiliğin yapılacak olan şenliği engellemesi, rektörlüğün ODTÜ içinde derneğe karşı uygulamaları diğer yanda bine ulaşan üye sayısıyla sağlıklı bir örgütlülüğe ulaşamamış, bunun sancılarını çeken, çelişkilerini yaşayan derneğimiz.

Derneğimiz şu günkü durumuyla ODTÜ öğrencileri için yaşamsal olabilmemiş değildir. Yaşamsal olabilmemesinin ilk koşulu da etkin ve sağlıklı bir örgütlülükle somut hedeflere varabilmektedir. Bu ise ancak demokratik kitle örgütlerinin birinci ilke olarak kabul ettikleri demokratik katılım ilkesinin yaşama geçirilmesiyle olanaklıdır. Katılımın yalnızca bir üye kaydetmek olmadığını açıklar. Demokratik kitle örgütleri de üyelerin aritmetik toplamından oluşmazlar.

Önemli olan bu aritmetik toplamın, niceliğin, niteliğe dönüştürülmesi, yani örgütlü bireylerin örgütlülük bilinci ve disipliniyle birlikte hareket edebilecek, yaşamın her alanda bunu hissettirebilecek bir güç haline getirilmesidir. Bunun için de örgüt (dernek) içi mekanizmalar her üyenin katılımına açık, en demokratik biçimde oluşturulmalıdır. Katılımı, yalnızca alınan kararların uygulamasına katılım olarak algılamak gerekir. Çünkü uygulamanın etkinliği, ona ilişkin alınan kararda, üyelerin karar alma sürecine etkin katılımlarıyla doğru orantılıdır. Sağlıklı uygulamaların açık deyişle derneğin kitleleşebilmesi üyenin hareketlendirebilmesi için, buna ilişkin kararların alınma sürecine üyelerin katılımı mekanizmasının sağlıklı biçimde oluşturulması gerekir. Buradan da katılımı, karar alma ve uygulama sürecinin diyalektik, birlikteliği olarak tanımlayabiliriz.

İşte ODTÜ-ÖD'deki sorunların kaynağı da burada yattığıdır. 9 Eylül 1985 te kuruluşundan bugüne bin üyeye ulaşan derneğimizde örgütsüzlük yoğun biçimde yaşanmaktadır. Özellikle derneğin uzun ve kısa erimli politikalarını belirleyecek kararlarda üyelerin insiyatif sahibi olma yollarının tıkanması, dernek politikasının, üyelerin katılımına açık mekanizmalarla değil de dernek üye tabanının gerisine kalan, artık derneğin gelişmesine engel oluşturan, tasfiyecilik kariyerist, "dernek ağalığına" varan tutumlara sahip geçici yönetim kurulunun (GYK) bazı üyeleriyle belirlenmeye çalışılması -ama sonuçta üye kitlesinin katılımı olmadığı için uygulama şansının olmaması-sonucunda bu duruma gelinmiştir. GYK içindeki ayrışma da yaşanan süreçte kopmaz biçimde bağlıdır. Öncelikle üst kurumun, yani GYK'nın, bahsettiğimiz mekanizmaların oluşturulması için öncüllük yapması beklenirken, aksine GYK'nın bazı üyeleri tarafından, üye tabanının çoğunluğu tarafından demokratik bir biçimde tabanın karar alma sürecine katılımı amacıyla demokratik merkezîyetçi ilke doğrultusunda oluşturulmuş /oluşturulan temsilcilik mekanizması yadsınmış, özgür iradeleriyle mekanizmayı oluşturan üyelerin dernek örgütlülüğü bilincinin eksik olduğu/ olmadığı getirilerek mekanizmanın sağlıklılığı üzerine spekülasyonlar çıkartılmış, özgür iradeye müdahale edilmeye çalışılmıştır. Bu, insanları sürü gibi gören mantığın somuta yansımalarından başka bir şey değildir.

İşin ilginç tarafı, aynı mantık sözde demokratik merkezîyetçiliğe toz kondurmazken, yaptıklarıyla otokratik merkezîyetçiliğin en ilkel örneğini vermektedir. Bu tartışmaların birçok yerde kara çalmaya, hatta kimi zaman kaba kuvvete dönüşmesi üzerine yedi kişilik GYK'nın dört üyesi uzlaşmaz kariyerist tutumlarıyla dernek gelişiminin önünü tıkanan diğer GYK üyelerini protesto ederek GYK'dan ayrılmışlardır.

MEF'DE YAŞAMAK

Okulda kırk kıyafet yönetmeliği tamamen keyfiyetle uygulanmaktadır. İki günlük traş öğrenci derslerden atılırken baş örtüsü örtenlere bir ayrıcalık yaratılır. Okula adeta İran görüntüsü verilmektedir. MEF'in diğer bölümlerinde de durum aynıdır.

Baş örtüsü örtmek, oruç tutmak, namaz kılmak ve yönetimdeki kişilerle aynı görüşte olmak ders geçme notuna olumlu yönde büyük etki yapmaktadır. Akademi geçerli değil midir acaba? Geçerli olmasa bile hukuk kurallarına aykırı değil mi?

Yönetimdeki despotizm, duyarlı öğrencileri psikolojik bunalmalara sokmaktadır. Öğrenci kantinden aldığı çayı okul bahçesinde içemez, yasaktır. Okul bahçesinde top oynayamaz, yasaktır. Yasakların hangi kanundan, hangi yönetmelikten kaynaklandığı bilinmez. Okul bahçesi park yeri olarak kullanılmaktadır.

Okulun spor salonu sınav salonu olarak kullanıldığından öğrenci sportif faaliyetlerde bulunamaz. Beden eğitimi dersleri ise ilkokul düzeyindedir.

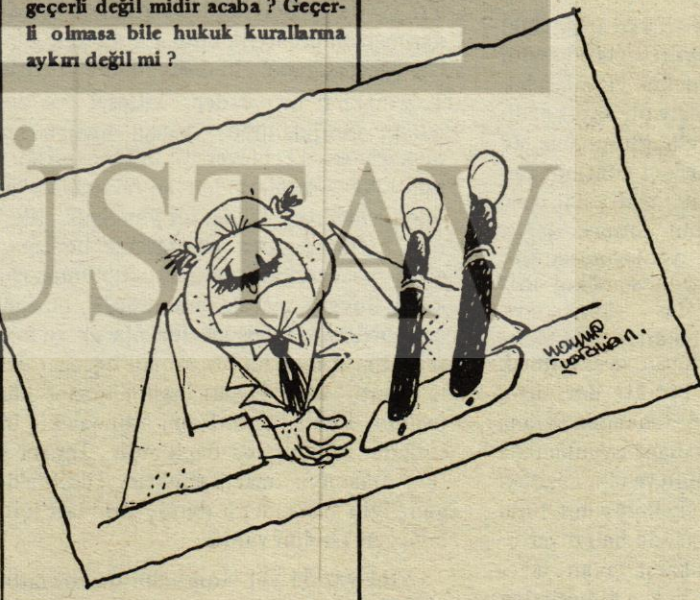
Okulun bir kütüphanesi var. Buraya bir kitap deposu demek daha doğru olur. Kütüphanenin duvarları genici dergilerin afişleri ile süslenmiştir. Kataloglardan belirlediğiniz bir kitabı bulmanız olası değildir. Çünkü gerekli ayıklama yapılmıştır.

Yemekler son derece berbatır. Bu berbatlığın yansıması ayık kart uygulaması ile yemek paraları önceden alınmaktadır. Dolayısıyla öğrenci yemediği günkü yemeğin parasını da ödemek zorundadır.

Yemekler Beşevler'den geldiğinden çoğu zaman geç geldiği için öğleci öğrenciler yemek yemeden derslere girmek zorundadırlar.

Okul girişinde kimlik sorulması öğrenciye bıkkınlık verecek düzeydeyken okulla ilgisi olmayan bir çok kişi okula rahatlıkla girebilmektedir.

Ziyaretler hapisaneleri anımsatmaktadır. Soyadı tutmayan kimseler görüştürülmektedir. A

Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor. Gelişmelerin bu üzücü boyutlara varması, hiç bir zaman, derneğimizin /derneleşmenin önüne set çekemez, çekmemelidir. Çünkü üye tabanı örgütlülüğü bilinciyle, süreci denetim altında tutabilecek yetenekte ve güçte olduğunu her zaman için son sözü söyleyebileceğini oluşturduğu etkin ve dinamik mekanizmayla göstermiştir. Tabanın etkin olarak katıldığı ve sahip çıktığı bir örgüt tüm engellemelere karşı yoluna devam eder.

Ne diyelim BU KERVAN YÜRÜR..

Geçici Yönetim Kurulu Üyesi HİLAL AKYÜZ
Geçici Yönetim Kurulu Üyesi AYDIN BODUR
Geçici Yönetim Kurulu Üyesi GÖKTAN DURAL
Geçici Yönetim Kurulu Üyesi GÖKHAN DİNÇER

raştırdığımız kanun ve yönetmeliklerde bunun gerekliliğini görmedik.

Eğitim, öğretim son derece niteliksizdir. Bu okul diplomalı cahil yetiştiriyor dersek kimsenin alınmaması gerekir.

Ciddiyetten uzak, lalubalı hocaları anlatmamıza gerek yok sanırım.

Programlar açıklandığı zaman öğrenci akademik ünvanı olan kimselerin adlarını programda görebilmektedir. Ancak bu hocaların sadece adlarını öğrenir, kendilerini hiç göremezler.

YÖK nezdinde Alptekin Esin, İhsan Tarakçıoğlu, Naci Kınacıoğlu gibi hocaların Ticaret Turizm de derslere girdikleri bilinir. Ancak bu okulda bu hocaların girmesi gereken derslere hiç bir kariyeri olmayan, doktora bile olmayan öğretmenler girmektedir. (Derslere giren hocalar yukarıda anılan Prof. ların asistanı falan değil.)

Okulda cumartesi günleri ders yapılmaktadır. Bunun iki sebebi vardır. Birincisi: Öğretim görevlilerine fazla mesai adı altında devlet bütçesinden para ödemek, ikincisi Öğrencinin boş zamanını öldürmektir.

Ticaret Turizm (MEF) öğretmen yetiştiren bir kurumdur. Buradan mezun olan insanlar öğretmenlik yapacaklardır. Bu öğretmenler NE ÖĞRENDİLER Kİ NE ÖĞRETSİNLER..

GENÇ HEKİM ÇIKTI

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği, çalışmalarına yeni bir boyut kazandırarak bir bülten çıkardı. Öğrenci derneklerinin içerisinde bulunduğu güçlüklerle karşı böyle bir yayın organının çıkartılması sevindiricidir. Bu bültende ortak sorunları yanı sıra ve çözüm önerileri aramada, öğrencilerin hak arama mücadelesine katkıda bulunacağı bir geçektir. Bunun yanında öğrencilerin ürünleriyle oluşan bültende genç insanların yaratıcı gücü ortaya konacaktır. Öğrenci Postası GENÇ HEKİM'i selamlar.

D.T.C.F'DE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER ENGELLE-NİYOR.

D.T.C.F.halk oyunları etkin-liği karşılaştığı sorunlara rağmen öğrencilerin özverili çabalarıyla sürüyor. Etkinlikler önceleri okul kantininde sürdürülürken idarenin pazar günleri yapılan çalışmaların eğitimi engellediğini iddia etme-siyle okul dışında bir folklor ku-rumuna taşınmıştır.

II. Haziran. 1986 günü Ber-gama Belediyesinin çağrısı ola-rak Bergama kermesine katılan halkoyunları ekibi uzunca süren çalışmalarını sergileme olanağına kavuşmanın sevincini yaşamayı umuyordu. Ne ki okutman Remzi Bey'in DTCF flamasında söktük, kir vb.bulunmasını baha-ne eden konuşması ekibin çöşku-sunu engelledi. "Bir flamaya sahip olamayan sizlere nasıl da güvenip vatani teslim ederiz. Onu koruyamayacak birine kutsal aile mefhumu nasıl teslim edilir?"di-yerek ekibin İtalyan ve Amavut-luk ekibiyle ilişkilerinin sınırları konusunda tavsiyelerde de bulu-nan Remzi Bey tümüyle onura ve kişiliğe yönelik suçlamaları geti-rirken kime ve neye güveniyordu. Böylesi keyfi uygulamalar karşı-sında hep seyirci mi kalacak,üni-versiteler kimilerinin at koşturdu-ğu kimilerinin de hak etmediği suçlamalarla karşılaştığı kuruluş-lar olarak mı kalacaklar?

ÜNİVERSİTE Mİ CEZAEVİ Mİ

Gazi Üniversitesi'nde gerici kadrolaşmalara ilişkin son günler-de ilginç gelişmeler yaşandı. Daha önce Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nde ve Hava Meydanları Genel Müdürlüğü'nde sağcı kadrolaşma-lar konuşusundaki "aktif"rolü nedeniyle geri bir göreve getirilen ve "kendi isteğiyle" GÜBYYO'na naklini yaptıran Hasan İpek geçtiğimiz Haziran ayı içinde de çeşitli cezaevlerinde infaz me-murluğu yapmış arkadaşlarını yine "kendi istekleriyle" GÜBYYO müstahdem ve matbaa müdürlüğü kadrolarına nakledilmelerini sağ-lamıştır.

Matbaa Müdürlüğü'ne getiri-len Selami Topçu ANKA muhabi-rinin sorularına verdiği yanıtlarda 7 yıl infaz memurluğu yaptığını ve bazı idamların infazında bu-lunduğu için ruhsal durumunun olumsuz etkilendiğini belirtmiştir. Yeni kadroya alınan 4 gardiyan ve okul Genel Sekreteri Hasan İpek'in sık sık toplantılar yaptık-ları görülmektedir

Olay konusunda düşüncesi sorulan GÜ Rektörü Şakir Akça ise bundan haberi olmadığını ve üzünde duracağını belirtmiştir.

ALBAYLA SÖYLEŞİ

İnciraltı Atatürk Öğrenci Yurdu Temsilcisi Ufuk Demirel Deniz Nen-can adlı öğrencinin dövülmesini pro-TESTO amacıyla üniversitedeki polis kulübüni kaldırıncaya kadar sakalını

kesmeyeceğini bir dilekçeyle yurt müdürlüğüne bildirdi. Aşağıda dilek-çenin verilişi sırasında yurt müdürü ile Ufuk Demirel arasında geçen ko-nuşmayı yayınlıyoruz

- Sayın müdürüm sakal uzatmaya karar verdim, bu kararımı bildiren bir dilekçe veriyorum.
- Olmaz, olmaz..(bir yandan da dilekçeyi okuyor ve kendi kendine) ha, grev olsun diye sakal bırakıyor.
- Sonuçta dilekçenin altına yazılı yanıtını veriyor.Yanıtın tama-mı ise şu "Olmaz"ve tarih, imza.Hepsi bu kadar. Ben ise,
- Olmaz Demeyle olur mu müdürüm ? Bu işin yasası kurak yok mu ?
- Yok .Burada emirleri ben veririm. Ben yurt müdürü olarak böyle istiyorum. Hiç kimse burada sakallı dolaşamaz.
- Sayın müdürüm, bu sizin bir isteminiz olabilir, siz bunu yasa hâline getirmedeğiniz müddetçe bizim uymamız gerekmemektedir. Bundan dolayı da ben sakalımı kesmeyeceğim.
- Kimliğini ver
- Neden kimliğimi vereyim.Kimliğimi veremem.
- Kapıdaki bekçiye sesleniyor
- Bir daha bunu sakallı olarak içeri almayın.
- Peki albayım.
- Ben hâlâ sakalımı kesmeyeceğimi ve yurda girip çıkacağımı söylüyorum.
- Yürek varsa girersin! diyor.
- Albayım, bu yurttta yaşamak yürek işi mi ?
- Ne sanıyorsun ya ? Tabii ki yürek işi..
- Öyleyse ben de yurda girip çıkacağım albayım.
- Bak Ufuk, şurda kaldı onbeş gün, tatlı tatlı geçinelim.Sen de çek git,ben de seni unutayım.
- Tatlı tatlı geçinmek iyi de albayım, nedense bu tatlı tatlı ge-çinmek bizim aleyhimize,zararımıza oluyor.
- deyip yurttan çıkıyorum ve dışarda on-onbeş dakika bekledik-ten sonra yine yurda dönüyorum. Albay hâlâ yerinde.Ben kapıdan girerken bekçi ikircikleniyor , ne yapacağını şaşırıyor.Bir şey deme-sine fırsat kalmadan ben içeri giriyorum. Albay görerek sesleniyor.
- Bir daha seni görmeyeceğim !
- Albayım, gerekli açıklamayı ben size yaptım.
- Daha ne istiyorsun be ! Sana yazılı yanıt da verdim . Git iste-diğin yerde hakkını ara.
- Tabii albayım, ben onu (dilekçeyi kastediyorum) gerekli yerlere bildiririm.
- Koş koş, doğru Cumhuriyet'e SHP'ye git. ! Onlar senin hak-kını ararlar.
- Nereye gideceğime ben karar veririm albayım diyerek ayrılıyorum.
- Biraz sonra albay bir anons yapıyor
- Yurt kurallarına uyulmadığından, oda temizliği yapılmadı-ğından yurda girişler 11.00-13.30 dan 10.00-15.00'e kadar uzatıl-mıştır duyurulur .
- Albayım protestoya protestosu..
- Kazanılmış hakkımızı elimizden alabileceğini, her istediğini yapabileceğini anlatmak istiyor..
- Bizler de gülüyoruz..

DENİZLİ'DE VİZE VERMEME TEHDİDİ

Denizli/ Denizli Eğitim Yük-sek Okulu çağdışı uygulamaların eşliğindedir. Derse geç gelen öğ-renciler derse alınmazken, cuma namazına giden öğrenciler bu uy-gulamaların dışında tutulmakta, hatta öğretim görevlileri de cuma günü öğle sonrası derslere geç gir-mektedirler.

Ayrıca okulda verilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi dersi bir uygulama dersi durumu-na getirilmiştir. Namaz kılmayı bilmeyen, namaz surelerini ezber-lemeyen öğrencilere vize vermeme tehdidinde bulunmaktadır. Biz Denizli Eğitim Yüksek Okulu öğ-rencileri, yarımımızın Denizli Mü-hendislik Fakültesinde yaşanan olaylar olacağını şimdiden görü-yoruz. Üniversite gençliğine birlik çağrısını Denizlili öğrenciler ola-rak tekrarlıyoruz. □

ANKARA ÜNİVERSİTESİ KASTAMONU MESLEK YÜKSEK OKULU'NDA GERİCİLİK CAN ALIYOR

Aşırı sağcı kadrolaşmanın pervasızca sürdüğü A Ü Kas-tamonu Meslek Yüksek Okulu'nda ,28 Mayıs 1986 günü ya-sanan ve iki öğrencinin ölümü ve iki öğrencinin de yaralan-masıyla sonuçlanan trafik kazası ,öğrencilerin protestosuy-la karşılandı.

Kastamonu MYO 'oğlum pencereyi açmayın, yoksa Rusya'dan gelen rüzgar sizi çarpar"diyen, fizikte etki tepki ilkesini "Tanzimat'tan beri komünistlerin yapmış olduğu et-kiye karşı biz milliyetçi muhafazakarların bir tepkisi ol-muştur. Komünistler otomatik silahlarla tepemize dikilmiş-lerdir, bizler de atadan kalma silahları duvardan indirip kar-şı koymuşuz. Bugün bir çok milliyetçi , muhafazakar, sağcı arkadaşlarım suçsuz yere hapis yatmaktadır"biçiminde a-çıklayan hocalarıyla ilginç bir okul İnkılap Tarihi ve Ata türkçülük dersinde Avarların,Kumanların, Hunların,Gök-türklerin kahramanlıklarının, Balamir Han'ın yaşam öyküsü-nün sayfalarca yazdırılması Kahire'de yayınlanan bir dergi-ye abone olunmasının öğrencilerden istenmesi, okulda üç tane mescit olmasına karşın yurttaki ders çalışma salonu-nun mescit hâline getirilip toplu ayinler, mevlüt, kuran oku-maer yapılması Ramazan süresince okulda çay,sigara içme-nin, tost yemenin yasaklanması, Bulgaristan'daki Türklere yardım için para toplanması artık alışılmış uygulamalar.

Okul müdürü Yardımcısı Gazi Akar ın, bir öğrencinin dilde yenileşmenin doğal olduğunun söylemesi üzerine "Bizim konuşmalarımızdan rahatsız olanlar var. Bu gösterir ki aramızda hala mihraklar vardır. Bunları temizleyeceğiz. Zaten sınıflar kalabalık, öğrencilere yer açılmış olur." de-mesi okul yönetiminin öğrencilere yaklaşımını ortaya koyuyor. Gazi Akar "Ben günümüzdeki hukuk anlayışına karşıyım. Hukukun acizliği ortadadır. Babası ile birlikte ça-lışan erkek çocuğa kız kardeşinin hiç çalışmadığı halde mi-rasta ortak olması saçmadır." vb. incileriyle gerici eğitimi sürdürüyor.

Bu milliyetçi , muhafazakar kadroların Ramazandaki icraati ise öğrencilere ücretsiz iftar yemekleri vermek olu-yordu. Ancak öğrencileri yehir dışındaki okula götürüp getirmek için yeterli otobüsün bulunmaması nedeniyle bir gurup öğrenci yürüyerek dönmek durumunda kalyorlardı.İftar yemeklerine genellikle 200 kadar öğrenci katılı-yordu.Öğrenciler daha önce okul yönetimine otobüslerin yetersizliği konusunda başvurularda bulunmuşlardı.Ancak okul yönetimi konuyla ilgilendiklerini belirtip olayı geçiş-tiriyor. Belediye'ye yazılı başvuruda bulunuyor ve Valili-ğin otobüs almak konusunda sağladığı kolaylıklardan da yararlanmak için girişimde bulunmuyordu.Yönetimin ilgi-siz ve ihmalcı davranışları sonucu 28 Mayıs günü yaşanan kazada iki öğrencinin yaşamını yitirmesi ve iki öğrencinin de ağır yaralanması idarenin tavrını değiştirmesi için yeter-li olmuyordu. Arkadaşlarının ölümünden duydukları üzüntü-yü saygı yürüyüşü ve ilgili yerlere siyah çelenk koyarak dile getirmeyi kararlaştıran öğrenciler Okul Müdürü Yrd. Doç Doğan Aydalın tehditleri ile karşılaşıyorlardı.Müdür iki gün üst üste yaptığı konuşmalarda kendisinin okulun de-rebeyi olduğunu ve 5 öğretim üyesini okuldan gerekirse yürüyüş yapmayı düşünenleri de attrabileceğini söylüyor ve kendilerini haklı göstermek için yaralanan ve ö-len öğrencilerin yolda yürümeyi bilmeyen aptallar oldukla-rını iddia ediyordu.Vali Kemal Demircioğlu da Okul Müdü-rünü desteklediğini belirten bir konuşma yapıyordu.

Olay sonrasında çoğunluğu okulda dernek kurmak i-çin çalışmalar yapan öğrencilerden oluşan 7 kişi hakkında soruşturma açılıyor ve İnşaat Bölümünden 2.sınıf öğrencisi Hulusi Erdem 1-B sınıfı öğrencisi Hasan Kaya 2'şer yarıyıl, yine Makine bölümü L-A bölümü öğrencisi Sait Yakışan 2 yarıyıl, ve İnşaat bölümünden 1-A sınıfı öğrencisi İbrahim Şirinoğlu 1 yarıyıl, 2-A sınıfı öğrencisi Semih Albayrak 1 ay okuldan uzaklaştırma cezası alıyorlardı.

Kazadan sonra ölen öğrenciler için cenaze töreni bir yana 1 dakikalık saygı duruşu bile yapılamıyor ve Emniyet Müdürlüğü'nün gözetiminde cenazeler sessizce ailelerine tes-lim ediliyordu.

Olay günü okul kantininde toplanan öğrenci arkadaş-larının anısına saygı yürüyüşü yapmayı ve çelenk koydur-maya düşünülmüş. Bu ve benzeri olayların başka okullarda da olduğunu ve bunu yapmanın bir görev olduğunu söylemiş-lerdir.

TİCARET TURİZM'DE OLANLAR

GÜ Mesleki Eğitim Fakültesi, 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 2809 sayılı yasa ile birkaç yüksek öğretmen okulunun birleştirilmesiyle oluşturulmuştur.

YÖK'den sonra üniversitelerimiz bilim adına bilimin yok edildiği birer merkez haline getirilmiş, öğrencilere uygulanan baskılar sonucu adeta bir koyun sürüsü oluşturulmaya çalışılmıştır. YÖK sonrasında yüksek öğretmen okullarındaki eğitim daha da kalitesizleşmiş, bilimsellikten uzak, zamanı katleden merkezlere dönüştürülmüştür.

Bu yazıda MEF'nin bilimin kapısına uğratılmadığı Ticaret ve Turizm bölümlerindeki çarpıklıkları sergilemeye çalışacağız. Bir türlü fakülteleştirilemeyen Ticaret ve Turizm bölümleri Opera'da eski Ticaret ve Turizm YÖO binasında faaliyettedir. Bu bölümlerin birer bölüm başkanı ismen varsa da bölümlerde yönetim öğretim görevlisi Burhan Çil'in (Ticaret Eğitimi Bölüm Başkan Yardımcısı) tekelindedir. Burhan Çil'in akademik bir kariyeri yoktur. Ancak Türk Eğitim literatürüne yeni bir ünvan bu hocamızın şahsında geçmektedir. Öğrenciler kendisi için "külhanbey" terimi kullanmaktadır. Bu sifata uygun bir kimsenin icraatını burada anlatmayacağım. Çünkü bu tek kelime her şeyi açıklamaktadır.

Bu günkü yönetim ve öğretim kadrosu YÖK'ten önce ve sonra oluşturulan kadrolaşmanın ürünüdür. YÖK öncesi Ticaret ve Turizm YÖO herkesçe bilindir. Savcı Doğan ÖZ'ü öldürmekten sanık İbrahim Çiftçi bu öğretim ve yönetim kadrosunca bağrılarına basılmakta her türlü ayrıcalık tanımaktadır.

Okul yürürlükteki öğrenci aleyhine işleyen yasalarla birlikte keyfi uygulamalarla yönetilmektedir. Öğrenciler çeşitli yollarla susturulmakta, bilimsellikten uzak eğitim sisteminde başarı sınavlarından çok öğretim görevlilerinin insafına bırakılmaktadır.

Okulda sosyal, kültürel ve sanatsal hiç bir etkinliğe izin verilmemektedir. Ancak okulda bir azerbeycan oyunlarını oynayan ekip vardır. Bu ekip tamamen okul dışından yönetilmekte, rahat bir şekilde okulun olanaklarından faydalanabilmektedir. Ekibe ise belli görüşteki kimseler girebilmektedir. Öğrencilerin bir siyasi parti ile ilişkileri yasalarca yasaklanmışken öğrencilerden oluşan bu ekip MÇP adını alan Muhafazakar Parti gecelerinde gösteri yapabilmektedir. İbrahim Çiftçi halen bu okulda öğrenci olmasına rağmen yukarıda anılan parti ve MDP kongrelerine katılıp gazetelerde de belirtilmesine rağmen bu şahıs hakkında hiç bir işlem yapılmamaktadır. Acaba YÖK'ün 59 .maddesi sadece öğrenci demeklerini engellemek için mi konuldu? Siyasi partilerle ilişki kuranlar için neden bu madde işletilmiyor?

ÖĞRETİM ÜYEMİZE SALDIRI

GÜ'ne bağlı Basın -Yayın Yüksekokulu nda sürdürülen kadrolaşma hareketi, okulun öğretim üyesine saldırıya kadar varmıştır.

Kırk not alan üç öğrenci durumlarının düzeltilmesi için okul genel sekreteri Hasan İpek'i aracı olarak öğretim üyesi Doç.Dr.Nevzat Gözaydın'a göndermişler olumsuz yanıt alınca sorunu kendi yöntemleriyle çözmek için Yrd.Doç.Dr.Nevzat Gözaydın'ın odasına girip durumlarının düzeltilmesini istemişlerdir. İstemleri öğretim üyesi tarafından kabul edilmeyince şiddet kullanma yoluna gitmişlerdir.

Olayın basına yansması sonucu okul müdürü Doç.Dr.Süleyman ARSLAN açıklamalarında okul sekreteri ve saldırıyı yapan öğrencileri savunmuştur. Daha sonra ise bu öğrencilerle odasında toplantılar yapmıştır. Yüksek-

ÜNİVERSİTEDE POLİS DAYAK ATIYOR

Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde 4 Haziran günü yaşanan olaylar öğrencilerin sinava girmemesine neden oldu.

Olay, İktisat Bölümü 4.sınıf öğrencisi Deniz Nencan'a okul girişindeki polis memurunun "bu kıyafetle okula giremezsin, ceketini giy" demesi üzerine gelişti. Ağır küfürler savuran polisten, kendisine daha saygılı davranıp, küfür etmemesini isteyen Deniz, bir anda polisin tokadıyla karşılaştı. Polis memuru tartaklamasını sürdürürken, Deniz'i tutuklayacağını söyleyerek, Polis kabinine sokmak istedi. Polis memurunun davranışına karşı çıkan diğer öğrenciler, militan olmakla suçlanıp polis memuru eline geçirdiği kül tablasıyla öğrencilerin üzerine yürüdü.

65491 sicil numaralı Mesut Özgün'ün bu davranışı üzerine fakülte bir anda karıştı. Birçok öğrencinin anlamlı protestolarına yol açtı.

300 kadar öğrenci Dekanlığın önüne gelerek alkış ve ıslık protestolarıyla Dekandan bu olay hakkında açıklama yapmasını istedi.

Fakülte Yönetim Kurulu üyesi Prof.Dr.İlter Akat ve Dekan Yardımcısı Doç.Dr.Nejat Akıncı'nın öğrencileri dağıtmak istemesi protestoların yoğunlaşmasına neden oldu. Daha sonra Dekan Atilla Sezgin, aşağıya inip açıklama yapmak zorunda kaldı. Dekan " bireysel bir meseleyi genelleştirmeyin ve sessizce dağılın dedi. Dekanın bu sözleri öğrencilerin oturma eylemine geçmesine neden oldu.

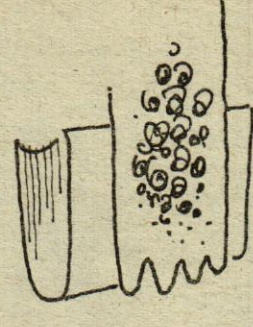
Daha sonra olay yerine gelen Avukat Nuri Nencan'ın kızını alarak gitmesi üzerine yaklaşık 2 saat süren protestolar açılan bir dilekçe kampanyasıyla sona erdi. Dilekçede:

- Okulumuz önündeki polis kulübesinin kaldırılması
- Okul giriş-çıkışlarında kimlik kontrolünün kaldırılması.
- Kılık kıyafet yönetmeliğinin iptali
- Polisin öğrenciler üzerindeki keyfi uygulamalarına son verilmesi istendi.

Daha sonra olaya, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İzmir Valiliği el koydu. Mesut Özgün açığa alınarak hakkında idari soruşturma açıldı.

Deniz Nencan'ın Adli Tıp'tan 3 günlük iş göremez raporu alması üzerine, Polis memuru Mesut Özgün ilk saldırıyı Deniz Nencan'ın yaptığı ve vücudunda tırnak izleri bulunduğunu ileri sürerek Adli Tıp'a başvurdu.

9 Eylül Üniversitesi Rektörü Ömer Yiğitbaşı açıklamasında olayı kesinlikle desteklemediklerini ve polislerin tamamen çekilmesi gerektiğini söyledi.

okul yönetiminden tam destek alan öğrenciler okul içerisindeki tavır ve tutumlarından saldırı ve tehdit politikalarını öğrenciler ve diğer okul personeli üzerinde sürdürecekleri imajını yaratmaktadır.

Olayın ertesi günü Dekan Atilla Sezgin ile görüşen İ.İ. B.F.Ö.D.den iki kişi polis kabinini vepolislerin okul önünden ayrılması gerektiğini dile getirdiler. Atilla Sezgin ise kaldırılması için çalışacaklarını söyledi.

Olay sonrası İ.İ.B.F.Ö.D "Yaşanan olayın çağdışı bir uygulama olduğu, polisin okul önünden kaldırılmaya kadar uğraşacaklarını bunun yanında kapıdan girerken kimlik göstermeyeceklerini" dile getirdiler. Ayrıca olay günü sinava giremeyen arkadaşlarının sınav haklarını saklı tutmak için idare ile ilişkiye geçeceklerini bildirdiler.

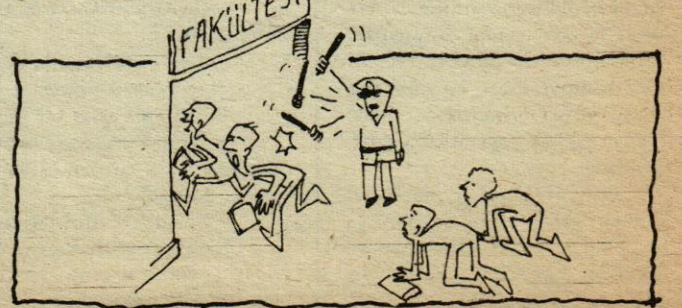
Dokuz Eylül Rektörü Prof.Dr.Ömer Yiğitbaşı olayla ilgili şu açıklamayı yaptı Polisin öğrenci kıyafetine karışmaya kesinlikle yetkisi yoktur. Kıyafet yönetmeliğini biz belirliyoruz. Kaldı ki öğrencinin kıyafeti de yönetmeliğe aykırı değil. Polis kabinini bir-iki hafta içinde oradan kaldıracamız.

Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük ise yaptığı açıklamada "kılık kıyafet durumları bizim görevimiz değildir. Bizim görevimiz asayışı sağlamak öğrencinin güvenliğini sağlamaktır. Bu nedenle polis oradadır." dedi.

Bunların üzerine dayak olayını protesto etmek için oturma eylemi yapan öğrenciler hakkında disiplin soruşturması açılacağı belirtildi.

Dekan Atilla Sezgin bu olayla ilgili olarak "Öğrencilerin yaptığı eylem ile ilgili olarak disiplin soruşturması açacağız. Suçlu görülenler hakkında soruşturma yapılacak" dedi.

Öğrenciler her türlü saldırıya rağmen haklı istemlerini savunmada kararlı tutumlarını sürdüreceklerini bir kez daha gösterdiler. □

DENİZLİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ'NDE GERİCİ BASKI VE OYUNLAR

Denizli/ 12 Eylül 1980 sonrası başlayarak günümüze dek gelen üniversite kadrolarının gericileştirme işlemleri doruğuna ulaşırken bir örneği de Denizli Mühendislik Fakültesi'nde yaşanmıştır.

1981-1982 döneminde Sakarya Mühendislik Fakültesi öğretim üyelerinden Doç.Dr.İhsan ULUER,TCK'nun 163.maddesi uyarınca üç yıl süreyle Sakarya ili sınırlarına girememeye cezası alırken adeta Denizli Müh.Fak.tarafından ödüllendirilmiş ve dekan vekilliğine getirilmiştir.Bundan sonra, sudan nedenlerle öğretim üyelerinin tasfiyesi gerçekleştirilirken, bir yandan da gerici kadrolaşma öğrencileri ve hizmetlileri de kapsama içerisine almaya başlamıştır.

Öğrencilerin düzenlemeye çalıştıkları sosyal etkinlikler tehdit edilerek engellenmiştir.Bütün

bu olayların ardından 29 Mart 1986 gününe gelinmiştir.Bu gün, gerici baskının kendine bir yol bularak patladığı gün olmuştur. Der-sané sıralarından birinin üzerine bir illegal örgüt adının yazılması ile başlayan komplo, sekiz öğrencinin cezalandırılmasına vardırmıştır. Ekde hiçbir kanıt olmadığı halde şu suçlamalar yönetilmiştir.

1. Fakültede oturduğunuz sıra üzerine illegal bir örgütün adını yazmak,

2.Fakülte içinde ve dışarıda öğrencilere yönelik ideolojik propaganda yapmak.

3.Öğrenciler arasında ideolojik gaye ile gruplaşmaya gitmek ve bu tür faaliyetlerde bulunmak.

4.Yüksek öğretim kurumu içinde siyasi faaliyetlerde bulunmak.Komployu başarıyla tamamlıyorlar; üç gün içerisinde kendi-

lerinden savunma istenen öğrencilerin savunmaları dikkate alınmamıştır.Çünkü savunmaların verilmesinin hemen ardından cezaların verildiği duyurulmuştur.

Soruşturma komisyonunda bulunan öğretim görevlileri hiçbir akademik kariyere sahip değildirler. Oysa bu soruşturmayı en etkili makamın yapması gerekmiyor mu? Söz konusu komisyon nasıl belirlendi?

Ayrıca, bu öğrenciler Denizli siyasi şubesince alınıp, hiçbir kanıt olmadığı için birkaç saat sonra serbest bırakılmışlardır.

Bugün birkaç öğrenciyekomplo düzenleyerek verilen ceza, yarın yeni sürprizlerin müjdecisi değil mi? Bugün bu olaya göz yummak, gelecekteki daha büyük boyutlu olaylara baştan boyun eğmek değil mi?

Son olarak, biz Denizli öğrenciler, arkadaşlarımıza verilen cezaların geri alınmasını istiyor, tüm öğrenci arkadaşlara, baskılara karşı elele direnelim diyoruz. □

E Ü FEN FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ DERNEĞİ 1 OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI KONGRENİN YAPILDIĞI SALONA ALTAN DURMUŞ ADI VERİLMESİ ÖNERİLDİ

Öğrenci dernekleri genel kurulları birbiri ardına yapılıyor.Da-yatan koşullara paralel olarak çalışmalarını çok önceden oturtan öğrenci dernekleri için kongreler, demokratik işleyişin gerçekleştirilmesinde gerekli mekanizmaların belirlenmesi açısından önem taşıyor. Ve her bir genel kurul, ÖD'leri için güçlerin toparlanması ve hedeflerin netleşmesi anlamına geliyor.

Geçici Yönetim Kurulu başkanı İbrahim Kuşçuoğlu, açılış konuşmasında "Ülkemizde demokrasi istemi yoğun bir biçimde artmakta ve öğrenci gençlik de bu oluşumda kendi öz örgütleri olan dernekleriyle yerini almaktadır. YÖK'ün merkezi yapısının getirdiği sorunlar her yerde aynı yankıyı buldu.Şu anda ülkemizde 60'ı aşkın öğrenci derneği var. İlk adlarımızı, derneğimizi kurarak attık, bundan sonra onu yaşama geçirmek hepimizin görevidir. Daha sonra, yeni çalışma döneminde YÖK'ün ve çeşitli ülkelerdeki eğitim sisteminin incelenmesi ve ülke koşullarına uygun bir sistemin hazırlık çalışmaları başlamak ve diğer ÖD'leri ile olduğu gibi yabancı ülkelerdeki gençlik örgütleriyle ilişkiye geçmek ve ortak çalışmalara gitmek gerektiğini vurgulayarak konuşmasını tamamladı.

Daha sonra etkinlik raporu üzerine söz alan İsmet Yılmaz, ÖD'lerin yaşamsal zorunluluğundan söz ederken, katılım konusunda "Amacımız kof bir kitlesellikten öte, kendi sorunlarına tüm yönleriyle sahip çıkan bilinçli kitleselleşmeyi sağlamaktadır. Dernek bilincini yükseltmek her zaman için amacımız olmalıdır. dedi ve kongrenin toplandığı salonun adını, (geçtiğimiz aylarda Bornova Öğrenci Yurdu'nda ölen) Altan Durmuş olarak değiştirilmesini önerdi.

Konuşmasında kongre amacından ve derneklere yönelik baskılardan söz eden Gönül Yentürk ise, "Bugün ÖD'lerine idari-polisiye baskıların ve saldırıların yoğunlaştığını görüyoruz. Antidemokratik bir yasa değişikliği planlayarak, kurulan derneklerin kapatılması tezgahlanıyor. Her üniversiteye tek dernek deniyor.Bütün bunların bir nedeni var. elbet. Gençliğin söz hakkından korkuyorlar, örgütlü birleşik gücünden korkuyorlar, YÖK düzeninin yıkılmasından korkuyorlar. Ancak, YÖK kaldırılacak, özerk ve demokratik üniversite kurulacak" dedi.

Etkinlik raporunun onaylanması ve yeni yönetim kurulunun göreve getirilmesiyle kongre sona erdi

DIŞARIYA MERHABA!

Genç çizerlerimizden AVNİ ODABAŞI'nın "DIŞARIYA MERHABA" sergisi 16-26 Haziran 86 tarihleri arasında Mülkiyeler Birliği'nde sergilendi.

Yaşamımızın bir yanını;demir parmaklıklar arkasına hapsedilen güzel yanımızı yansıtmış çizgilerinde. Baskıcı uygulamaların insana ait olanı yokedemediğinin en güzel anlatımı "DIŞARIYA MERHABA" sergisi..Diğer illerde de sürecek olan sergiye omuz veren tüm dostları kutlarız.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

Balıkesir Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği'nden Tüm Öğrenci Derneklerine Selamlar:

Üniversitemizin Balıkesir Mühendislik Fakültesi ve ona bağlı Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu ve Meslek Y.O. öğrencileri olarak, yaşamdaki işlevlerimizi birlik ve dostluk çatısı altında gerçekleştirmek ve gelecek kardeşlerimize bırakmak amacı ile kısa adı U.Ü.BLK.M.F.Ö.D'ni kurduk.

Genelde Türkiye öğrenci gençliğinin sorunlarından soyutlanamayan sorunlarımız karşısında hayat bizi bu karara ulaştırdı. Sizlerinde başından geçtiğine inandığımız keyfi uygulamalarla bizlerde karşılaştık. Bu aşamada belki sıkıcı olacak ama birde biz dile getirelim Birincisi başvuruda verilmesi gereken alındı belgesi verilmedi. Bunun yanında örnek yargı kararları olduğu halde kurucular için (başvuru anında) rektörlük izni gerektiği belirtildi. Bu konuda yargı yoluna gideceğimiz gibi diğer yandan, engellemelerin ancak kendi gücümüzle aşılacağına inanıyoruz. Ve her türlü zorluklar karşısına dikilebilecek dergimiz ile onu çıkaran platformu yürekten destekliyoruz. □

BLK M.F.Ö.D.
Kurucuları..

DEMMÖD'ÜN İLK OLAĞAN KONGRESİ YAPILDI

26 Haziran 1986 günü, toplantı öncesi engellemelere rağmen DEMMÖD'ün ilk olağan kongresi gerçekleştirildi.

Bir dernek üyesinin kongre salonuna getirdiği pankarta polis tarafından el konulmuş ve üye 45 dakika kadar göz altında tutulmuştur. Kongre başladığı sırada sınavda bulunan öğrencilerin duyurulan saatten sonra gelmemelerine tepki gösteren Hükümet Komseri, kongreyi iptal ettiğini söyleyerek salonu terketti. Kaymakamlık yetkilileri ile yapılan görüşmelerden sonra, 'zaten kararını değiştirdiğini' bildiren Hükümet komseri kongre salonuna geri döndü. Bu arada hükümet komserinin gitmesinden sonra salondaki üyeler görevlilerce dağıtılmaya çalışılmış, bu tutuma Dekan Yardımcısı da "gelin anlaşalım kongreyi başka bir gün yaparsınız" sözleriyle eşlik etmiştir. Ancak GYK ve diğer üyeler hükümet komserinin bulunmamasının kongreyi yapmaya engel olmadığını açıklayan yasa hükmünü anımsatarak salonu boşaltmayı reddetmişlerdir.

Açılış konuşması GYK adına Mustafa Mutlu tarafından yapıldı.Konuşmasının başlangıcında üretim için eğitimin gerekliliği üzerinde duran M.Mutlu eğitimin sınıfsal niteliğinin bulunduğu, sınıflı toplumlarda eğitimle bireylere egemenlerin dünya görüşünün aktarılacak istendiğini belirtti. Konuşmasının diğer bölümlerinde YÖK'e değişen Mutlu çıkarılan kısmi yamalarla bu olumsuzluğun giderilemeyeceğini YÖK'ün tasfiyesini istediklerini söyledi. Konuşmasının son bölümünde şu görüşlere yer verildi: "Öğrenci derneklerine yönelik son baskılar yaşatılan olumsuzlukların merkezi yapılar tarafından dayatıldığını kanıtlamaktadır. Bu yüzden birim dernekler en kısa zamanda birlik platformları oluşturmak, bu platform içinde gerekli tüm araçları kullanmak zorundadırlar. Kongre sonucunda yönetim kurulu üyeliklerine Mustafa Mutlu, Fevzi Asian Bağlan, Gonca Koloğlu, Sabri Yüksel, Bülent Atik seçildiler.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi şiir ödülü sonuçlandı. Birinciliği Necdet Gökçe aldı. YÖK üyelerinin protesto edilerek alınmadığı yarışmaya yurt içi ve yurt dışından 100 dolayında şair katıldı. Bunlardan 85'i jüri üyelerinin değerlendirilmesine sunuldu. Jüri M. İlhan Erdost, Ahmet Telli, Babür Pınar, Ali Yıldırım, ve Adnan Yücel'den oluşuyordu.

6 Mayıs 1986 günü yapılan ödül törenine katılan M. İlhan Erdost öğrencilerin bir sınıf olmadığını fakat sınıf bilincine sahip olabileceklerini belirtti. Yarışmaya gönderilen şiirlerin belli bir düzeyde kaldığına dikkati çekti.

Daha sonra söz alan Ahmet Telli, Erdost'a katıldığını söyleyerek şiirlerin anti-empyrist özelliklerini vurguladı.

YARALIYIM

Yaralıyım, göğsümde yumrakladığım acıların
Merhem sürülecek bir yanı yok artık
Omzunda apoletleri çoğalıyor çünkü gecenin
Etimi ısıtıp kopardıkça
Oysa görüyorum
Uykusunda karabasan görüyor çocuklar
Konsomatris lanetliyor kendi sesini
Pazarlanmış, vücudu ağdalaşırken aynalarda
Yaşadıklarını inkâra hazırlanıyor kuşlar
Alnım, siren sesleriyle baskına uğruyor,
Yaralıyım...

(Bütün muhbirleri görevden almalı,
Kendimi ihbar etmenin zamanıdır!)

AÜ HFÖD ŞİİR ÖDÜLÜ

Bütün suçları üstüme yüklediler, kabul ettim
Sansür edilmiş bir şarkıyı kaçırdım ağzımdan
"İlan asmak yasaktır" levhasına
kelebek resimleri çizdim
Arka sokaklardan kuşattım kentleri
Kırlangıçlardan topladığım çığlıkları
yüzüne çarptım tanrı heykellerinin

Biliyorum, artık ne yapsam
saklayamaz beni kitaplarım
yüzüm kapasam, çekirgeler üşüşür ellerime
gülüştümü saklasam, duruşumdan tanrılar
kalbimin vuruşları duyulur, susarsam
susarsam balıklar intihara hazırlanır
balıkçı ağlarında;
yüzüne akşam düşer sevinçli haber bekleyenlerin

Yaralıyım,
ölüm nutuklarla devriyeye çıkarılırken
kanlı fotoğraflarımı manşetlere yakıştırıp
ihanetlerin hisasına yazıyorlar adımları
bakışından isyan çıkarıp alâmları çanlarıyla
kapatıyor yüzüme kapılarını kentler
ve tanrılar aforoz ediyorlar kanlı pençemlerimi
sorgular, gözetim evleri, tek tip giysiler
ve açlık grevleri
yıllar ve ilmiklerle parantez açıyorlar
adımın önüne, yaralıyım.

Gece, trampetler eşliğinde bir ölüm
duyurusuyla çökerken kentlerin üstüne
bir mankuma zorla giydirilmiş urbalar
gibi sırtıyor ölüm
ve gömleğimde çoğalan kan lekeleri
koynumda taşıdığım kitabın
sayfalarına yürüyor...

(gövdem, çok uluslu, çok yatırımlı,
şirketlerin haraç mezat panayırır artık)

Yaralıyım,
göğsünde iltica bayrakları taşıyan
yarasaların kılavuzluğunda yürüyor gece
ve kalbinde korku saatleri çalan biri
kahroluşun serenadını yapıyor tanrılara
rüzgar kendi elleriyle bağlıyor gözlerimi
—uzun yol arkadaşımı eskiden...—
şimdilerde o mamak sırtlarında
hançerlenen bir uğultudur;
"03 nöbetini devraldım
vukuatım yoktur komutanım..."

Yaralıyım, ben yokken de
paçalarında kan pıhtılaşır yeryüzünün
ve şimdi onun
kurşunlanmış bacaklarını sürüye
sürüye yürüdüğünü
hangi kitap gülümsüyor bana?..

Şafağın rahmine
çığlıklarla düşüyor hayatın cemresi
yaralıyım...

mart-nisan 85

BRUNO APITZ KURTLAR ARASINDA ÇIPLAK

60.000 insanın öldürüldüğü
Buchenwald toplama kampının
yaşanmış öyküsü.
Yayımlandığı Demokratik Almanya'da
Ulusal Ödülü aldı. On yedi milyon nüfuslu
ülkede bir milyon sattı.
Çevrildiği dillerde liste başı oldu.

Türkçeye Alaattin Bilgi çevirdi.

Başak Yayınlar, Fevzi Çakmak Sok. 36/13

Tel : 29 99 11

imge kitabevi

PAZARLAMA—TİCARET

İMGE KİTAPEVİ
PAZARLAMA—TİCARET

PLAK—KASET
Öğrencilere
TAKSİTLE KİTAP
SATIŞLARI

KONUR SOK. NO: 3
Kızılay / ANKARA

İSRAİL YÖNETİMİ FİLİSTİN ÜNİVERSİTELERİNİ İŞGAL ALTINA ALIYOR

İşgalci İsrail yönetimi Filistin üniversitelerini işgal altına almaya devam ediyor. Edinilen bilgilere göre Ocak ayından itibaren birçok üniversite İsrail kuvvetlerince işgal edilirken eğitim ve öğretimin engellenmesi için bir çok yola başvuruluyor

Pespeşe üniversite ve diğer okulların kapatılması yanında kitlesel öğrenci tutuklamaları bir yandan İsrail terörünün göstergesi olurken diğer yandan da Filistin halkı arasında gerilimin yükselmesine neden oluyor.

"Jarusalem" dergisinin ocak 1986 sayısından edinilen bilgilere göre, West Bank'ın en büyük üniversitesi olan Nablus kentindeki Al Najah Üniversitesinde üzerlerinin ve kimliklerinin aranmasını reddeden Filistinli öğrenciler İsrail askerlerince tutuklandılar. Üniversitede İsrail askerlerinin işgali sürerken Ramallah kasabasındaki bütün okul ve eğitim kurumları olası gösterileri önlemek amacıyla kapatıldı.

Öte yandan, İsrail askeri kuvvetleri askeri terörizm kampanyalarını Bethem Üniversitesi öğrencileri karşısında yeniden başlattılar. West Bank'ın diğer bir üniversitesi olan Bethem'de yolların askerler tarafından barikatlar kurularak kapatılmaya çalışılması öğrencilerin geliş gösterilerini engelleyemedi. Bir diğer olay ise Habran üniversitesinde yaşandı. Öğrenci taşıyan bir otobüsün askerler tarafından durdurulup aranması ve bir grup öğrencinin tutuklanması ile yaşandı.

Tüm bu olumsuzluklar öğrencilerin İsrail yönetimi karşısında örgütlü mücadelesini engellemiyor. Al Najah Üniversitesi Öğrenci Gençlik Hareketi cezaevlerinde tutuklu bulunan arkadaşlarını desteklemek için bir dayanışma yürüyüşü düzenledi. Konuşmacılar yaptıkları açıklamalarda tutuklu bulunan arkadaşlarının İsrail'in terörist siyasetini kınamak için açık grevine gittiklerini ve bu nedenle İsrail'in bu tip eylemlerinin tüm dünyada kınanması gerektiğini söylediler □

dünya öğrencilerinden haberler...

BANGLADEŞ'Lİ ÖĞRENCİLER YOĞUN BASKILARLA KARŞIKARŞIYA

Dünya Öğrenciler Birliğinin (IUS) aylık yayın organında (1986, Vol.4) çıkan bir yazıda Bangladeş öğrenci birliğinin açıklaması yer alıyor.

Bu yazıyla Bangladeş öğrencileri temel insan haklarını ve öğrenci haklarını kazanmak için mücadele verdiklerini duyuruyorlar.

Aralarında öğrenci birliği temsilcilerinin de bulunduğu birçok öğrenci önderi halen hapiste yatmaktalar, bir kısmı da ömür boyu hapis cezasına mahkum olmuşlar.

Ülkedeki üniversiteler ve diğer eğitim kurumları birer savaş alanı durumundalar. Geçen sene üniversiteler, toplam 300 günden fazla bir süre için zorla kapatıldılar. Bu kurumlarda can güvenliği sağlanmadığı gibi eğitim sistemi de hızla bir çöküşe doğru ilerliyor.

Moskova'da yapılan gençlik festivaline katılan birçok ülke gençlik ve öğrenci temsilcileri arasında Amerikan gençleri ve öğrencilerinin de olmasına rağmen Bangladeş'in ABD destekli kukla yönetimi, ülke gençlerine festivale katılmak için izin vermedi ve pasaportlarına el koydu

Bangladeş'li öğrenciler, eşit seçimlerin yapılması, askeri yönetimin kaldırılması ve yönetim halkın temsilcilerine devredilmesi konularında ülke yönetiminin şimdiye kadar sessiz kalmasını protesto ediyorlar ve ülkenin demokratik bir yönetim altında ilerlemesi ve bununla birlikte öğrenciler için eğitim haklarının sağlanması için savaşımını sürdüreceklerini söylüyorlar. □

Baştarafı 24 Sayfada

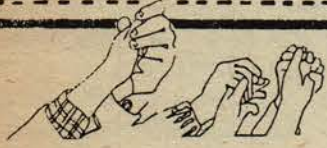
1950 yılı başlarında yüksek öğrenimdeki öğrenci sayısı o yaş toplamının yalnızca % 6 sını oluşturunca şu anda yüksek öğrenim çağındaki her beş gençten en az ikisi yüksek öğrenimi istemektedir. Devlet bu öğrenci artışını öğrenimin düzeyini düşürmeden karşılayabilmek için öğretim üyesi yetiştirilmesine ve yeni üniversite ve yüksek okulların açılmasına karar vermiştir. Bu gelişim sürecinde göze çarpan önemli bir olgu, yüksek öğrenimin giderek mesleksel anlamda yoğunlaşmasıdır. Gerek bu tür mesleksel yüksek öğrenim kurumlarında ve gerekse diğerlerinde demokratik katılımın tam anlamıyla gerçekleştirilmesi için çeşitli yöntemler denenmektedir. Çünkü bu tür reform istemleri ve girişimleri Alman akademik tarihinde şimdiye değin iki kez (60-70) önemli sarsıntılara yol açmıştır.

Genellikle üniversitelerin giriş için ileri sürdükleri herhangi bir şart yoktur. Bugün hükümetlerce izlenen politikanın amacı Abitur u (Lise bitirme sınavı) vermiş olan öğrencilere gereken yerin sağlanması yönündedir. Yüksek okullarda özerklik gelişim ve araştırmanın temel bir koşuludur. Öğrenim ve öğretim özgürlüğü temel kuraldır. Devlet bu alana (istek dışında) kesinlikle etkide bulunamaz. Yürürlükteki yasalar çerçevesinde her üniversite ve yüksek okulun kendine özgü, kendinin koyduğu kurallar bütünü vardır.

Eskiden akademik özerklik dendiğinde bilimsel programlarının yöneticisi durumundaki büyük profesörlerin istekleri doğrultusundaki yürütme anlaşılırdı. Ne varki giderek bu değişti ve özellikle son yıllarda öğrenim yaşamındaki diğer gurupların ve özellikle de öğrencilerin bu özerklik çerçevesinde etkin katılımları söz konusu oldu. Reformlar ve yeni programlar bu katılımın yaygınlığına amacına yöneliktir. Batı Almanya'da akademik özgürlük araştırmanın bir üniversitenin en önemli fonksiyonunu oluşturması yanında öğrencileri özgür düşünmeye teşvik eden ideal bir araç olduğu olgusunu da kapsar. Nitekim bilginin araştırılmasında özellikle uzmanlık dalı olan konularda öğrencilerle öğretim üyeleri arasında çok geniş bir yardımlaşma bilgi ve kaynak alışverişi vardır. Öğrenciler derslere girmekte zorunlu değildirler. Ve evlerinde hazırladıkları referans programları ile derslere seminerlere katılabilirler. Üniversite ve yüksek okullarda mesleksel anlamda oluşturdukları ve yönetime katıldıkları örgütlerinin yanı sıra kendi başlarına çalışma birimleri de oluşturabilmektedir. Öğrenimlerinin biçim ve yöntemini saptamak konusunda özgür ve öğrenimi sırasında üniversite değiştirmeye hakkına sahiptirler. Son yıllarda öğrenim programlarının hazırlanması aşamasında da, pay sahibi olmak için öğrencilerde yoğun bir istek vardır. Üniversitelerde belirlenen sınavlarda ilke olarak ne zaman gireceğini ve bu arada ne derece geniş bir alanda çalışacağını kararlaştıracak olan öğrencinin kendisidir. Ayrıca F. Almanya'da zorunlu seçme sınavları sistemini genellikle kabul eden bir fakülte de yoktur.

Pek çok eyalette öğrencilik özgünkoşullar çerçevesinde serbestçe yönlendirilmektedir. Öğrenci özerkliği çerçevesinde kural olarak Öğrenci Parlamento'su'nda yasama Genel Öğrenci Birliği ya da yürütme gücü olarak yer almaktadır. F. Almanya'da yüksek öğrenim ücretsizdir. Öğrenciler ya da aileleri öğrenim araç gereçlerini karşılayamazlarsa devlet kısmen yardım kısmen de faizsiz kredi vererek öğrencileri desteklemektedir. Yüksek yetenekli kişileri teşvik için Alman Ulusu Yüksek Öğrenim Vakfı tarafından gerekli maddi destek sağlanmaktadır. Bazı eyaletlerde devlet bursları vardır. Bunların dışında kilise vakıfları siyasi parti vakıfları sendika vakıfları ile diğer toplulukların vakıfları yüksek öğrenimi desteklemeyi amaç edinmişlerdir.

Çatısı altında F. Almanya Rektörler Konferansında temsil edilen ve diğer yüksek okullarla çeşitli öğrenci birliklerinin işbirliği yaptıkları Alman Akademik Değişim Servisi'nin (DAAD) çalışmaları özellikle diğer ülkelerin yüksek okulları ile ilişki ve değişime yönelmiştir.

ÖĞRENCİ POSTASI

ADI :

SOYADI :

ADRES :

6 aylık

başlangıç

1 yıllık

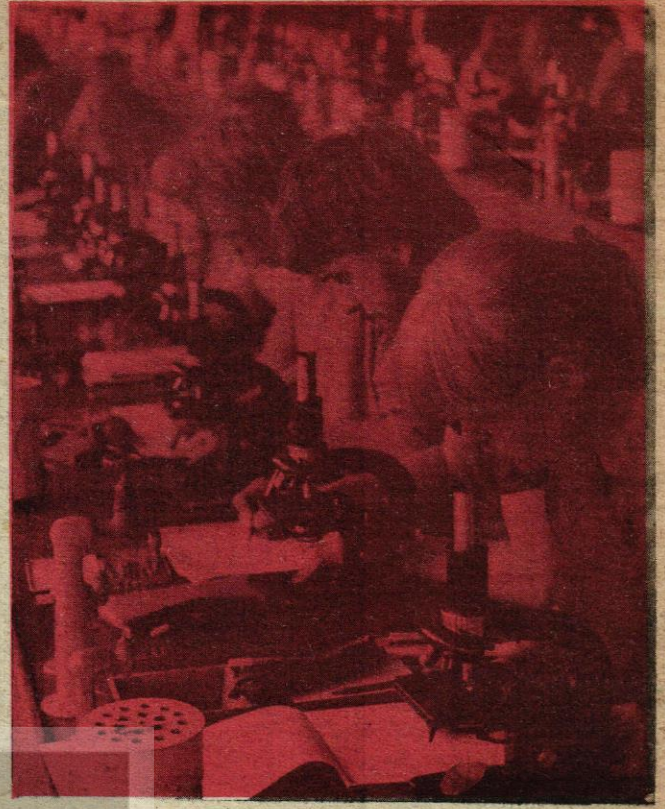
bitiş

3 AYLIK ABONE KAMPANYASI

ABONE KARTINA 3 AYLIK
ABONE OLDUĞUNUZU YA
MAYI UNUTMAYINIZ EDE
RİNİ (600 TL) HESAP NU
MARAMIZA VEYA POSTA
KUTUMUZA GÖNDERİNİZ...

DERGİMİZ SESİMİZDİR
SESİMİZİ YÜKSELTELİM

Federal Almanya'da Yükseköğretim

Hazırlayan
DEMET YALÇIN

Almanya da özellikle 19 yy la birlikte gelişip yaygınlaşan yükseköğretim kavramları, bu alanda Almanya için unutulmaz bir "kurucu öncü" olan Wilhelm von Humboldt's ismin-den ayrı düşünülemezler.

Humboldt's'un 1810 yılında kurduğu Berlin Reform Üniversitesi, kuruluşu ve yapısıyla çok uzun bir zaman Alman akademik geleneğinin temel bir örneğini oluşturdu. Devletin ve toplumun baskıcı denetiminden bağımsız, özgür ve özerk bir anlayış temelinde kurulan Humboldt's Üniversiteleri, her türlü bilimsel araştırma ve incelemenin yapıldığı, ilerlemeye, gelişmeye yönelik ve bu amaçla çalışan kurumlardı. Ancak şurası da unutulmamalı ki tüm bunlara karşın üniversite, o zamanlar belirli bir meslek edinmek amacıyla, bilimsel yöntemlerle eğitim verilen, yani "bilim aracılığı ile meslek sahibi yapmayı amaçlayan" bir kurum olmaktan da tam anlamıyla kurtulamamıştı. O zamanın geleneksel yüksek okulunun gerçek ve çağdaş anlamıyla bilimsel bir eğitim temeline oturmasında, sayıları pek fazla olmayan öğrencilerin etkin çabalarının da rolü büyüktü söz konusu bir avuç öğretim üyesi ve öğrencinin, çağdaş demokratik toplumun en önemli öğelerinden olan bu bilimsel eğitim politikasını ve tüm yurttaşlar için eşit koşul ve fırsatlarla eğitim sağlanması olgusunu yerleştirmeleri o zamanın yenileşmeye kapalı, tutucu toplumun ters tepkileri nedeniyle yavaş yavaş belli aşamalarda gerçekleşti.

Özellikle ekonomik açıdan daha yüksek bir kazanım elde edebilmek amacıyla daha çok öğrenci gitmeye başladı üniversitelere ve kısa bir süre sonra üniversite mezunu insanların oluşturduğu toplumdaki ayrı seçkin bir tabaka oluştu Alman yada. Bununla birlikte üniversiteler daha çok ve yüksek düzeyli öğrenci yetiştirebilmek, gelişen topluma ayak uydurabilmek için tüm olanaklarını kullanıyorlardı. Kitlesel yüksek öğretimin tam olarak sağlanması, öğretimin yeterli ve düzenli programlardan yoksun oluşu ve öğrencilerin eğitim sürelerindeki yönlendirilmelerinin sağlıksız olması gibi uluslararası düzeyde ele alındığında da iyice sınırlanmış olan sorunlar söz konusuydu Federal Almanyada da.

19 yy boyunca Alman üniversitelerinde gelişen akademik özgürlük geleneği dünya çapında bir etki yaratmıştır.

Bu gelenek, üniversitenin kendini bilime adanmış, saygınlığı Yüksek bir kurum olarak varlığını sürdürmesini sağlamıştır. Bir üniversite profesörünün ana görevi istediği herhangi bir konuda araştırma yapabilme hakkını da kapsamak üzere, bilgi izleyicisi ve araştırmacı olmaktır. Öğretim tümüyle yardımcı, ikincil bir uğraşı ve öncelikle geleceğin araştırmacılarını yetiştirme amacına yöneliktir. Öğrenciler açısından akademik özgürlük, çeşitli konuların birleşmesinden oluşan ve konferans biçiminde verilen derslere girmek, bu amaçla değişik üniversitelere gidip gelmek ya da derslere hiç girmemek hakkını kapsar. Öğrenci yıl sonu sınavlarına ne zaman hazırsa o zaman girerdi. Bu geleneğin pek çok özelliği ortak Avrupa kalıtımının bir parçasını oluşturur, ancak Almanya'da bu özellikler Almanya'da yapılan araştırmaların pek önemli ve yüksek düzeyde olduğu bir dönemde, hiç kuşkusuz başka ülkelerde de büyük etkiler yaptığı sırada tutarlı bir felsefe biçiminde gelişmiştir.

Almanya'da yüksek öğretim kurumları kamu denetimi altındadır, ancak bu denetim merkezi hükümet tarafından yapılmaz. 1949 tarihli anayasa bilimsel çalışmalar ve araştırmalar konusunda Federal Hükümete genel bir sorumluluk yükleyerek eğitim işlerini eyalet hükümetlerine bırakmıştır. Yüksek öğretimin denetimi ademi merkezîyetçi bir nitelik taşıdığından eğitim sorumluluğunu bütün öğretim basamaklarında "Kültürel özerkliği" bu eyaletlerin elindedir. Nitekim Almanya da Federal eğitim Bakanlığı yoktur. Ve böyle bir bakanlık kurulması Cumhuriyet Anayasasında bir değişiklik yapılmasını gerektirir.

OKUL SİSTEMİ

Alman okul sistemi eyaletlerine göre çeşitli ayrılıklar gösterir. Ancak temelde üç yönlü bir yapı vardır. Her çocuk altı yaşında okula başlamak ve en az dört yıl ortak bir ilkokulda (Volksschule) okumak zorundadır. Çocukların yüzde sekseni ondört yaşında sona eren zorunlu eğitimin bitimine değin Volksschule'ye devam eder. Kalan yüzde yirmi ise genellikle on yaşında çeşitli orta okullardan (Mittel Schule) birine ya da akademik bir orta dereceli okula (Gymnasium) gider. Mittelschule'de öğrenim normal olarak onaltı yaşında tamamlanır. Gymnasium öğrenimi ise ondokuz yaşına değin sürer ve üniversiteye girebilmek için yeterli koşul olan olgunluk sınavı ile sonuçlanır ki, bu sınav yaygın olarak Abitur (Lise bitirme) diye bilinir. Sistem

böyle erken bir yaşta seçme yapmayı gerektirmektedir. Lise bitirme sınavını başarıyla veren herkes, dilediği üniversiteye girebilmesi geleneksel bir özgürlüktür Almanya'da.

Yüksek öğretime uzanan bir ikinci yol da, Mittelschule'den teknik ve ticari kolejlere geçişle sağlanmaktadır. Ayrıca okuldan ondört yaşında ayrılan tüm çocuklar gündüz okullarına (Berufsschulen) haftada bir gün gitmek zorundadırlar. Gündüz kurslarını bitirerek Fachschule'lere devam eden öğrenciler, buradan teknik yüksek okullara gitme olanığı elde edebilmektedirler (Genel bir terim olan Fachschule, teknik ve ticari öğretim veren çeşitli kurumları içine alır).

Öğrencilerin okula devam ettikleri süre içinde işleyen ücretlerini işverenler öderler. Berufsschule'lerde öğrenimin hemen hemen 1/3 üni genel kurslar oluşturur; geriye kalan zaman çok çeşitli meslek konularında pratik yetiştirmeye ayrılır. Bütün bu eğitim kurumlarının ortak özelliği, üniversite statüsüne sahip olmamalarıdır; yani, bu kurumlar akademik dereceler vermezler. Bu okullara girebilmek için alt seviyede bir orta dereceli okuldan (Mittelschule) alınan bitirme sertifikası gerekir; sertifika aldıktan sonra mühendislik okuluna yazılmak isteyenlerin ise öğrenim yapmak istedikleri alanlarda, iki yıl pratik olarak çalışmaları şarttır. Bir sanat okulunu üstün başarı ile bitiren öğrenciler de mühendislik okuluna kabul edilebilirler.

Batı Almanya'da yüksek öğretim kurumları (Hochschulen), üniversiteler (Universitäten) ve teknik yüksek okullar (Technischen Hochschulen) ile sayıları fazla olmayan diğer eğitim kurumlarını içine alır. Bugün F. Almanya'da yaklaşık 233 yüksek öğretim kurumu bulunmaktadır. Bunların 118'i belirli meslek dallarında uzmanlık eğitimi veren yüksek okullar, 25'i de sanatsal alanda eğitim veren yüksek okullardır. Üniversiteler (Almanya'da) araştırma ve teknolojik bilgi üretiminin geleneksel merkezleridir. Özellikle Düsseldorf, Göttingen, Heidelberg, Mainz, ve Münshen Üniversitelerinde araştırma ve teknolojik gelişme alanlarında tam bir "öncü kurum" olma durumu söz konusudur. F. Almanya'da üniversite ve yüksek okulların tümü tam kapasite ile öğrenim vermektedir. Hatta giderek kapasitelerinin üzerine çıkmaları söz konusudur. Ancak bu, öğretimin kalitesi ve öğrencinin başarısı üzerinde belirgin - olumsuz - bir etki yapmamaktadır. Nitekim son yirmi yıl içerisinde Almanya'da, bir eğitim patlaması olduğu söylenebilir.